RADIO FREE EUROPE
EAST EUROPE RESEARCH & ANALYSIS

CZECHOSLOVAK UNIT

PŘEHLED TISKU

Číslo: 321 (XI.) Datum: 30. 10. 1968

OBSAH

LIDOVÁ DEMOKRACIE - 24. SRPNA 1968 - VI. ZVLÁSTNÍ VYDÁNÍ str. 2

ŠKODOVÁK č. 69 - 27. SRPNA 1968 str. 10

RUDÉ PRÁVO - 24. SRPNA 1968 str. 23

VII. zvláštní vydání

JSME S VÁMI, BUĎTE S NÁMI!

LIDOVÁ DEMOKRACIE

ROČ. XXIV. - Č. 233 ZDARMA • • • • NOSITEL ŘÁDU PRÁCE – ORGÁN ČS STRANY LIDOVÉ Praha sobota 24. srpna 19

LIDOVÁ DEMOKRACIE č. 233 (VI. ZVLÁŠTNÍ VYDÁNÍ) - 24. SRPNA 1968

Dvoustránkové vydání na jednom listu v něco větším novinovém formátu.

Strana první:

Vojenský prostor

KTERÁSI HISTORICKÁ OSOBNOST prohlásila, že kdo je pánem Čech, je pánem celé Evropy. Lituji, že jsem se za svých školních let nezajímal víc o historii, mohl bych nyní citovat přesněji a mohl bych také říci, kdo je autorem oné památné věty. Ale i bez znalosti historie hádám, že to nemohl říci nikdo jiný, než prušácký generál. Neboť v té době ještě komunistické Rusko dýmalo svým pokojným carským špánkem. Častokrát v historii pak generálové dokazovali, že názor jejich kolegy plně sdílejí. Nyní se k prušácké praxi přidali i generálové sovětští. Byla by bláhové se domnívat, že jim jde o socialismus, komunismus, bratrství a podobné věci, kterých lze velmi dobře použít jako záštitných hesel. Sovětským vedoucím činitelům a sovětským generálům jde o náš prostor. O ten zapoklitý podloubní kliček k Evropě, který by tak neradi ztratili. Dávají za něho hodně velkou cenu: celou prestiž své země, celou prestiž mezinárodního dělnického hnutí. S prestiží své země mohou dělat co chtějí. Nemyslím, že by byla příliš veliká po jejich politických veletočích, které začaly před druhou válkou Finskem, pokračovaly paktem s Hitlerem a končí v roce 1956 Maďarskem a letos Československem. Vážnější problém je ztráta prestiže mezinárodního dělnického hnutí. Zde už sovětští nejednají jen za sebe, zde dávají v sázku hodnoty, které jim nikdo pro podobné účely nesvěřil. Ale účel vždycky světil prostředky. Vycházejme i my z tohoto předpokladu a řekněme si, že je celkem neúčelné, aby naše země byla pouhým vojenským prostorem, kde si kdosi jiný bez naší vůle zařizuje své mocenské účty. Možná, že právě u vědomí této skutečnosti podpoříme všichni požadavek neutrality, který se v poslední době objevil. A možná, že by to měl být požadavek trvalý a nikoli jen obranné gesto proti násilnické zvůli kupanta.

Špaček na svobodě

Svobodný vysílač Brno oznámil, že Josef Špaček, člen nového předsednictva ÚV KSČ, který byl zatčen okupanty s A. Dubčekem, je zdráv a na území ČSSR. Spolu s dr. Č. Císařem jsou mezi svými lidmi a udržují styk s probíhajícím zasedáním předsednictva ÚV KSČ.

Rumunsko v nebezpečí?

Předseda vlády Maurer prohlásil v sobotu v Bukurešti, že Rumunsko bude bránit všemi prostředky svou svobodu a nezávislost. Znovu odsoudil vojenskou okupaci Československa. Západoněmecký ministr zahraničních věcí Willy Brandt vyslovil v televizi NSR obavy o svobodu Rumunska. Podle zpráv tajné služby NATO bylo staženo do Moldavské SSR, která sousedí s Rumunskem, devět sovětských divizí.

Nobelova cena míru Dubčekovi?

Evropská unie, která zasedala v pátek v Mnichově, se rozhodla navrhnout prvního tajemníka ÚV KSČ Alexandera Dubčeka pro Nobelovu cenu míru.

Ministr Hájek jednal s U Thantem

V sobotu v 16 hodin se sešla v New Yorku znovu Rada bezpečnosti OSN, aby znovu jednala o okupaci ČSSR vojsky Varšavského paktu. Na pátečním zasedání se postavil zástupce SSSR Malik proti kanadskému návrhu, aby byl do Prahy vyslán zvláštní pověřenec generálního tajemníka OSN U Thanta. Odůvodnil to tím, že to je pokus imperialistů vměšovat se do záležitostí socialistických zemí. Ministr dr. J. Hájek, který mezitím přiletěl do New Yorku, jednal v sobotu s generálním tajemníkem OSN U Thantem a informoval ho o poslední situaci v ČSSR. Při zastávce ve Vídni obdržel čs. ministr snímky z okupované Prahy jako doličný materiál pro svůj zásah v OSN.

Vyhlašují plebiscit

Svobodné vysílání legálního vysílače Československo oznámilo v sobotu dopoledne, že dojde k celostátnímu plebiscitu. Podrobnosti dosud nebyly oznámeny, ale ve dvou hlavních bodech se žádá: 1. odchod okupačních vojsk z našeho území, 2. vytvořit skupiny odborníků, které by všude zjistily napáchané škody. Pod výzvou jsou podepsáni Občané hlavního města Prahy, heslo „Jiří".

Papež v Bogotě o nás

Papež Pavel VI. řekl na Eucharistickém kongresu v Bogotě, že „Československo se stalo obětí agrese a zbraní a je to opět jeden příklad, jak lze rozrušit svět, porušit jeho rovnováhu, rozsévat nebezpečí války, nenávist a neštěstí". Papež dodal, že takovéto řešení v životě národů celého světa nepřispívá k ničemu jinému než k rozkolu a neštěstí lidstva.

Nenašel se strojvůdce

Očitý svědek, který dorazil do Prahy řekl, co viděl v České Třebové. V tomto důležitém železničním uzlu se nalézá sovětský zvláštní vlak s rušičkami a jiným vysílacím zařízením, které má zneškodnit naše svobodné vysílání. Vlak má připojen značný počet lokomotiv, ale nic mu to není platné, protože se nenašel jediný strojvůdce, který by stroje řídil. Tak odpovídají hrdinní železničáři na okupaci naší vlasti!

Prohlášení České národní rady

Česká národní rada slyšela hlas svého předsedy Č. Císaře a ujišťuje ho, že jeho poselství je [illegible] nesmírným povzbuzením. Vyzývá své komise, aby [illegible] práci za žádných okolností. Opakovala také své usnesení, adresované Slovenské národní radě, ve kterém ujišťuje bratry Slováky, že ČNR je pevně přesvědčena o záboru díla, která jsme započali. Prohlašuje, že ani za současné situace neustupuje od rozhodnutí dovršit federalizaci do 28. října 1968.

Životopis V. Šilhana

Do doby, než se bude moci ujmout A. Dubček své funkce prvního tajemníka ÚV KSČ, byl řízením předsednictva pověřen tajemník ústředního výboru KSČ V. Šilhan. Do této funkce byl zvolen mimořádným XIV. sjezdem KSČ. Narodil se 12. února 1927. Vyučil se strojním zámečníkem a pracoval jako dělník ve válcovnách trub v Chomutově. Vystudoval hospodářskou fakultu Vysoké školy politické a sociální. Absolvoval vědeckou aspiranturu oboru ekonomiky průmyslu v Leningradském finančně ekonomickém institutu. V současné době je zaměstnán na Vysoké škole ekonomické, kde zastává funkci ředitele Výzkumného ústavu ekonomiky průmyslu a stavebnictví. V roce 1965 byl jmenován vysokoškolským profesorem. Je vyznamenán řádem 25. února II. stupně. V roce 1968 byl zvolen členem MV KSČ v Praze. Mimořádný XIV. sjezd KSČ jej zvolil do svého ústředního výboru.

Hlásí se vysílač ÚV KSČ

Nepravidelně, aby nebyla odhalena zaměřovacími aparáty okupantů, vysílá na vlně 463 metrů svobodná vysílačka ústředního výboru KSČ.

Šalgovič odvolán

Vláda ČSSR vzhledem k tomu, že se náměstek ministra vnitra V. Šalgovič přes opětovné vyzvání nedostavil do schůze vlády a nenavázal s ní spojení, odvolává jej až do prověření případu z funkce náměstka ministra vnitra a prohlašuje: veškeré rozkazy, vydané jeho jménem, a jiná podobná opatření; počínaje dnem 20. 8. 1968 je nutné pokládat za neplatné. Řízení Státní bezpečnosti přebírá osobně ministr vnitra.

Ruzyň okupovaná

Podle sdělení očitých svědků a pracovníků našeho letiště (na letišti bylo ponecháno patnáct pro provoz nezbytně nutných českých odborníků), probíhalo přistávání okupantů z úterý na středu za naprosté tmy. Byli naváděni vlastními radiolokačními přístroji. Od dvou hodin v noci přistávalo na letišti každou minutu jedno letadlo, v němž bylo buď po čtyřech tancích nebo po pěti obrněných vozech. Během pátku probíhala na letišti kvapná evakuace sovětských žen a dětí, celkem dvanáct letadel. Současně v pátek přiletěla i čtyři letadla s příslušníky NKVD (sovětská státní bezpečnost). Na letiště až dosud nebyl, kromě uvedených patnácti lidí, zatím nikdo ze zaměstnanců vpuštěn.

Ustavujte stávkové výbory

To je titulek provolání ÚRO a ÚVOS k odborovým orgánům. Stávkové výbory se mají ustavovat k ochraně závodů a podniků. Současně se ÚRO a ÚVOS obrací s výzvou na odborové orgány, aby byly připraveny podpořit stanoviska vlády zahájením generální stávky.

Už jich je půl miliónu!

Počet nezvaných hostů v Československu závratně stoupá. Podle posledních údajů dosáhl počet okupantů půl miliónu. Znamená to tedy jednoho ozbrojeného okupantského vojáka na 28 neozbrojených obyvatel naší vlasti! Přísun vojsk probíhá všemi cestami, zejména však vzdušnými. Včera dopoledne přistávalo každou půl minutu na letišti v Ruzyni jedno těžké letadlo.

Geologové předčasně skončili

Jak jsme se dozvěděli od presidenta XXIII. mezinárodního geologického kongresu dr. J. Svobody, skončili včera geologové svá jednání. Byro kongresu včera jednohlasně odhlasovalo předčasné skončení kongresu pro nepřekonatelné překážky. Všechny delegace — kromě pěti delegací států, které nás okupují — poděkovaly našemu organizačnímu výboru za dokonalou organizaci a přípravu kongresu. Francouzská delegace ještě v poslední chvíli uspořádala peněžní sbírku na padlé a zraněné čs. vlastence.

Dlouho připravovaná okupace

Před dvaceti dny na festivalu mládeže v Sofii se jedna členka naší delegace setkala s bulharským vojákem. Při tanci jí mladý soldát recitoval přítoky Labe a Vltavy. Bulharská armáda se již několik měsíců procvičovala v geografii Československa. Okupace musela být tedy připravována při nejmenším několik měsíců.

Petr Dubček se chce vrátit

Syn Alexandra Dubčeka, Petr, je na dovolené v SAR. Řekl, že nemá žádné zprávy o matce a otci, a také neví, co se děje s bratrem důstojníkem, který byl s otcem v Praze. Petr odmítá zůstat ve vyhnanství.

Aby rozuměli

Svobodný rozhlas vyzývá všechny občany: Pište hesla v ruštině. Místo slova okupanti používejte slova ZACHVATČIKI. Rusové toto slovo používali pro věrolomný vpád Němců do jejich země v roce 1941.

Solidarita odborářů NSR

PŘEDSEDNICTVO západoněmeckého Odborového svazu DGB vydalo výzvu, aby pětiminutovým zastavením dopravy dnes v 17 hodin projevili dopraváci solidaritu s pracujícími Československa. Odborový svaz DBG požaduje okamžitý odchod agresívních vojsk z ČSSR. Podobné manifesty solidarity se organizují v ostatních zemích.

Výzva ke všem členům a stoupencům ČSL

Ústřední výbor Čs. strany lidové se obrací ke všem členům a stoupencům strany s touto výzvou:

Oceňujeme pevný postoj, jaký v těchto těžkých a osudových hodinách dějin našich národů zastávají všechny krajské a okresní organizace naší strany, všichni naši členové a stoupenci. Tento postoj se projevuje vysokou měrou rozvahy a ukázněnosti, cílevědomým plněním úkolů na nejrůznějších pracovištích. V tom také spočívá v dané chvíli naše nejúčinnější podpora obětavému úsilí našeho presidenta republiky Ludvíka Svobody, naší legální vlády ing. O. Černíka, našeho Národního shromáždění a jeho předsedy J. Smrkovského i celé naší poledňové politiky, reprezentované Alexandrem Dubčekem.

Ústřední výbor ČSL je přesvědčen, že toto zásadní stanovisko budou stranické organizace i všichni členové důsledně dodržovat i nadále, že se nenajde jediný příslušník naší strany, který by poskytl sluch zrádcům našeho lidu a kolaborantům s okupačními vojsky.

Prohlašujeme proto znovu, že plně podporujeme presidenta republiky L. Svobodu a že mu také vyslovujeme upřímný dík za všechno, co koná pro uhájení suverenity našeho státu, pro svobodný demokratický život našeho lidu a nicím nerušený rozvoj naší socialistické hluboce humanistické společnosti. V této souvislosti též vyjadřujeme plnou podporu presidentu republiky při všech jeho jednáních, včetně jeho cesty do Moskvy, neboť věříme, že se uskutečnila na jeho přání a může vést k dobrým výsledkům.

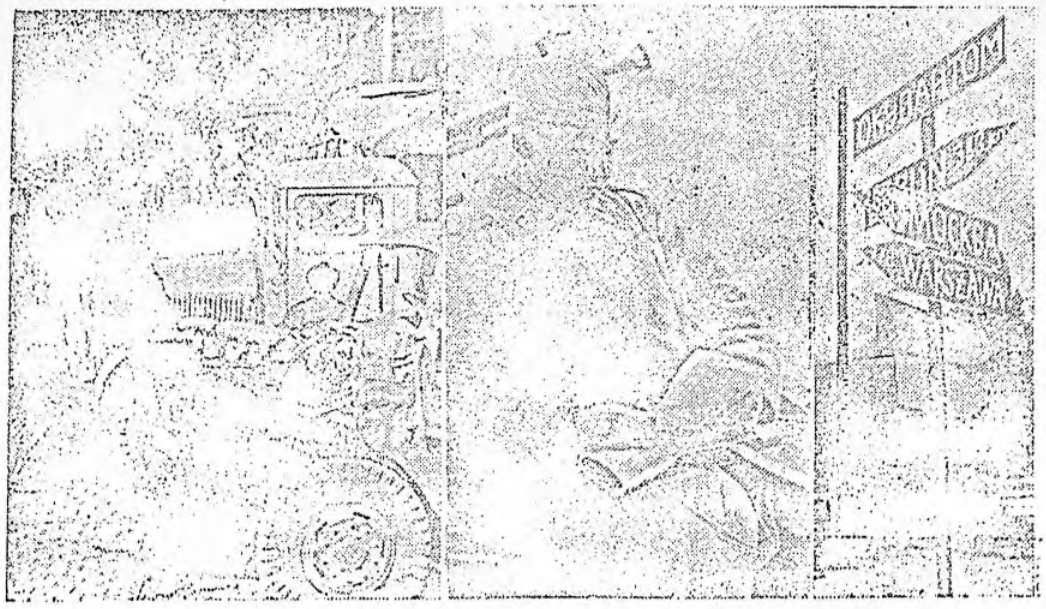
Ústřední výbor ČSL se rovněž plně staví za jednoznačné a plně oprávněné požadavky našeho Národního shromáždění, jakož i za prohlášení naší legální vlády k dané situaci.

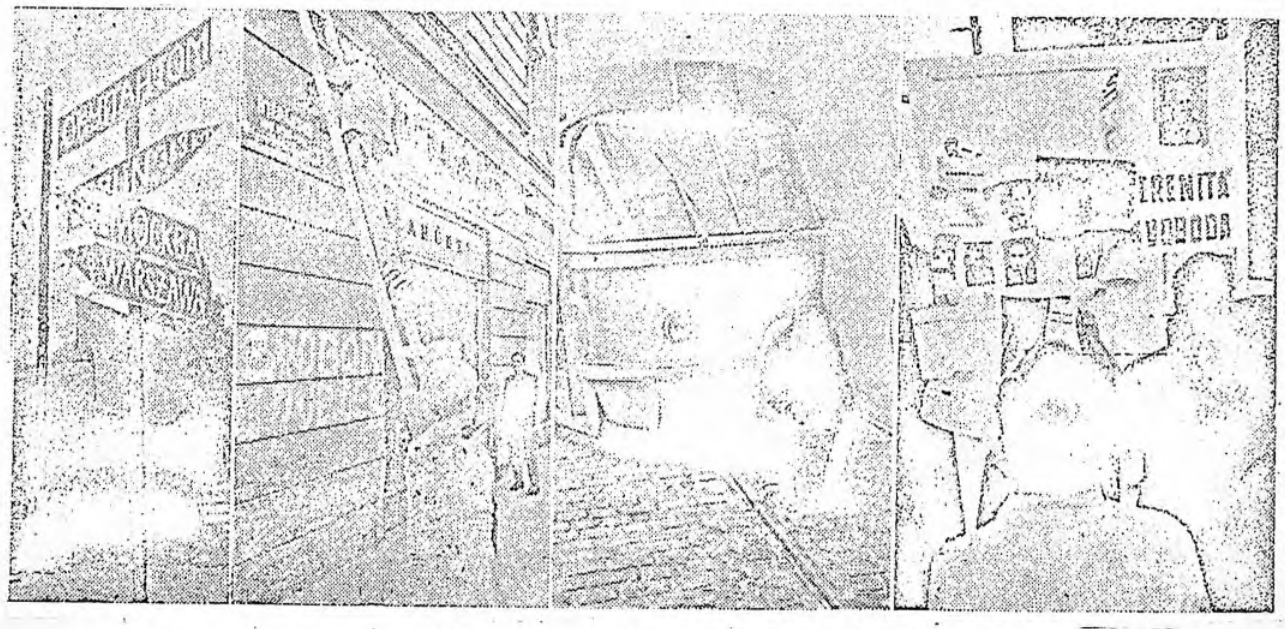
V duchu těchto prohlášení i ve smyslu prohlášení 14. mimořádného sjezdu KSČ žádáme důrazně i my, aby byly bezodkladně vytvořeny normální podmínky pro činnost všech ústavních a politických orgánů a aby byli ihned propuštění všichni zadržení pracovníci a umožněn jim výkon jejich funkcí.

Jediným svrchovaným vládcem naší republiky je lid Československa, a proto i my se vší rozhodností odmítáme vojenskou okupační správu a jakoukoli domácí kolaborantskou moc. Zásadním požadavkem je samozřejmě bezodkladný odchod všech cizích vojsk z území našeho státu.

Sestry a bratři, buďte nadále pevní, zachovejte neochvějnou věrnost myšlenkám demokratického a humanistického socialismu, zachovejte za každých okolností klid a uvážlivou rozvahu, které jsou naší nejsilnější zbraní. Naše věc je spravedlivá, na naší straně je pravda, na naší straně bude i vítězství.

ÚSTŘEDNÍ VÝBOR ČS. STRANY LIDOVÉ

Dubček a Černík jednají v Moskvě

Až budete číst tyto řádky, může se leccos změnit. Události mají rychlý spád a svobodné vysílání Čs. rozhlasu má samozřejmě čerstvější zprávy.

V sobotu ráno v 7.30 hod. vysílal svobodný vysílač Severní Slovensko tuto vpravdě senzační zprávu: V pátek ve 20 hodin opustili budovu ÚV KSS Pavlenda, Klokoč, Janík, Hruškovič a Zrak a v doprovodu sovětského důstojníka se odebrali na hlavní štáb sovětských jednotek v Bratislavě. Když se vrátili, sdělili tyto podrobnosti: Na hlavním štábu sovětských jednotek v Bratislavě se spojili s Moskvou, kde hovořili s dr. Husákem a Biľakem, kteří jim oznámili, že se jednání v Kremlu zúčastní také první tajemník ÚV KSČ Alexander Dubček a předseda vlády inž. Oldřich Černík. Jednání mezi delegacemi ČSSR a SSSR pokračovala v sobotu dopoledne.

Podle další zprávy z Moskvy řekl místopředseda vlády dr. G. Husák, že po návratu z jednání okamžitě promluví v některém ze svobodných vysílačů Čs. rozhlasu

Podle neověřených zpráv západoněmeckého rozhlasu SSB se president L. Svoboda vrací do Prahy společně s prvním tajemníkem ÚV KSČ A. Dubčekem.

Československá vláda sděluje

PODLE DOHODY s presidentem republiky L. Svobodou dostává pouze čs. vláda autentické informace o výsledcích rozhovorů naší delegace se sovětskými představiteli v Moskvě. První zpráva říká, že delegace ČSSR pohlíží na moskevské jednání jako na konstruktivní, s vyhlídkou na oboustranně přijatelné řešení. President republiky i delegace požadují uvolnění zadržených činitelů, aby mohli plně vykonávat své funkce a obnovit činnost ústavních orgánů. Toto přání přijímá druhá strana s určitým porozuměním.

Z vystoupení dr. Mužíka v OSN

Okupace ČSSR je nezákonná

Dr. J. Mužík vystoupil na 3. zasedání Rady bezpečnosti OSN jako první řečník s těmito fakty: 1. Okupace ČSSR vojenskými silami Varšavského paktu je protizákonná. 2. Jen právoplatně zvolení ústavní činitelé jsou skutečnými představiteli ČSSR a jejího lidu a mohou jim být dány důsledně všechny možnosti, aby mohli svobodně vykonávat jim ústavně svěřené funkce bez protizákonného zásahu ze strany okupačních armád. 3. Všechny činy cizích okupačních sil na území ČSSR jsou nezákonné. 4. Je absolutně nutné, aby se úplně a bezodkladně skončila okupace, aby se stáhly všechny okupační síly z území ČSSR a aby se v plné míře obnovila suverenita a územní nedotknutelnost ČSSR.

Aby vyvrátil zdůvodnění vpádu okupantů do ČSSR jako údajný zákrok Sovětů a armád Varšavského paktu zabránit kombinovanému úsilí kontrarevolučních sil Československa v jejich činnosti, zakončil dr. Mužík svůj projev tím, že ČSSR je poslední, kdo by chtěl vidět věc socialismu poškozenu ještě víc, než se už stalo. Zdůraznil, že věc socialismu je svatou nejen nám, ale celému pokrokovému lidstvu.

Parlament o situaci

Národní shromáždění nepřetržitě zasedá v nadpolovičním počtu, takže je usnášení schopné. Prohlašuje, že nikdy dobrovolně neopustí budovu parlamentu. Trvá na tom, aby o jakýchkoli výsledcích politického jednání v Moskvě přišli poslancům NS referovat ti, kdož se jednání zúčastnili. Národní shromáždění jako nejvyšší ústavní orgán ČSSR si vyhrazuje právo zaujmout stanovisko k jakýmkoliv výsledkům politických jednání, která byla vedena mimo území naší republiky. Poslanci NS si myslí, že požadavky na vyhlášení neutrality ČSSR nejsou v dané chvíli rozumné. Ztěžují jen naši okamžitou argumentaci. Zprávu podává akademik Macek.

Čekají na rozkaz presidenta

Střední vojenský okruh zaslal stanoviska čestných vojáků Ústřednímu výboru KSSS a vládě SSSR a velitelí okupačních armád v ČSSR. Noší vojáci žádají, aby Rusové umožnili svobodné vykonávání ústavních funkcí a stranické činnosti jediným našim právoplatným představitelům, Dubčekovi, Svobodovi, Černíkovi, Kriegelovi, Císařovi, Smrkovskému a dalším. V jiném případě čekají na rozkaz presidenta ČSSR pro použití naší armády k ochraně těchto našich legálních představitelů. Vojska protivzdušné obrany státu žádají velitele okupačních vojsk hl. m. Prahy gen. poruč. Velička, aby ihned zrušil internaci našich vedoucích představitelů. Trvají na jednání ministra nár. obrany ČSSR s velením Varšavské smlouvy. Ministr nechť rozhodně vyžaduje odchod cizích jednotek z vojenských objektů velitelství a útvarů naší armády. Dále nechť ministr žádá, aby ochranu centrálních orgánů, úřadů, vlády i ÚV KSČ převzala Čs. lidová armáda, Lidová milice a SNB. Vojska protivzdušné obrany rozhodně žádají odchod cizích vojsk z celého území ČSSR a za současné situace odmítají poskytovat okupačním jednotkám jakoukoli pomoc.

Sekera šéfredaktorem RP

Svobodný vysílač ústředního výboru KSČ (do večerního se hlásící jako vysílač městského výboru KSČ) oblásil, že nově zvolený ÚV KSČ zprostil Oldřicha Švestku funkce šéfredaktora Rudého práva. Novým šéfredaktorem byl jmenován Jiří Sekera. Jeho zástupci jsou Emil Šíp a Zdislav Sulc.

Pohřeb první oběti

V BRATISLAVĚ se včera konal pohřeb první oběti agrese spojeneckých vojsk pěti států Varšavské smlouvy do ČSSR. První obětí brutality okupačních jednotek se stala na schodech bratislavské university studentka Danka

---

PRAŽANÉ, zatemněte všechna okna nebo nerozsvěcujte, vypněte neony a veškeré světelné reklamy! Pracovníci veřejného osvětlení, nerozsvěcujte pouliční svítidla! Dnešní noční Praha má být mrtvým městem. Vyzývá vás k tomu ZO KSČ v Praze 2.

Hlyeny stále řádí

Ve chvílích, kdy je třeba rozvahy a klidu nacházejí se jednotlivci, kteří se snaží nenormálních poměrů zneužít. V pozdních večerních hodinách byl vykraden automat Jizera na Václavském náměstí. Na štěstí příslušníci Veřejné bezpečnosti zadrželi tři mladíky s plnými pytli loupu, v němž nechyběla ani pokladna. Díky rázného zásahu podařilo se zadržet i jejich deset pomocníků.

STŘÍLELI PO SOBĚ — přestřelka před Rudým právem byla způsobena zmatkem ve vlastních řadách okupantů a také tím, že s chutí si zastřílet je projevem jejich národní letory. Začalo to tím, že se jeden ruský voják se samopalem vyklonil z okna jedné redakční místnosti a jeho kamarádi po něm začali ihned pálit jako zběsilí. Z tohoto střeleckého intermezza vznikla uzavřací palba skoro v celé Praze.

Anonymní město

Kdo přišel na ten nádherný nápad se postarat o to, že se Praha stala v historii tohoto světa ojedinělým rekordmanem. Během několika minut se stalo hlavní město republiky první anonymní metropolí na světě! Na výzvu svobodného vysílání legální stanice Praha v okupovaném městě, na sklonku půlečního dne, statisíce nejmenovaných a neznámých lidí zničily nárožní tabule se jmény ulic a náměstí, zmizely i tabulky s čísly domů. Někde už neexistují ani jmenovky nájemníků. Praha už nemá Vodičkovou ulici, Karlovo náměstí, Praha vymřela podle jmen a čísel, Praha je pro nezvané hosty mrtvým městem. Kdo se tu nenarodil, kdo tu nebydlí, najde miliónové anonymní město, ve kterém snad najdou okupanti jen nejrůznější výzvy. V češtině i azbuce. Viděli jsme na stínicích napsáno: Moskva — 1800 km. Praha se brání. Proti tankům, dělům a okupačním vojákům. Bez krveprolití. A proti kolaborantům, kteří chtějí svou pomocí při zatýkání poctivých lidí, znervóznit národ. Ať tedy platí heslo: pošťák to najde, rošťák ne. Bravo Praho a ostatní města, která následovala a následují!

Z pražských hesel

Všechna hesla, která se objevují v těchto dnech v Praze, svědčí o několika věcech: jednak o odporu proti okupaci, o podpoře našich legálních představitelů.

LENINE, PROBUĎ SE, BREŽNĚV SE ZBLÁZNIL ☒ NO PASARAN — NEVZDÁME SE ☒ STALIN SE SMĚJE — LENIN SE ZLOBÍ ☒ VAŇKO, JDI DOMŮ, ČEKÁ TĚ TÁŇKA ☒ 1945: SSSR=OSVOBODITEL, 1968: SSSR=OKUPANT ☒ SOVĚTSKÉ UMĚNÍ 20. STOLETÍ: VÝSTAVA ZBRANÍ A PRACOVNÍCH ODĚVŮ ☒ SOVĚTSKÝ SVAZ NÁŠ VZOR: TÁHNEME NA MOSKVU ☒ KOLDERE, KOLDERE, NIKDO TI TO NEŽERE ☒ KE HLÍDÁNÍ STÁTNÍ BANKY, NEPOTŘEBUJEME TANKY, VŽDYŤ TO HO... CO V NÍ MÁME, SAMI SNADNO UHLÍDÁME, JE HO TAM MALÝ KUS, VŠECHNO SEBRAL BRATR RUS ☒ BUDE-LI VE VLÁDĚ INDRA, NEZBUDE NÁM ANI VINDRA ☒ MÁTE HELMY, MÁTE ZBRANĚ, ČESKÝ NÁROD KAŠLE NA NĚ ☒ NECHCEME ZRÁDCE ZA NAŠE VLÁDCE

Ranění v nemocnicích

Podle neověřených informací bylo v pražských nemocnicích ošetřeno ambulantně 307 zraněných, 92 raněných zůstalo v nemocničním ošetřování a osm našich občanů svému zranění podlehlo. Nejhorší bylo noc z úterý na středu a středeční celý den. V úterý v noci přijali na II. chirurgii 36 raněných, z nichž osm zůstalo v nemocničním ošetření. Jeden muž zemřel. Jednalo se především o zástřely, průstřely a pohmožděniny. Do nemocnic vozí auta s červeným křížem starší ženy, které byly pošlapány při útěku před střílejícími okupanty. Množí se také pacienti se ztrátou paměti z nervového rozrušení. Středa a čtvrtek byly klidnější. Pravděpodobně největší nápor má nemocnice v Londýnské ulici, kam byli dopravováni ranění z přestřelek u rozhlasu a z Vinohradské třídy. Podle zatím nepotvrzené zprávy přijala Bulovka těžce raněného sovětského vojáka, který však odmítl jakoukoli lékařskou pomoc i základní ošetření od našich lékařů a vykrvácel. Pokud mají okupanti nějaké raněné (většinou vlastními lidmi a zbraněmi!), mají dovoleno nechat se ošetřit jen vlastními zdravotníky.

Poslední zprávy

REKTOR Karlovy university dr. O. Stary se obrací na všechny university světa, aby důrazně protestovaly proti tomu, že včera byla barbarským způsobem Karlova universita obsazena sovětskými okupanty.

K **DALŠÍ PŘESTŘELCE** mezi okupačními vojáky došlo podle hlášení rozhlasu na Libeňském mostě, kde se střetly ruské a bulharské jednotky. Zraněno bylo několik vojáků.

SOVĚTSKÉ VELENÍ muselo vystřídat některé jednotky. Sovětští vojáci jsou rozkolísaní. Asi prohlédli, že jim velitelé neříkali pravdu o ČSSR.

O. ŠIK a F. VLASÁK se po jednodenním pobytu v Bukurešti vrátili do Běleherádu. O. Šik bude mít na našem velvyslanectví tiskovou konferenci.

OKUPANTI plýtvají papírem a na rotačce Rudého práva si dokonce vytiskli zvláštní vydání moskevské Pravdy.

Ve Slaném vydal velitel okupačních jednotek ve městě ultimátum MěstNV a MV KSČ, že zaměří zbraně svých vojsk a rozstřílí město, pokud nebudou smazány nápisy a odstraněny transparenty a pokud sovětské jednotky nebudou zásobány potravinami.

V PÁTEK V NOCI byl obsazen byt ministra školství V. Kahlece okupačními vojsky. Nikdo nebyl doma.

POUPISOVÁ AKCE na výzvu manželů Zátopkových, aby SSSR a další sportovci agresorů proti ČSSR nebyli připuštěni na OH 1968 v Mexiku, byla zahájena. Autoři výzvy, manželé Zátopkovi, jsou v bezpečí.

DAVAJ ČASY — znovu se opakuje trpká zkušenost května 1945, kdy nás Sovětská armáda osvobozovala. Na harrachovské výpadové silnici mezi Vysočany a Kbely přepadají okupanti posádky aut a žádají hodinky, zlaté prstýnky a fotografické aparáty. Uložte cenné věci hluboko do útrob svého vozu!

NA ZAHRADĚ SOVĚTSKÉHO VELVYSLANECTVÍ V PRAZE jsou umístěny tři televizní zrcadlové paraboly. Jsou zřejmě připraveny pro vlastní televizní program okupantů. Voláme energetiky, aby znemožnili okupantům vysílání!

HLADOVKU před sovětským konzulátem drží osm mladých Slováků.

DO PRAHY dorazily další radiolokátory, které mají zjistit umístění svobodných vysílačů.

SANITNÍCH VOZŮ používají odhalení kolaboranti k zatýkání našich lidí a k tomu, aby se přibližovali k místům, odkud se vysílá nebo kde se tisknou noviny. Proto pozor na sanitky!

HERMETICKY UZAVŘENÝ HRAD očekával návrat presidenta republiky ve věnci téměř šedesáti okupantských tanků a mnoha motorových vozidel. Vojáci nikomu nedovolí vstup. Pouze na Prašném mostě jsme u nich viděli dva osamocené důstojníky Veřejné bezpečnosti.

Televizní vysílač na Klínovci byl rozstřílen sovětskými tanky. Obsluze se podařilo včas uprchnout a nikdo nebyl zraněn. Důvod tohoto činu není znám.

DOPRAVNÍ PODNIK hl. m. Prahy žádá občany, aby nepsali hesla a nevěšeli transparenty na tramvaje a autobusy. Okupační jednotky využívají této záminky ke střelbě na dopravní prostředky.

PRAŽSKÉ PEKÁRNY pracují pomocí brigádníků naplno. Jestliže přesto pro jiné obtíže vznikne nedostatek v zásobování, mají o tom Pražané uvědomit n. p. Pražské pekárny na č. telef. 83 47 51-9.

Aby nepřítel prchal v děsu

Pořádný voják dostane v šest večer guláš a pak ho nadřízený vyvede na latrínu. Takovou pravidelnou životosprávu má mít vojsko — před takovým vojskem nepřítel prchá v děsu... Říká to Hašek ve Švejkovi. Nevím, jak to mají sovětští okupanti s gulášem, asi nevalné, jinak by se nemuseli předvečírem vloupat do mléčného baru na Václavském náměstí. Po staletostech však bývá někdy průjem — a nám oditi spěšnou vyprávěli, že sovětští důstojníci vyhánějí své mužstvo z okrajových částí Prahy až kamsi do Modřan. Na latríny, jejich, sovětské. Myslíme, že je to správné — co kdyby na pražských záchodech načichli kontrarevoluční ideologií?

S úsměvem na rozhlasovém přijímači

o **BRITSKÝ MINISTR ZAHRANIČÍ STEWART** rozhodl, že odřekne plánovanou návštěvu Maďarska a Bulharska a navštíví pouze Rumunsko.

o **AROGANCÍ A CIRKUSEM**, v němž jedinou konstruktivní myšlenkou byl souhlas, že jeho řeč nemusí být překládána do angličtiny, nazval vystoupení sovětského delegáta v Radě bezpečnosti J. Malika americký zástupce G. Ball.

o **VÍDEŇSKÝ KARDINÁL F. KÖNIG** bude sloužit v neděli mši sv. na protest proti vojenské okupaci ČSSR v katedrále sv. Štěpána ve Vídni.

o **VÝZVA ČS. ROZHLASU** přístavním dělníkům a letištním personálu všech zemí světa, aby odmítli vykládat, nakládat a doplňovat pohonnými hmotami plavidla a letadla zemí, podílejících se na okupaci ČSSR, našla první ohlas. Američtí dokaří dělníci se rozhodně postavili za tuto výzvu a vyzvali ostatní země k následování.

o **JEAN PAUL SARTRE**, známý francouzský filosof, vyzval komunisty na celém světě, aby působili na SSSR a přinutili je ke stažení vojsk z ČSSR.

o **MOSKEVSKÁ PRAVDA** neuznává v sobotním vydání XIV. sjezd KSČ, který se konal 22. srpna v Praze, protože prý „nebylo možné kontrolovat mandáty delegátů".

o **EVROPSKÁ UNIE KŘESŤANSKÝCH DEMOKRATŮ** včera odsoudila bezpříkladné porušení a pošlapání Charty OSN a Konvence lidských práv těmi státy, které svými vojenskými jednotkami okupují Československo. Evropská unie křesťanských demokratů vzdává hold hrdinnému a statečnému lidu Československa.

o **PŘED SOVĚTSKÝM VELVYSLANECTVÍM** v Londýně drží již třetí den hladovku britská pacifistka P. E. Smithová na protest proti neoprávněné okupaci Československa sovětskými vojsky.

o **NA PĚT MINUT** se na výzvu západoněmeckých odborů zastavil v pátek všechen provoz v NSR.

o **V HOLANDSKÉM UTRECHTU** prohlásili profesoři místní university, že přerušují na tři roky spolupráci se sovětskými vědci a v případě, že by se něco stalo A. Dubčekovi, spolupráce definitivně skončí.

o **VE ŠVÝCARSKU** se po agresi proti Československu zrodil dojemný zvyk. Všechny švýcarské školy v pravé poledne uctívají osud Československa povstáním všech žáků a minutou ticha.

o **VE VÝCHODNÍM BERLÍNĚ** se během včerejška objevily letáky podporující A. Dubčeka. Berlíňané, obyvatelé hlavního města NDR, rozhodně odsuzují okupaci.

o **Izraelský tisk:** Německé invazi v roce 1938 do Československa by bývalo bylo možno zabránit. Není však možno zadržet Rusy, nechceme-li vyvolat nebezpečí nukleární války.

o **ÚTOK SOVĚTSKÉHO SVAZU** na ČSSR schvalují následující komunistické strany: Chile, Řecka, Lucemburska, záp. Berlína a NSR.

o **FILHARMONIE** hlavního norského města Oslo odřekla v pátek večer koncert proto, že na něm měl spoluúčinkovat sovětský klavírista Emil Gilels.

o **BRITSKÁ ROZHLASOVÁ STANICE BBC** vysílala včera v poledne místo svého běžného programu Smetanovu Mou vlast. Všechny londýnské večerníky přinášejí rozsáhlé zpravodajství o okupovaném Československu. Britská vláda prohlásila, že občané ČSSR, jimž nyní vyprší povolení k pobytu, mohou dále setrvat na britském území.

o **V JUGOSLÁVII** *zůstalo v těchto dnech kolem 10 000* československých občanů, kteří zde byli na dovolené. Celá země je přijala s otevřenou náručí. Úřady je nepřetržitě informují a řada stanic vysílá jenom pro ně celý den v české řeči.

o **SOCIÁLNÍ DEMOKRACIE NSR** oznámila, že uvolňuje dostatečnou finanční částku pro občany, kteří v době okupace Československa zůstávají na jejich území a nevracejí se do vlasti.

o **PRESIDENT DE GAULLE** ve 40minutovém rozhovoru s naším velvyslancem V. Pithartem plně schválil naše požadavky, aby okupační vojska odešla. Přítomnost A. Dubčeka na sjezdu KSS by podle Pithartova názoru byla velkým ústupkem Moskvy.

o **Chicago Tribune:** Pasivní vojenská intervence Sovětského svazu a jeho satelitů dokazuje pouze to, co každému rozumnému člověku bylo vždy jasné. Komunismus je politickým směrem, který je schopen se udržet jen násilím.

o **V OSN** přibývají hlasy pro urychlené svolání Valného shromáždění OSN, které by jednalo o okupaci Československa.

o **RAKOUSKÝ ROZHLAS** hlásil v sobotu ráno, že okupace Československa bude mít katastrofální hospodářské následky pro Bulharsko, které je zcela odkázáno na cizinecký ruch ze Západu. Hotely na černomořském pobřeží budou brzy úplně prázdné.

Zpráva o kolaborantech

KOLABORANT ŠALGOVIČ, agent NKVD, se zdržuje na na velvyslanectví SSSR. Šalgovič je od 22. srpna 10 h. mimo svůj úřad. o jádro kolaborantských sil Státní bezpečnosti je na krajské správě v Sadové ul. 21. o Ve středu v noci před 2. hodinou přijal důstojník Molnár ve své pracovně sovětské důstojníky, s nimiž oslavoval příchod sovětských jednotek do hlavního města. Příslušník StB Slabý se vychloubal, že zatkl s. Smrkovského.

V čem se okupanti zklamali

JE ZŘEJMĚ JISTÉ, že nejen vrchní velení okupačních vojsk v Československu, ale i duševní otcové tohoto vpádu, sedící v Moskvě, východním Berlíně, Varšavě a dalších dvou městech, dnes už vidí, že se přepočítali. Nevyšel jim prostoduchý plán, už několikrát vyzkoušený ve vlastních zemích.

Počítali s tím, že bude stačit vojensky obsadit Československo, zavřít několik vedoucích politiků a státníků (které naříkli z pravičácké úchylky), dát čili nakomandovat do čela nové vedení KSČ, novou vládu, nový parlament a zejména nového presidenta a tím, že to bude hotovo. Lid, že půjde jako ovce za těmito novými pány a vojska budou moci u nás zanechat jen posádky a odejet „dělat socialismus" zase někam jinam. Právě, že tento jejich plán byl tak prostoduchý, že počítal jen s jejich vlastními zkušenostmi, ale ne s tím, co se u nás od ledna změnilo, právě proto jim nevyšel.

Mohli, to je pravda, internovat presidenta, hanebně odvléci prvního tajemníka ÚV KSČ, předsedu vlády a předsedu Národního shromáždění a odklidit i další čelné představitele vlády a KSČ. Naše Národní shromáždění však není nemyslícím sborem, naše vláda skutečně pracuje a vládne, orgány KSČ jsou schopny reagovat a pracovat samy, aniž by jim někdo dával dálnopisem instrukce. A náš lid, i když byl zbaven svých vedoucích představitelů, lidí, které miluje, dokázal, že si dovede rozumně vládnout sám — alespoň v takové přechodné a vážné době — a že odmítá kolaboranty, které mu okupanti nabízejí a kolaboraci vůbec.

Okupanti nepočítali s tím — ještě totiž tak lidsky nedorostli — že se u nás něco změnilo, že u nás zapouštějí kořeny opravdu lidský a humanitní socialismus, který nesnáší násilí a nepřeje si, aby někdo lidu diktoval hrubou silou. To totiž lid, myslící lid, uvažující lid nesnáší. Jsme přístupni názorům druhých, pokud jsou slušnou formou vyjádřeny a pokud ti druzí uznávají i názory naše. Odmítáme však, aby nám někdo své názory vnucoval. Pravda, nejsou daleko doby, kdy se nám mocí vnucovalo cokoli. Kdy byli lidé zavíráni a stříleni jen proto, že se odvážili myslet. Nechceme, aby se tyto doby vrátily. Nechť nám tedy okupanti prominou, ale právě proto odmítáme jejich argumenty, přinesené k nám na hlavních děl a tlumočené tanky, kulomety a samopaly.

Praha čtvrtý den okupace

Strážní jednotky od Svazu čs. spisovatelů zmizely. Protože inteligence je však zřejmě nebezpečná, několik kamiónů a tři děla třetí před Čs. akademií věd. Dvě děla míří k Podolí, třetí na most přes Vltavu. V hlavách okupantů zřejmě vládne takový zmatek, že si neuvědomují, že přes rozkopanou křižovatku a rozrušenou dlažbu mostu nelze přejet a že tedy odtud hrozí minimální nebezpečí. o Smíchovská kasárna střeží osm tanků a dva obrněné transportéry. Z osmi tanků je jeden zcela neškodný. Stojí na kamenném podstavci a připomíná nám květen 1945. Lidé upozorňují strážné na pomník a vyčítavým gestem pak ukazují na tanky v ulicích. Strážní se tváří tupě. Ale snad se také trochu stydí. o Osádka jednoho z tanků u mostu k Jiráskovu pomníku rozdávala okupantské letáky. Pokud Pražané letáky přímo neodmítali, mizely za zábradlím mostu ve Vltavě nebo pod nohama chodců. o Naopak u okénka krypty kostela sv. Karla Boromejského se objevily celé svazky květů a veliký nápis „Nezradíme!" o Takřka všechny světelné silniční ukazatele už osleply. Tabule ovšem stačí zamalovat; není třeba je rozbíjet — okupanti nám je nezaplatí. o Dnes krátce před polednem se Národní třídou roznesla zpráva, že na Jungmannově náměstí se objevil kolaborant — provokatér. Pomenší lysohlavý mužíček vykřikoval, že prý jen dík ruským bratrům jsme byli zachráněni před okupací Bavoráků. Než se nadál, dav lidí ho pádně umlčel. Několik náhodných fotografů pořídilo také jeho snímek. Doufejme, že se snímek brzy objeví také na pražských ulicích. o Václavské náměstí, přestože už tudy jezdí tramvaje, se stalo jedním velkým korzem. Před Melantrichem, redakcí Práce a Zemědělských novin stojí dál obrněné transportéry a tanky. Občané dávají vojákům rusky psané letáky s výzvou, aby táhli tam, odkud přišli. Nervy okupantů nevydržely a tak se před polednem náměstím opět rozlehlo několik výstřelů. Kolaborantské letáky naopak skončily na hranici. o Vinohradská ulice kolem obsazeného rozhlasu je nadále uzavřena. Pracovníci Dopravního podniku však obnovují strhané trolejové vedení; z toho lze usuzovat, že doprava bude obnovena i na této tepně. o Střelbou popsaná fasáda Národního muzea už dostala svůj osobitý název. Říká se jí — ne nevýstižně — Výstava sovětského umění 20. století...

Když zloděj křičí: Chyťte zloděje, aneb k vysílání okupantského rozhlasu

Lid okupovaného Československa sedí u rozhlasových přijímačů a loví v éteru. Občas zachytí i nevalnou češtinu či slovenštinu na vlnách, kde vytrvale vysílají agresoři: pirátskou stanici Vltava či dokonce „pořady moskevského rozhlasu pro Československo". Většina posluchačů v zápětí zhnuseně přeladí přijímač. Chyba — neboť se tak připraví o mnoho pozoruhodných informací, které jinak nemá možnost získat.

Tak se třeba dozví od pánů z Vltavy, že se revizionistické vedení státu pokusilo restaurovat u nás kapitalismus, neboť připravovalo návrat soukromého podnikání. Hrůzal Nebýt bratrského zásahu sovětských vojsk znovu by u nás vyrukovali švec a přištípkovali by boty po kapitalisticku. Krejčí by šili šaty, přijímali od zákazníků peníze a snili o založení vlastního krejčovského velkokoncernu. A což teprve holič — vytvořil by velkosalóny a za peníze, vydřené z brad utiskovaných pracujících, by jezdil na Rivíéru. To tak!

Hloupému lidu je třeba říkat pravdu do zblbnutí, jinak by podlehl buržoazní ideologii. Vltava nám sdělí nekompromisní pravdu: okupační vojáci jsou přijímáni přátelsky, jen hrstka kontrarevolucionářů protestuje proti jejich přítomnosti. Opravdu! Lid jim dokonce pomáhal. Skupinka státních zaměstnanců v čele s náměstkem ministra vnitra Šalgovičem připravuje seznamy třídních nepřátel, které je třeba zajistit a pokud možno zlikvidovat. Desítky pravověrných zastánců socialismu — a páni z Vltavy tedy cítí, jak úboze proti nim působí ta hrstka několika miliónů „nepřátel socialismu!"

Vlády signatářů Varšavského doplsu, jejichž vojsku přijela uchránit právě ty desítky od miliónů, vysílají prostřednictvím moskevského rozhlasu dojemné výzvy „třídním bratřím". Přijeli jsme vám pomoci, přátelé! Málem by jedno oko nezůstalo suché. Neboť třídní nepřátelé číhají. Třeba ten čtrnáctiletý chlapec, od kterého nás okupační vojska obsadila a k jehož pomníčku na Václavském náměstí teď chodí kontrarevolucionáři sázet a klást kytičky. Třeba by z něho mohl vyrůst Indrův, Kolderův a Bilákův třídní nepřítel. Vojákům slouží tvrdost. Bláhovci okupantům vyčítají, že střílejí do oken dětské nemocnice. Mohou oni vědět, zda onen rentgenový přístroj, který zničili, není ve skutečnosti nějaká tajná zbraň kontrarevolucionářů? Zda se ve zničeném operačním sále nepřipravovaly nějaké protisocialistické operace? Co kdyby?

Zachránili nás před útoky západoněmeckých imperialistů. Lidé tomu jaksi nechtějí rozumět. Jako by na vlastní oči neviděli ještě před několika dny invazi západních Němců na Pražský hrad, na Staroměstské náměstí či do malostranských uliček! Tvářili se lstivě, jako by obdivovali památky, ale také fotografovali: Vojenská místa v Bonnu teď mají k dispozici bohatý fotografický a filmový materiál, a dokonce vědí, kolik u nás stojí kilo chleba. Rána do zad našemu obrannému společenství, na to se přece bratrské země nemohou lhostejně dívat.

Ovšem — velení bratrských armád je prozíravé, ví, že nepřítel může číhat i ve vlastních řadách. Proto raději svým vojákům podalo o našem dění informace skromňoučké. Ruští vojáci — nebo alespoň někteří z nich — jsou nebo lépe řečeno byli přesvědčeni, že jsou v západním Německu, a že odtud před chvílí v děsu prchaly imperialistické armády. Tito vojáčkové jsou zdrceni, že osvobození se ukázalo jako nevděčné. Místo objetí je posílají domů a dokonce jim přidělávají rodinné starosti. Neboť jak jinak než jako rafinovanou ideologickou diverzi lze vysvětlit nápisy ve stylu — Ivane, jdi domů, Kolja ti chodí za Natašou! Sovětský voják střeží naši svobodu, jeho kolega zase naše státníky, a při této odpovědné činnosti aby teď přemýšlel, zda snad ta Nataša doopravdy...

Staré české pořekadlo hovoří o zloději, který křičí: Chyťte zloděje! Nevím, jestli mají Rusové podobné přísloví, a jestli se hlasatelé vysílačky Vltava či moskevského vysílání vyznají v českých pořekadlech. Pravděpodobně ne. Škoda. Jedno třeba říkají: ryba i host třetí den smrdí. A poruč těm miliónům, aby si naráz ucpaly nosy..

ŠKODOVÁK

ČASOPIS PRACUJÍCÍCH PLZEŇSKÝCH ZÁVODŮ OBOROVÉHO PODNIKU ŠKODA
NOSITEL VYZNAMENÁNÍ ZA ZÁSLUHY O VÝSTAVBU
Úterý 27. srpna 1968 ○ Ročník 39
Cena 50 haléřů
Číslo 69

ŠKODOVÁK č. 69 - 27. SRPNA 1968

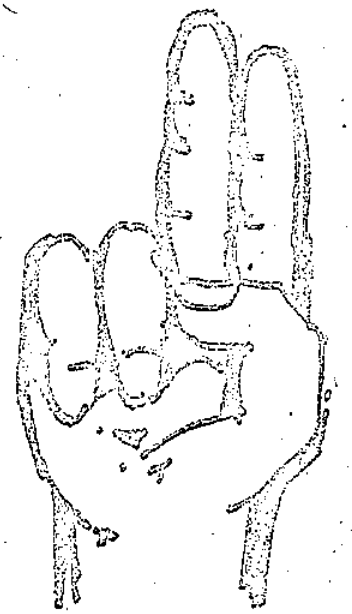
11

Čtyřstránkové vydání v obvyklém novinovém formátu.

Strana první:

Fotografie Dubčeka a Svobody s podtextem: "Stojíme za Svobodou a Dzbčekem", dále tyto články:

Jednotu!
Víru!

Rozvahu v rukou
v srdcích odvahu
A do úst klid si vetknem
V pohledech nechť se číst
očima všechno řeknem
Srdce nám musí
jediným smyslem bít
když v kapse ruka v pěst se svírá
když okovy zklamání šíji nám tíží
Pevnou měj vůli
národe
jež vzhůru statečně vzhlížíš
Český lev kryt je štítem
Slovákem — bratrem,
pevně kovaným
svou budou zpívat píseň
ukrývej slzy, pokoř tíseň,
odsuď zradu,
neskloň se s hlasem zlomeným
Každý z nás musí být kamenný!
Národ musí být z kvádru!

Na spodním okraji tento citát: "Která vláda je nejlepší ? Ta, která nás učí, jak si máme vládnout sami. J.W. Goethe"

VYZNÁNÍ

Bylo nám dvacet. Byli jsme zrazeni. Naši přátelé, ručitelé za naši svobodu, se k nám obrátili zády se slovy: Musíte to pochopit — obětovali jsme vás míru. Muž obětovaný míru nepřežije. My jsme přežili, máme tedy povahu ženy. Pak nás jako ženu naši nepřátelé znectili, pošlapali, deptali a mučili. Dlouhých šest let.

Těch šest let jsme nosili v srdci obdiv. Obdiv k Velkému, Bojujícímu, Prohrávajícímu i Vyhrávajícímu, k Vítěznému. Přišel a osvobodil nás.

Padli jsme mu do náruče. Jeho zbroj jsme ozdobili květy, krev na jeho skráních, rukou i hrudí jsme slibávali. Nad prolitou krví jsme přísahali věčnou lásku — lásku věrné ženy, která v náruči milovaného muže odhodí všechnu svou hrdost.

Dvadvacet let jsme milovali takovou oddanou, bezmeznou, vše odpouštějící a obdivnou láskou. K těm, kteří rozumně uvažovali, jsme se obraceli zády, okřikovali jsme je, tupili, zavírali.

Pak nás naše hospodářství přinutilo podívat se pravdě do očí. Promluvili dlouho umlčovaní, promluvilo naše svědomí — od bájných dob naší existence, naši bardové, básníci a spisovatelé. Dopřáli jsme jim sluchu.

Volali nás k LIDSKOSTI. Tu máme vo štítě po celé naše dějiny.

Veliký a Mocný se zaškaredil. Vytýkal nám, my jsme vysvětlovali. Dělal, že nás pochopil. Radovali jsme se.

A pak přišlo to ráno. Ráno jedenadvacátého srpna. Byla to vlastně ještě noc. Veliký a Mocný ukázal svou tyranskou tvář. Svázal nás na rukou a nohou. Zacpával nám ústa roubíkem, snažil se, aby bylo slyšet jen jeho hlas, i když ten svůj hlas, jako ten vlk z pohádky, se snažil naladit na náš, ale my jeho hlas neslyšíme!

V srdci nám zbyla veliká, převeliká, bolavá, bolavá díra, hluboká jako všechna světová moře. Je po naší veliké, oddané lásce. Čím ji naplníme? Nenávistí? Ne! Tisickrát ne! Lidskost se nesnáší s nenávistí bezmeznou jako moře. Lhostejností? Ne! Tisickrát ne!!! Člověku nesluší lhostejnost! Člověka činí člověkem právě cit, přemíra citu, a ten je pravý opak lhostejnosti!

Díru v našem srdce naplníme hrdostí, hrdostí zrazené ženy s lidskými city, s citem pro všechny trpící.

Ať československý lid je veliký LIDSKOSTÍ!!!

Krvavá těla ležící na československých vlajkách nás zbavují naší přísahy dané před dvaadvaceti lety.

Socialismus lidský

Náš národ prožil ve své historii mnohé velmi těžké chvíle. Zažil nájezdy křižáckých vojsk, prodělal Bílou Horu a 300letou porobu, nesmírně vytrpěl v době fašistické okupace. Vždy byl ohrožen úhlavními nepřáteli.

V uplynulých dnech však došlo k události, která je v historii lidstva neslýchaná. Vojska zemí Varšavské smlouvy, SSSR, NDR, Polska, Bulharska a Maďarska obsadila zemi, která byla s těmito státy spjata smlouvami přátelství.

Co si o tom všem máme myslit? Nezbývá odpovědět nic jiného, než to, že jde o akt okupace suverénní, vysoce vyspělé a vzdělané země. Vždyť k tomuto činu nedal souhlas žádný z našich státních a stranických orgánů, nedal k tomu souhlas náš lid a jeho parlament.

Kdo povolal okupační vojska? Nelegální vysílač Vltava vysílal zprávu TASSu, že vojska povolaly stranické a státní orgány. Avšak nesdělil, co je to za orgány a kteří lidé je reprezentují. Nesouhlasíme proto s bezdůvodným pokořováním naší země.

Stojíme pevně za předsednictvem ÚV KSČ s Alexandrem Dubčekem, za presidentem republiky Ludvíkem Svobodou, za naší vládou a za všemi poslanci NS, kteří se postavili za obrozený socialismus. Naše země chce socialismus, ale chce socialismus lidský, socialismus svobodný, kde každý poctivý a čestný člověk může svobodně dýchat, myslit, hovořit a pracovat.

Obracíme se na vás, škodováci, na vás, tisíce dělníků, techniků, inženýrů a zaměstnanců, semkněte se kolem vedení naší strany a vlády a uposlechněte všech jejich výzev a pokynů. Nenechme se vyprovokovat a zachovejme rozvahu. Lidský socialismus musí zvítězit.

Strana druhá:

Série tří fotografií z okupované Prahy s těmito podtexty:

1) Tak začal první úder v Praze
2) A tak odcházeli z nerovného boje věrní synové a dcery národa
3) Před budovou plzeňského rozhlasu nám dokázali mladí svou statečnost a lásku k národu

Dále tyto články:

Dopis Lidových milicí

Pane Brežněve,

stal se tragický omyl obsazením ČSSR vojsky Varšavské smlouvy. Žádáme Vás, zamezte zbytečnému prolévání krve našich bratrských národů.

Vaším velitelstvím bylo vydáno ultimatum na ustavení nové vlády podle Vašeho návrhu. To je pro nás národ nepřijatelné. Všichni příslušníci našich národů jednotně se distancují od hrstky zrádců, kteří Vás podvedli jménem národa. Jejich vinou byly způsobeny strašné morální i ekonomické škody našim národům, ÚV KSSS, světovému dělnickému hnutí i Vám osobně.

Stal jste se obětí našich zrádců, kteří Vás mylně informovali o smýšlení národů naší socialistické republiky. Dnes a denně se přesvědčují desetitisíce Vašich vojáků o jednotném postoji našeho lidu pod vedením KSČ se soudruhy Svobodou a Dubčekem. Příslušníci Vašich vojsk Vás o této situaci musí pravdivě informovat.

V této kritické situaci obou našich národů Čechů a Slováků obracíme se na Vás my, příslušníci Lidové milice oborového podniku Škoda v Plzni.

Vydejte ihned rozkaz na stažení Vašich armád z našeho státu. Jsme ochotni věřit, že jste se stal obětí tragického omylu, který má v současné době strašný dopad na přátelské vztahy mezi našimi národy a na mezinárodní dělnické hnutí. Žádáme Vás, zachraňte v hodině dvanácté čest Vašeho národa a komunistického hnutí celého světa.

Příslušníci Lidových milic
oborového podniku Škoda

Energetický závod ve svém provolání z 24. srpna žádá, aby předsednictvo nově zvoleného ÚV informovalo soudruhy jednající v Moskvě, že jim vyjadřujeme svou důvěru, ale pouze těm, které ÚV pověřil k jednání.

Z technologického projektového ústavu žádají, aby orgány OSN neprodleně zajistily, aby naše vládní orgány mohly vykonávat svou činnost podle platné ústavy.

Z pléna ÚV KSČ

1. Ústřední výbor Komunistické strany Československa, zvolený mimořádným sjezdem strany, se sešel za přítomnosti ústřední kontrolní a revizní komise dne 22. srpna 1968 v nočních hodinách na svém prvním zasedání a zvolil své předsednictvo ve složení:

Dubček, Smrkovský, Špaček, Kriegl, Šimon, Císař, Šik, Černík, Šilhan, Slavík, Hrdinová, Matějíček, Kabrna, Hejzlar, Litera, Goldstücker, Vojáček, Hübl, Moc, Šimeček, Husák, Zrak, Tužký, Sádovský, Colotka, Turček, Pavlenda, Pámel.

2. Plénum ÚV KSČ zvolilo jednomyslně prvního tajemníka ÚV KSČ soudruha Alexandra Dubčeka.

3. Plénum ÚV KSČ zvolilo člena předsednictva soudruha Věnka Šilhana tajemníkem ÚV KSČ a pověřilo ho řízením předsednictva po dobu nepřítomnosti prvního tajemníka soudruha Dubčeka.

4. Plénum ÚV KSČ přijalo pro nejbližší období politická a organizační opatření v řešení vážné politické situace v zemi.

5. Plénum ÚV KSČ, které je jediným právoplatným vedoucím orgánem strany v období mezi zasedáním sjezdu, žádá všechny nižší stranické orgány, aby se ve své činnosti řídily výhradně pokyny tohoto legálního ÚV KSČ a jeho předsednictva.

Bezpartijní důvěřují straně

Nekomunisté závodu jaderných elektráren v Rolevci vyjádřili své stanovisko k současné politické situaci. Ve svém prohlášení říkají:

„Domníváme se, že v současné době neexistují rozdílné názory na politickou situaci a její řešení mezi komunisty a nekomunisty. Jednoznačná stanovisko nejvyššího orgánu KSČ — mimořádný XIV. sjezd KSČ — vyjádřilo vůli celého národa a je také celým národem podporováno.

V dnešní kritické době neexistuje rozdělení národa na komunisty a nekomunisty, ale jen na vlastence a kolaboranty. Orgány státní správy, Československé lidové armády, bezpečnosti a Lidových milicí jednoznačně prokázaly, že stojí na straně svého lidu a zaslouží si jeho důvěry.

My, podepsaní nekomunisté, vyzýváme oba naše národy, aby se semkly kolem KSČ, která jedině představuje důsledně organizovanou společenskou sílu a hájí zájmy našeho lidu. Považujeme za svou čest a povinnost nabídnout Komunistické straně Československa všechny své mentální i fyzické síly a podpořit ji v jejím boji za suverenitu našeho státu."

Nekomunisté ZJE OP Škoda

Neděle jako všední den . . .

Pětadvacátý srpen 1968. Neděle jako normální pracovní den. V ulicích Škodovky jezdí auta, vozíky, ale i vlaky. Stroje ve všech závodech, provozech hučí a běží na plné obrátky. Dělníci jsou zabráni do své práce. Úředníků přišlo dnes do práce méně, byli vyzváni, aby nastoupili na zemědělské brigády v místě bydliště.

Na prahu před vstupem do provozu OB 1 je nápis: „Jsi-li zrádce, nechoď mezi nás!" V tomto závodě přišlo v neděli do práce na ranní směnu 62 procent lidí. A přišli rádi, bez reptání. V lokomotivce zaznamenali 69 procent pracujících na Dubčekově směně.

V závodě ozubená kola nastoupilo v neděli do práce 66 procent výrobních dělníků. Přišly i ženy. Božena Královcová dojíždí z Čemín a má dvě malé děti, stejně tak i Zdeňka Valešová z Kralovic, Vlasta Bartošová je z Plzně a má tři malé děti, Jiřina Jílková čtyři děti, a tak bych mohl jmenovat další a další, které přišly na směnu. Z mnoha rodin přišli oba manželé. Informoval mne ing. Kazimír Rádl — lidé u nich prohlašovali, že udělají třeba pět směn zadarmo, jen když to s naší republikou dobře dopadne. Odjedou-li okupanti.

To, co se ztratilo dvěmi hodinami stávkami i v prvních dnech okupace, bude snad touto mimořádnou směnou nahrazeno. Ovšem morální škody se nahradit nedají. Zbudou nám všem po nich hluboké jizvy... (fh)

Dubová palice nesnese chomout

Přetištěno z časopisu POCHODEŇ, orgánu Východočeského KV KSČ z Hradce Králové

Blahořečíme praotci Čechovi, že nás dovedl do země oplývající mlékem i strdím, které je zemským rájem na pohled. Současně mu ale žehráme, že nás usadil na teritoriu mimořádně politicky exponovaném. Pupek Evropy nedává už tisíc let spát mocným i méně mocným sousedům; už tisíc let znovu a znovu dostáváme příležitost nezapomínat na prastaré umění dělat záseky na zemských hraničních přechodech. Prostředek je to osvědčený i v době, kdy vzduch ovládají Antonovy a helikoptéry. Za běloveskou barikádou stála sovětská kolona bezmála celý den...

Pravda, sebelepší zásek nemůže nakonec zabránit tomu, aby před jaroměří nestála v plné zbroji polská tanková brigáda. Ale i na takové vpády už jsme si museli zvyknout. Bylo tomu tak vždycky v naší historii, že se nepřítel dostával přes pohraniční hradbu zradou. Za nic jiného, než za věrolomnost a zradu, nemůžeme považovat ani nynější „přátelskou" návštěvu bývalých spojenců. Takových „návštěv" jsme již v naší historii zažili hodně, ale žádné se nepodařilo nasadit na dubové české palice chomout natrvalo. Nepodaří se to ani tentokrát.

Nejlepším důkazem toho je tato skutečnost. Zem je obsazena cizím vojskem, političtí představitelé národa jsou od svého lidu izolování hradbou z bodáků, ale nic se zřejmě nevyvíjí podle přání těch, kdo k nám své tanky nadirigovali. Třetí den okupace a stále ještě uchvatitelé nejsou schopni představit veřejnosti loutky, které by byly ochotny jim propůjčit svůj hlas a tvář. Nepodařilo se představit ani kolaborantskou vládu, ani jiný politický orgán, který by jim mohl propůjčit alespoň jakési zdání legality.

Třetí den okupace a v okupované Praze se sešel proti vůli okupantů mimořádný sjezd strany, který zvolil a představil veřejnosti nový ústřední výbor. Jsou v něm všichni, kdo měli naši důvěru dřív.

Tohle je vítězství cennější, než vyhraná tanková bitva. Před tváří celého světa se znovu potvrzuje neochvějná důvěra Dubčekovi, Kriegelovi, Smrkovskému a dalším a rozhodnutí pokračovat na započaté cestě. Nejvyšší orgán strany znovu důrazně žádá odchod okupačních vojsk...

Skutečnost, že se sešel sjezd, znamená bezesporu nejvyšší ránu plánům našich nezvaných hostí, krach jejich politiky. Výsledek sjezdu je velkým morálním vítězstvím.

Vítězslav Boukal

Dubčekova směna

Na škodováckou nedělní směnu, kterou lidé nazývají směnou Dubčekovou, nastoupilo z učebního závodu na 80 % dospělých zaměstnanců, mezi něž jsou počítáni i učňové třetím rokem. Mezi chybějícími jsou většinou ženy — administrativní pracovnice, které v minulých dnech pracovaly na přípravě výplat dlouho do nočních hodin. Účast učňů prvních a druhých ročníků je podstatně nižší. Nastoupili učňové převážně z Plzně, ostatní jeli uspokojit rodiče v různých místech republiky.

Zvláštní uznání by zasloužili pracující Asapu, pod nějž spadají i veškeré výčepy v hlavním závodě podniku. Přestože drtivá většina z nich jsou ženy a mnohé jistě mají také účet, nastoupily všechny na dnešní směnu, aby zajistily stravování a prodej nápojů pro naše zaměstnance. Rádi bychom ještě tlumočili vzkaz těchto žen — přísun potravin i zásobování je plynulý, vše je v pořádku, není tudíž žádný důvod k obavám v tomto směru.

Provoz elektroúdržby energetického závodu v našem podniku se může výsledky nedělní směny na podporu suverenity republiky skutečně pochlubit. Spontánní nástup ranní směny byl opravdu dobrou vizitkou pro pracovníky tohoto provozu. Nutno podotknout, že na tuto mimořádnou ranní směnu nastoupili i někteří pracovníci z odpolední a noční směny. Domnívám se, že k těmto faktům není třeba komentáře. Snad ještě na závěr slova vedoucího provozu, který říká, že se ještě ve svém úseku nesetkal s projevem nesouhlasu vztahujícím se k této akci a dodává, že se budou snažit zajistit chod elektrických zařízení v závodech. Jako všude i zde probíhá řada podpisových akcí na podporu naší vlády a odchodu okupačních vojsk.

V různých provozech závodu huť nastoupilo na nedělní směnu 1892 zaměstnanců, což je asi 62 % běžného obsazenstva ranní směny.

Zaměstnanci energetického závodu nastoupili na mimořádnou směnu v neděli v plném počtu jako předchozí den v sobotu.

V celkovém počtu 1250 přišli pracovníci závodu výstavba a údržba na nedělní škodováckou směnu. Je to přibližně 85% účast zaměstnanců tohoto závodu.

Kromě šedesáti zaměstnanců, kteří odjeli na pomoc při sklizni obilí, nastoupilo v závodě jaderných elektráren do zaměstnání v neděli ráno 900 pracovníků.

V doudleveckém závodě přišlo na svá pracoviště při nedělní směně 3142 zaměstnanců, což je velmi dobrým výsledkem.

Závod turbíny zaznamenal na mimořádné nedělní směně účast 751 zaměstnanců.

Závod nářadí a účelové stroje se může pochlubit účastí 555 zaměstnanců při mimořádné směně v neděli.

V závodě kováren přišlo na svá pracoviště zhruba šedesát procent pracovníků první směny. Na 750 zaměstnanců podpořilo svou prací na mimořádné směně přání všech poctivých občanů naší země.

Zprávy ze závodu válcoven při nedělní škodovácké směně. V TS hale nastoupilo 320 výrobních i režijních zaměstnanců. Pracovalo se zejména na tuzemských, ale i na sovětských zakázkách. Na mimořádnou směnu přišli i ti, kteří nebyli v sobotu v práci a nemohli tudíž slyšet výzvu závodního rozhlasu.

Pracovníci ústřední opravny strojů našeho podniku nastoupili na nedělní směnu v počtu 253, což je, nepočítáme-li účastníky ostatních směn, něco mezi 70—80 %.

Při nedělní mimořádné směně byla hlavní budova závodu ozubených kol obsazená pracovníky plně, montáž pak ze 70 %. Nálada všech zúčastněných zaměstnanců byla výborná.

Strana třetí:

Tři fotografie s těmito podtexty:

1) Před plzeňským rozhlasem
2) Obsazená tiskárna
3) Rozhlas a noviny jsou spojovacím článkem mezi námi

Dále tyto články:

Jednota nejsilnější zbraní i ochranou

Jenom v letu jsme mohli na chvilku zachytit delegáta XIV. sjezdu KSČ a dát mu několik otázek:

Jak bys charakterizoval hlavní význam sjezdového jednání?

„Mimořádný 14. sjezd KSČ je skutečně mimořádným sjezdem. Dokazuje oprávněnost vedoucí úlohy strany v tomto státě. Přes rušivé zásahy okupačních mocností se nejen dokázal sejít, ale i řešit nejzákladnější otázku současnosti a zejména zvolit nový ÚV KSČ, který jako jediný má právo mluvit jménem celé strany.

Co považuji za nejzákladnější otázku současnosti? Samozřejmě, kategorické odsouzení okupace našich zemí."

Co bys označil za úkol č. 1 v této situaci pro každého z nás?

„Abychom všichni komunisté, všechny základní organizace i vyšší stranické orgány stáli jednotně za tímto jediným legálním ÚV KSČ, abychom jednotně plnili všechny jeho úkoly a nedopustili jakékoliv narušování této jednoty. V ní je totiž naše největší síla, je to naše zbraň i ochrana."

A byla na sjezdu tato naprostá jednota, nebo se tam vyskytly nějaké názorové boje?

„Jednání sjezdu se neslo plně v duchu jednoty všech přítomných. Při vhodné příležitosti bude pokračovat a vyřeší i všechny další otázky, které má tento mimořádný sjezd ve svém programu. To je ve stručnosti to nejhlavnější, co bych chtěl škodovákům ze sjezdu tlumočit."

Naše jednota je naše síla

Z rozhovoru s členem nově zvoleného ústředního výboru na XVI. sjezdu KSČ:

Jak hodnotíte situaci?

Situace je stále velice vážná. Jediným kladem je, že nynější dění sjednocuje náš lid a tato naše jednota je naší největší zbraní. Ať nám tato jednota vydrží do všech následujících všedních dnů, dnů možná na dlouhé nesvobodných.

Co dělat?

Vyvarovat se nerozvážných činů. Je to sice moc hezké, když člověk vidí to nadšení, hesla jsme za Dubčekem, jsme pro Svobodu, pro Černíka a další, ale poučení z historie je, že při měření sil vyhrává ten, kdo má větší sílu, i když je to síla brutální. Ale i porobenému zůstává jeho hrdost a jednota. To obojí zatím máme. Ať nám vydrží. Proti nám je obrovská vojenská síla.

Ustoupí?

Dokud budeme stát tvrdošíjně a jednotně všichni, všichni za Dubčekem, Svobodou, Černíkem, Smrkovským, Císařem a dalšími internovanými, dotud budeme mít Dubčeka, Svobodu, Černíka, Smrkovského, Císaře a další internované.

Rozvaha a jednota, jednota a rozvaha, těch je nám třeba.

Malilké Athény dočasně podrobily velký Řím.

ALE NEBYLO TO NAVŽDY!!!

Poselství do Moskvy

17

Nedáme se zviklat. Všichni pevně stojíme za námi zvolenými orgány, za prvním tajemníkem Alexandrem Dubčekem, presidentem Svobodou, předsedou vlády Černíkem a předsedou Národního shromážděním Smrkovským. Jsme s vámi, buďte s námi, myslíme na vás, myslete na nás. Věříme vám, celý národ stojí za vámi. Taková vzkázání posílali celou sobotu a neděli do Moskvy všichni škodováci, aby jejich hlas podpořil naše soudruhy, při jejich tak těžkém a vysilujícím jednání. Spoléháme na vaši sílu.

Dopis jedné z nás

Dvacetiletá vazačka píše okupantům

Všem okupantům Československa!

Píše vám dvacetiletá československá vazačka, která těžce nese vaši okupaci. Válku jsme nezažila, ale vždy na mne silně působilo vyprávění a bude působit až do smrti. Přilnula jsem k vašemu státu, jazyku i dějinám. Když zemřel J. V. Stalin, hrozně jsem plakala. Ale čas šel dál a na Stalina se naházelo mnoho špíny. Nikdo jsem nevykládala, proč jsem při jeho smrti plakala. Vám to říkám. Mnozí u nás umírali s jeho jménem na rtech ve víře, že je to nejlepší člověk, náš nejlepší přítel.

Na koho svedete okupaci v roce 1968? Na Novotného a jeho kliku? Neobstojíte, protože jste legálně jednali s naší Černíkovou vládou a Dubčekem v Čierné a v Bratislavě. Dějiny jsou zase bohatší. I když máme velice bohatou historii, takovou dobu jsme ještě nezažili.

Dodnes nevím, proč jste odvezli Dubčeka, Černíka, proč zdržujete na jednání našeho presidenta Svobodu. Proč střílíte do lidí a do dětí. Dnes už mají mnohé děti strach před vaším vojákem. Není vám hanba za ty zločiny napáchané v Praze a v ostatních městech? Obklíčili jste Hrad našeho presidenta, který je hrdinou SSSR, který by mohl dělat mnohému z vás děda. Cožpak nemáte doma matky, ženy, děti a dívky, které máte rádi?

Argumenty vašich, že jste doma, neobstojí. Doma nejste vy, ale my, náš stát je svobodný, suverénní, uznávající naši Černíkovu vládu. Česky neumíte, my rusky ano. Ale stydím se za váš jazyk a nikdy už jej nepoužiji. Neumíte se chovat k našim lidem, úmyslně lžete před celým světem a stále mluvíte o kontrarevoluci. Jak můžete být tak nepoučitelní!

Nemohu se zbavit dojmu, že ve Varšavě jste jednali také tak, jako před mnoha lety v Mnichově. Jen nechápu ty falešné stisky, ta objetí. Pošlapali jste všechno lidské jediným dnem. Naučili jste naši generaci nenávidět, jako nenávidí Němce ti, co přežili druhou světovou válku. Vaše vláda je zkompromitována.

Odejděte, ať můžeme pracovat a žít v míru. I vy máte doma práci, tady zbytečně zahálíte. Sami vidíte postoj našich lidí a vlastně postoj i celého světa k vaší okupaci. Jenomže vy asi vidět nechcete, anebo jste tak zaslepení úmyslně? Nestydíte se, pět států na jeden maličký a ještě k nám vtrhnete pod rouškou noci. U nás se nenajíte, snad jen to, co si ukradnete, ale to vás také odsuzuje před světem.

Bez rozdílu stojíme za Dubčekem a za Svobodou. Odejděte pryč!

Škodovák nemlčí

V pohnutých dnech od jedenadvacátého srpna se kolektivu naší redakce díky pochopení ostatních Škodováků podařilo vydat 14 zvláštních čísel našeho Škodováka. První den své noviny kolportovali členové redakce, druhý den se o kolportáž postarali mládežníci a třetí den už si k nám chodili zájemci z provozů a dílen. Díky všem za spolupráci.

O čem jsme psali v těchto číslech?

V prvním čísle jsme uvedli prohlášení podnikového výboru KSČ, vedení podniku a koordinační porady předsedů závodních výborů ROH, v němž se jménem Škodováků pevně postavili za Alexandra Dubčeka, Ludvíka Svobodu, Ing. Oldřicha Černíka a Josefa Smrkovského, žádali odchod okupačních vojsk.

Odboráři ve svém stanovisku vyjádřili hluboké rozhořčení nad obsazením naší republiky, vyzvali k jednotě a vyslovili věrnost našim legálně zvoleným státním a stranickým představitelům.

Že naši volení funkcionáři mluvili z duše všech Škodováků, to se obrazilo v ohlasech, jejichž úryvky jsou také v prvním zvláštním čísle Škodováka.

Ve druhém zvláštním čísle se naše redakce vyznává, jaký socialismus má na mysli v článku: CHCEME SOCIALISMUS LIDSKÝ.

Náš národ prožil ve své historii mnohé velmi těžké chvíle. Zažil nájezdy křižáckých vojsk, prodělal Bílou horu a třístaletou porobu, nesmírně vytrpěl v době fašistické okupace. Vždy byl ale ohrožen úhlavními nepřáteli.

V uplynulých hodinách však došlo k události, která je v historii lidstva neslýchaná. Vojska některých zemí Varšavské smlouvy — SSSR, NDR, Bulharska, Polska a Maďarska — obsadila zemi, která byla s těmito státy spjata přátelskými smlouvami. Co si o tom všem máme myslet? Nezbývá odpovědět nic jiného než to, že jde o akt násilí a okupace suverénní, vysoce vyspělé a vzdělané země. Vždyť k tomuto činu nedal souhlas žádný z našich státních a stranických orgánů, nedal k tomu souhlas náš lid a jeho Národní shromáždění.

Kdo tedy povolal okupační vojska? Nelegální vysílač „Vltava" četl zprávu TASS, že vojska povolaly stranické a státní orgány. Avšak vysílač už nesdělil, které orgány a kteří lidé je reprezentují. Nesouhlasíme proto s bezdůvodným pokořováním naší země.

Stojíme pevně za předsednictvem ÚV KSČ a A. Dubčekem, za presidentem Ludvíkem Svobodou, za naší vládou a NS. Naše země chce socialismus lidský, svobodný, kde každý poctivý a čestný člověk může svobodně dýchat, myslet, hovořit a pracovat.

Obracíme se na vás, škodováci, na vás, tisíce dělníků, techniků, inženýrů a zaměstnanců, semkněme se kolem vedení naší strany a vlády a uposlechněme všech jejich výzev a pokynů. Demokratický socialismus musí zvítězit!

— — —

Ve druhém čísle je také výzva podnikové rady pracující mládeže ke všem mladým, aby se nedali vyprovokovat k nepředloženým činům a staví se za presidenta Svobodu, předsedu vlády Černíka, předsedu NS Smrkovského a prvního tajemníka ÚV KSČ Alexandra Dubčeka.

A zase projevy nesouhlasu s okupací, jimiž vře Škodovka jako přetopený kotel. Rezoluce jsou pojistným ventilem.

Druhé zvláštní číslo Škodováka vyšlo s heslem: KDO ZDVIHNE PRVNÍ RUKU K RÁNĚ, PŘIZNÁVÁ, ŽE MU DOŠLY IDEJE (ROOSEVELT).

— — —

Přísahající ruka vyslovující věrnost Československé socialistické republice a vyzývající podle rozhodnutí podnikového výboru k účasti na generální stávce — bude-li toho zapotřebí — tak vypadal Škodovák s číslem 3. Heslem bylo: PRAVDA ZVÍTĚZÍ.

— — —

Dva dny jsme se snažili přesvědčovat. Ptali jsme se okupačních vojáků: Proč jste přijeli? Co u nás pohledáváte? a ujišťovali jsme je, že si své věci dokážeme uspořádat sami a po svém. Ale vojáci v tancích nerozhodují, ti plní rozkazy jiných. Diskutovat s nimi nemá význam. Proto čtvrté číslo kromě informací o XIV. sjezdu a kdo jsou zrádci, obsahuje výzvu — BOJUJTE MLČENÍM, kterou jsme převzali jako štafetu z plzeňské Pravdy.

— — —

Nezlomit se, nezradit! Tak zní cyklostylovaný leták nesoucí číslo 5 s kresbou českého lva.

— — —

Komuniké z prvního zasedání nově zvoleného ÚV, dementi o internaci presidenta Ludvíka Svobody, rozkaz presidenta Ludvíka Svobody z 22. 8. a oznámení sídla velitelství okupačních vojsk, kam adresovat protestní rezoluce, prohlášení a požadavky, to je obsah čísla 6, stejně jako opis části legálního Rudého práva, které vyšlo s heslem: „ZA DUBČEKA".

— — —

Sedmé číslo ze soboty: „V této těžké chvíli se stává jednota všeho lidu, jednota našich národů a semknutost kolem naší strany nejnaléhavějším požadavkem dne." To je citát z prohlášení mimořádného XIV. sjezdu KSČ, které je spolu s výtahy dopisů zastupitelským orgánům států, jejichž vojska se účastní okupace naší země, obsahem čísla 7.

— — —

V čísle 8 jsou nejvýznamnější myšlenky z rozhovoru naší redakce s nově zvoleným členem ÚV, jímiž nabádá k jednotě a pevnosti. Heslem tohoto čísla je: MALIČKÉ ATHÉNY DUŠEVNĚ PODROBILY VELIKÝ ŘÍM, ALE NEBYLO TO HNED!

— — —

Deváté číslo uvádí úryvek z vyznání generace dnes padesátiletých, kterým z jejich velké lásky zůstala jen bolavá díra, kterou zaplní hrdostí a lidskostí a opět další rezoluce na adresu okupantů s požadavkem: Odejděte, my stojíme za Svobodou, Dubčekem, Černíkem, Smrkovským a Císařem. Jeden za všechny hlas z jaderných elektráren vyjadřuje plnou důvěru v uvážlivost jednání. Heslo tohoto čísla je výrok starořeckého filosofa Demokrita: MNOZÍ DĚLAJÍ HANEBNÉ VĚCI A PRONÁŠEJÍ NEJLEPŠÍ ŘEČI.

— — —

Desítka zve do Škodovky. Život je tvrdý a jen výrobky se mohou směňovat. Naše práce nás živí. Nedělní směnu vyhlašuje podnikový výbor KSČ, Koordinační výbor ÚVOS a vedení podniku. Pracující si žádají vystoupení oborových ředitelů závodů, aby veřejným vystoupením v závodním rozhlasu jasně vyjádřili, na čí jsou straně. Zatím mluví jen a jen generální ředitel ing. Jan Martinák. Heslo je: ZÍTRA VŠICHNI DO PRÁCE — PRO SVOBODNOU A SUVERÉNNÍ ČSSR.

Své rozhořčení nad událostmi dnešního rána vyjadřují ve svém provolání také pracovníci výrobny ocelí ze závodu hutě. Píší: Stojíme pevně za legální vládou Svobody, Černíka i za vedením ÚV KSČ a žádáme okamžitý odchod okupačních jednotek. Ostře protestujeme proti zrádné klice, která rozšiřuje zprávy, že vláda Novotného je právoplatná.

Ze zápisu mimořádného zasedání ZV ROH v energetickém závodě: Přičiníme se o to, aby na všech pracovištích byl zachován klid. Vyzýváme znovu všechny naše pracovníky k zachování klidu a k plnění všech povinností, k zajištění nepřetržité dodávky všech energií potřebných pro zajištění plynulého chodu našeho oborového podniku.

Mítink v lokomotivce

Pracující, přítomní na mimořádné neděli směnu v závodu elektrických lokomotiv se sešli v sobotu v dopoledních hodinách na mítinku, jehož se zúčastnili delegáti mimořádného sjezdu KSČ. Před jejich projevy byli zaměstnanci závodu seznámeni s tím, že byly odeslány dopisy Československému rozhlasu s poděkováním za jeho práci a Národnímu shromáždění s ujištěním podpory v jeho činnosti. Zprávu Josefa Plskera i Pavla Šestáka vyslechli všichni přítomní se zájmem a pozorností.

Strana čtvrtá:

Fotografie ze Škodovky s podtextem "Z nedělní směny v závodě kovárny" a tyto články:

Hluboké trhliny v přátelství

Lidé jsou rozezlení i roztrpčení počínáním okupantů na našem území. Slyšel jsem nadávat chlapy, viděl jsem plakat ženy. Nikomu není lhostejný osud našeho národa. Přátelství našich lidí se Sovětským svazem dostává hluboké trhliny, které se budou velmi těžko zacelovat. „Za tu hanebnost, kterou tu páchají ruští vojáci, jsem včera spálila legitimaci Svazu československo-sovětského přátelství," řekla mi jedna pracovnice ze Škodovky. Lidé protestují a brání se proti násilnému obsazení naší země. Odsuzují nezákonné zákroky vojsk států Varšavské smlouvy. Většina škodováků je pro Dubčeka, inž. O. Černíka, Josefa Smrkovského a samozřejmě pro presidenta Svobodu. Svědčí o tom jejich postoj, pevná odhodlání i hesla v oknech budov, na dveřích dílen i na zdech v podniku.

Co je v Praze?

Byl jsem týden v Praze. Jsou už stovky raněných a mnoho mrtvých. Před mými zraky střílели okupanti bezdůvodně na malé děti ze samopalů, drtili pásy svých tanků lidi na chodnících. Můj šestiletý syn zde prošel prvním křtem ohně stejně jako tisíce dalších. Okupační vojska se chovají jako v dobyté zemi. Nešetří lidských životů ani kulturních památek. Střílí do nemocnic a na vozy záchranné služby, označených viditelně červeným křížem. Někteří sovětští vojáci zabíjejí bez jakýchkoliv důvodů. To vše může potkat i vás, jakmile se budou okupanti cítit dostatečně silní i ve vašich domovech, vašich městech a vesnicích.

Viděl jsem unavené a špinavé sovětské vojáky, kteří pijí vodu z Vltavy, protože jim obyvatelé odmítají cokoli poskytnout. Vojáci slavné Rudé armády nemají již několik dní co jíst a tak přepadají obchody i jedince a kradou potraviny. Někteří se za svůj vpád stydí, ale někteří věří pověstem o kontrarevoluci a plní jakékoliv nesmyslné rozkazy.

Viděl jsem i zrádce, kteří pomáhali cizincům zatýkat funkcionáře a vlastence. Nedaleko Prahy se buduje pro zatčené koncentrační tábor. V celé Praze sundávají lidé označení ulic i domů, aby zatýkání co nejvíce ztížili. V Plzni i v okolních vesnicích a městech se to dosud důsledně neudělalo. Sídlí snad v těchto domech kolaboranti, nebo nevěří očitým svědkům?

Donutili nás k boji na život a na smrt. Nemohou udusit naši touhu po svobodě krví. Bojujte chytře a lstivě. Chraňte svoje životy. Nedejte se vyprovokovat nebo strhnout k ukvapeným činům. Raďte se v kolektivech jak nejlépe pomoci naší vlasti. Barbarství okupantů nelze odpustit a zapomenout.

Vysvětlujte svým dětem, co se nyní děje. Vychovávejte je k lásce ke svobodě a hrdosti. Budou to potřebovat. Čeká nás ještě dlouhá cesta.

— pe —

Najdou se však i černé ovce v řadách čestných a uvědomělých lidí. V plzeňské tramvaji řekl jeden z cestujících, že generál Svoboda je zrádce. V okamžiku tu bylo jako v sršním hnízdě. Lidé nenechali urážet svého presidenta, k němuž chovají lásku i úctu, pustili se ostře proti provokatérovi. Dostal," což si řekli. Situaci vyřešil rázně řidič tramvaje: Zastavil rozjatý vůz a prohlásil: „Takovou paškvilu nevozím!" A otevřel dveře. Opovrhovaný cestující musel vystoupit. Provázely ho pošmrdané tváře i nepěkná slova ostatních.

K téhle perličce dnešního všedního dne není třeba nic dodávat. Snad jen to, co všichni cítíme i víme, že většina je jednotná a má stejný cíl: Zbavit se nežádoucích návštěvníků.

František Řechka

Posuzujme uvážlivě

V těžkých chvílích okupace, kdy naše ideály o bratrství jsou strovávány ohněm utrpení a hněvu, objevují se častěji jména zrádců a kolaborantů. Pražský rozhlas vysílal například odvolání nařčení ze zrádcovské práce jednoho náměstka ministra vnitra, o kterém dal poctivé svědectví doc. dr. Lubomír Sochor, člen nově zvoleného ústředního výboru KSČ.

Bylo by pro nás špatným vysvědčením politické vyspělosti, kdybychom bez řádných důkazů obviňovali. Nás škodováky zajímá právě nyní zejména jméno Jana Pillera, bývalého zaměstnance podniku. Až do doby, kdy bude bezpečně a poctivě zhodnoceno jeho počínání, upouštíme od jeho oslovení. Buď ho budeme i nadále nazývat soudruhem, nebo ho zařadíme mezi ty, za něž se stydíme.

I ze msty se mohou vyskytnout neoprávněná nařčení, a proto buďme opatrní na všechny zprávy podobného rázu, prověřujme svědomitě. Křivda bolí, ale spravedlivý hněv zatracuje na věčné časy. Kéž by se v rodině škodováků nevyskytlo již další jméno, u něhož bychom museli měnit oslovení.

Zprávy z neděle 25. srpna

Ve strojírně II nastoupili pracující jako na normální směnu a také jako normálně pracují.

Učňové zedníci pracovali hned od šesti hodin na úpravě místností na starém ředitelství.

Mnoho škodováků z podniku nastoupilo na žňovou brigádu. Doufáme, že se našim spolupracovníkům podaří do příštího čísla přinést reportáž z těchto našich „dislokovaných" pracovišť.

Do bran podniku proudily dnes ráno davy pracujících. Přicházely i po šesté, neboť dopravním podnikům se nepodařilo zvládnout dopravu všech do šesti hodin. I tak dík soudruhům z Dopravních podniků města Plzně.

V dodavatelském závodě nastoupili do práce jako obvykle. Na zimním stadiónu byli ráno v šest hodin z devadesáti procent. Chyběli pouze ti ze vzdálených míst.

Prvními návštěvníky v redakci byli naši dobří pomocníci — mládežničtí kolportéři Škodováka. Mezi nimi také z ETD, kde se nastoupilo také normálně na směnu. Potvrdil nám, že na Škodováka na pracovištích naši soudruzi v ETD čekají. Děkujeme vám, že uznáváte naši práci.

KLID A ROZVAHU!

Podniková rada Svazu pracující mládeže se v těchto dnech sešla na mimořádném zasedání pro národ osudových okamžicích a staví se jednotně za presidenta republiky Ludvíka Svobodu, za vládu republiky v čele se s. Černíkem, národní shromáždění v čele se s. Smrkovským, prvního tajemníka ÚV KSČ s. Dubčeka a politiku strany.

Žádáme všechny mladé lidi, aby zachovali rozvahu, klid a projevili maximální statečnost a nenechali se vyprovokovat k nepředloženým činům, na která druhá strana jedině čeká, aby našla skutečnou záminku pro své protizákonné a politické činy. Jedině tím, že každý z Vás pochopí důležitost setrvání na pracovišti a tím, že nedovolíte, aby vaše místa obsadily nežádoucí elementy, pomůžete svému státu a sobě zajistit v této nenadálé situaci bezpečnost a suverenitu našeho státu.

Našim slovenským bratřím

Pracujícím bratislavského SLOVNAFTU Východoslovenských železáren v Košicích, Strojárenských a metalurgických závodů Dubnica, Turčanských strojární v Martině, Lodenic Komárno, Chemických závodů Jiřího Dimitrova a všech ostatních závodů Slovenska.

Bratři Slováci!

My, zaměstnanci sedmdesátitisícového oborového podniku ŠKODA Plzeň, obracíme se na vás v těchto tragických dnech našich národů. Náš jednoznačný postoj, vyjádřený čtvrteční protestní stávkou, páteční generální stávkou a nedělní Dubčekovou směnou je následující:

1. Žádáme okamžitý odchod všech okupačních vojsk z celého území ČSSR.

2. Uznáváme pouze legální ústavní, státní a politické představitele našich národů, to je Svobodu, Dubčeka, Černíka, Smrkovského a Kriegla.

3. Uznáváme jedině ústřední výbor KSČ v čele se s. Dubčekem, zvoleným na XIV. mimořádném sjezdu KSČ.

Jsme přesvědčeni, že jedině společný boj proti okupantům může zajistit skutečnou suverenitu našeho státu a našich národů. Jedině svobodné společenství našich národů je schopné naplnit akční program strany. Tvrdě poučeni historií našich národů vytvoříme federativní stát, který bude hoden našich myslitelů a zajistí nám svobodnou, československou cestu, k humanitnímu socialismu.

Sklánímě se před hrdinným bojem bratrského slovenského národa ve společném boji našich národů proti okupantům za svobodu národa.

Za 70 000 pracujících závodů OP ŠKODA.

Vedení podniku: ing. Martinák v. r.
PV KSČ: ing. Blažek v. r.
PV ROH: ing. Kleknor v. r.
Svaz pracující mládeže: Gabriel v. r.
V Plzni dne 25. 8. 1968.

Dubčekova směna

Mimořádná nedělní směny se v plzeňské části podniku zúčastnilo 17 950 pracovníků, což představuje 75 % průměrné normální denní směny. Většina nastoupila na své pracoviště v závodech, kde zajišťuje plnění vlastních výrobních úkolů. Z tohoto počtu vyjelo 315 pracovníků na zemědělskou výpomoc do JZD a státních statků v okrese Domažlice. Jsou to vesměs THP z podnikových funkčních útvarů. Další pracovníci z funkčních útvarů v počtu 157 nastoupili na práce při výstavbě a údržbě našeho podniku.

Nemáme zatím zprávu o zapojení THP, kteří byli mimo Plzeň, kteří byli vyzváni k pomoci při zemědělských pracích v místě svého bydliště.

Účast pracovníků na mimořádné nedělní směně by pravděpodobně byla ještě vyšší.

Vzhledem k tomu, že směna byla organizována v časové tísni, došlo zejména v dopravě z těchto důvodů k organizačním těžkostem, takže na všichni pracovníci se do podniku dostali. Chtěli bychom upozornit, že nelze z těchto nedostatků vinit dopravní organizace pro špatné pochopení, neboť tito pracovníci udělali vše, co bylo v jejich silách, dokonce zajišťovali obsluhy dopravních prostředků v odpoledních hodinách v bytech, protože dopoledne již nebyli schopni dát svým pracovníkům potřebné dispozice.

Podnikový výbor KSČ, koordinační porada předsedů ROH i vedení podniku hodnotí vysoce pochopení našich pracujících jako výraz uvědomělého postoje v současné těžké situaci naší země, jako výraz podpory vlastenectého cítění našich lidí, jako výraz odporu proti okupaci naší země. Podnikový výbor KSČ, koordinační porada předsedů ROH i vedení podniku děkují touto cestou všem pracujícím, kteří na tuto směnu nastoupili i všem ostatním pracovníkům v dopravních organizacích, kteří přes značné potíže pomohli k úspěchu této mimořádné směny. Děkujeme Vám, soudružky a soudruzi a věříme, že se stejným odhodláním, ukázněně a jednotně budeme pokračovat v práci i v příštích dnech.

21

Zprávy ze žní

Škodováci ze Stoda odjeli před osmou hodinou autobusem pomoct na Státní statek do Horšovského Týna.

Další zastávka našich zpravodajů je v Kolovči, kde skupina zaměstnanců personálního úseku a z PaM pracovala na sklizni máku. Za dvě hodiny od nástupu měla jedna skupina sklizeno již 30 pytlů máku.

V Kolovči zaujalo pracovníky naší redakce náměstí, rozcestníky i ukazatelé na Moskvu a Berlín, postoj obyvatelstva i informace pro projíždějící nepřátelská auta tázající se na směr a cestovní údaje. Údaje našimi lidmi poskytované jsou úplně opačné.

Vzkaz Domažlických Škodovce: Z okresního výboru KSČ — Držte sel Rovněž z MěstNV Domažlice — Držíme se, držte sel

Dalších pětadevadesát škodováků pracuje na sklizni brambor na Státním statku Domažlice.

Mladí od rozhlasu vzkazují

Občané našeho města, naši mladí strážci před budovou rozhlasu vám vzkazují své pozdravení a žádají vás, abyste jim pomohli při jejich těžké práci zachováním kázně a zbytečně nechodili k rozhlasu, zejména s malými dětmi. Děkují vám, že je uposlechnete.

Děkují také vedoucím z našeho podniku, zejména z lokomotivky a ETD, za pochopení při uvolňování na několik hodin právě pro mladé. Věří, že i na všech ostatních pracovištích se setkají s dostatkem pochopení, že se nenajdou nikde vedoucí, kteří by mladým jejich službu u rozhlasu ztěžovali. Tito mladí „od rozhlasu" se také starají o dopravu tisku do velmi vzdálených míst naší republiky, a tak jsou v naší zemi informováni o vás, Plzeňácích, kteří tentokrát máte tak významné místo v našem společném boji o svobodu a lidský socialismus.

Výzva ÚV KSČ

Předsednictvu ÚV KSČ, zvolenému XIV. mimořádným sjezdem v Praze

Vážení soudruzi!

My, komunisté energetického závodu OP Škoda v Plzni, spolu se všemi ostatními pracujícími, semknutými v těchto těžkých dnech s KSČ, vyjadřujeme plnou a bezvýhradnou podporu Vašemu stanovisku k jednání o obnovení suverenity naší socialistické republiky, které probíhá v Moskvě.

Spolu s Vámi vyjadřujeme svou důvěru pouze těm členům delegace, které Vy, jako jediný právoplatný ústřední výbor pokládáte za své reprezentanty v tomto jednání. Žádáme, abyste v tomto smyslu informovali soudruhy jednající v Moskvě. Zároveň ubezpečujeme, že se ve své další práci budeme řídit jen usneseními XIV. mimořádného sjezdu KSČ a Vašimi dalšími pokyny.

Soudruzi, jsme s Vámi a věříme Vám.

CZV KSČ a ZV ROH energetického závodu

V Plzni 24. srpna 1968.

Cestou za čtenáři

Již od prvního dne okupace vychází několikrát denně zvláštní číslo Škodováka. Tyto výtisky jsou určeny nejen do prostoru závodů, ale i do ulic města. Dobrovolných kolportérů přes těžkou dobu dneška se našlo v pozdějších dnech několik, ale stejně ještě značná část distribuce, zejména v prvních dvou dnech a v neděli zůstala na pracovnících redakčního kolektivu.

Chtěla bych se však zmínit ještě o něčem jiném — o několika postřezích z této své pouti s bílým letákem Škodováka v ruce. Opravdu největší hlad po zprávách a po tištěném slově se projevil v prvním dnu okupace. S objemným balíkem prvních čísel Škodováka jsem se dostala od hlavní brány Škodovky jen na třídu Prvního máje — lidé mi dvoutisícový balík výtisků rozebrali doslova pod rukama. Vojáci na pomalovaných tancích lhostejně pozorovali ruch a zájem okolo tohoto nepatrného potištěného lístku.

Také v dalších dnech nacházel Škodovák v Plzeňanech vděčné čtenáře a jeho slova pomáhala lidem překonávat chvíle beznaděje a zoufalství. Setkala jsem se přitom s nejrůznějšími příhodami, ale povím vám pouze o jedné z nich — z neděle, která vešla do našich paměti jako neděle „Dubčekovy směny".

Před odchodem z redakce jsme se jako každý den zatěžkali balíkem Škodováků a s plnými náručemi se vydali do ulic Plzně. Ještě nám zbývala značná část nákladu, když jsme se blížili k náměstí. Lidé se sbíhali se všech stran a natahovali ruce po našem časopise. Najednou projel kolem gáz s ruskými důstojníky. Nevěnovali jsme mu pozornost, protože v minulých dnech jsem rozdávala tentýž časopis se stejným zaměřením přímo před jejich tanky a vozidly. Vyburcoval nás však hlas blízko stojící paní: „Rychle, utečtol Zastavil a obrací."

Pustili jsme se do běhu s plnými náručemi, klopýtajíc přes kameny v příčné uličce. Zastavili jsme se, udýchaní, až za druhým rohem a ulehčeně se zasmáli. Vzpomněla jsem si přitom na pražské soudruhy, kteří již nejednou v těchto dnech zaplatili za podobný čin životem. Přesvědčili jsme se, že nám již nehrozí nebezpečí a bez jediného slova jsme pokračovali v činnosti. Musím se ale přiznat, že se mi trochu zatřásla ruka.

-top-

Plzeň a letáky

Šli jsme z nedělní směny. Trochu později, než ti ostatní a nesli jsme poslední nedělní výtisk Škodováka. Lidé, kterým se dostal tenhle list papíru, lačně četli jeho obsah. Snad přece jen hmotný dotek je zapotřebí, aby v člověku ještě víc zpevnila víra a odhodlání.

Další lidé si chtěli přečíst...

Helikoptéra létající nad Plzní vyhodila balík letáků. Ti v ulicích nepostřehli hned, kde se papíry vzaly. První se po nich vrhl, sebral a přečetl první slova. Z hlášení TASS. Rozhořčeně zmuchlal list papíru a volal na ostatní: „Nesbírejte to, nejsme přece hlupáci, že jdou na nás s takovými žvásty". V omluvu mu zaznělo: „Viděl jsem, že chlapci rozdávali Škodováka, myslel jsem si, že je to ono."

A všichni přinesli své úlovky, složili na hromádku a pospálili. Ukázněně počkali, až dohoří. Aby snad nevznikl požár.

Kluk s rozházenými kučerami bystře skočil po letáku. Nakoukl a roztrhl na dvě půlky, zmuchlal a vhodil do odpadového koše. Další zmuchlal muž v nejlepších létech do koule, podal dalšímu do okna a řekl: „Hoď to do kamen, k ničemu jinému to není."

Jak je vidět, Plzeňané velmi dobře rozeznají, kdo k nim mluví. Zrádci a okupanti nemají žádnou naději.

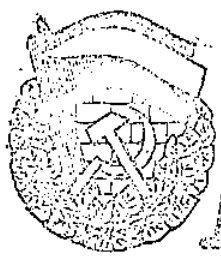
Zdravotníci nezklamou

Všichni pracovníci jednotlivých zařízení Městského ústavu národního zdraví v Plzni protestují proti okupaci naší republiky spojeneckými armádami a žádají jejich urychlený odchod. Vyslovují plnou podporu nejvyšším legálním orgánům našeho státu a prohlašují, že se budou řídit pouze jejich pokyny.

Současně zachovají důstojný klid a budou plnit své zdravotnické povinnosti. Nikdo jim však nemůže vzít pocit hluboké trpkosti nad postupem států, jež jsme pokládali i za své přátele a hluboký odpor proti tak flagrantnímu porušení základních norem mezinárodního práva.

K prohlášení plzeňských zdravotníků se včera ihned přihlásili všichni zdravotníci Škodovky.

ZA DUBČEKA, ZA SVOBODU, ZA ČERNÍKA

RUDÉ PRÁVO

ORGÁN ÚSTŘEDNÍHO VÝBORU KOMUNISTICKÉ STRANY ČESKOSLOVENSKA)

TOTO LEGÁLNÍ VYDÁNÍ VYŠLO V SOBOTU DNE 24. SRPNA 1968

RUDÉ PRÁVO – 24. SRPNA 1968
Šestistránkové vydání v obvyklém novinovém formátu.
Strana první:

Závěrečná rezoluce prvního zasedání mimořádného XIV. sjezdu KSČ

Mimořádný XIV. sjezd KSČ se sešel na svém prvním zasedání dne 22. srpna 1968 v Praze. Sjezdu se zúčastnilo přes výjimečné podmínky 1192 řádně zvolených delegátů z 1543. Přes značné úsilí se sjezdu nemohla zúčastnit většina slovenských delegátů, kterým to znemožnila okupační vojska.

Sjezd projednal:

1. Úvodní politické prohlášení
2. Výzvu ke komunistickým a dělnickým stranám celého světa
3. Zrušil mandát dosavadního ÚV strany a ÚKRK
4. Zvolil nový ústřední výbor strany a ÚKRK
5. Přijal Prohlášení k slovenskému národu
6. Schválil dopis I. tajemníkovi ÚV s. Alexandru Dubčekovi, který je internován
7. Vzhledem k mimořádným podmínkám nemohl sjezd projednat celý stanovený program. Prohlásil se proto za permanentní a stanovy strany, otázky státoprávního uspořádání republiky a jiné základní otázky projedná na svém dalším zasedání. Sjezd ve svém jednání a závěrech vycházel z poledníkové linie strany, znovu zdůraznil význam akčního programu strany, který chce strana důsledně uskutečnit.

Ve vztahu k mezinárodnímu komunistickému a dělnickému hnutí bude strana usilovat o jeho jednotu.

Opírajíc se o vůli všeho lidu, bude strana svoji politiku uskutečňovat s jeho bezprostřední účastí a podporou.

Sjezd znovu slavnostně prohlašuje, že odmítá porušení suverenity ČSSR a žádá okamžité stažení okupačních vojsk.

Vycházejíc ze životních zájmů našeho lidu, bude strana usilovat o normalizaci hospodářského a politického života.

Nezbytnou podmínkou k tomu je obnovení činnosti zákonných státních a politických orgánů v čele s jejich představiteli, presidentem republiky Ludvíkem Svobodou, 1. tajemníkem ÚV KSČ Alexandrem Dubčekem, předsedou vlády Oldřichem Černíkem, předsedou Národního shromáždění Josefem Smrkovským a předsedou ÚV Národní Fronty Františkem Krieglem.

Nově zvolený ústřední výbor bude dále upevňovat jednotu strany a všeho lidu.

Sjezd vyzývá všechny občany republiky, aby věnovali své síly upevňování ČSSR, řádnému chodu hospodářství, aby tak projevili důstojně, s rozvahou svou vůli spravovat si své státní a národní věci sami.

Sjezd končí své první zasedání s přesvědčením, že celá vlast pochopí vážnost situace, podpoří jeho jednání a bude je všemi silami uskutečňovat.

1. ZASEDÁNÍ
MIMOŘÁDNÉHO XIV. SJEZDU KSČ

*

Komuniké z I. zasedání nově zvoleného ÚV KSČ

1. ÚV KSČ zvolený mimořádným 14. sjezdem strany se sešel v přítomnosti ústřední kontrolní a revizní komise dne 22. srpna 1968 v nových budovách na svém I. zasedání a zvolil své předsednictvo ve složení:
soudruzi Dubček A., Smrkovský J., Černík O., Špaček J., Kriegel F., Šimon B., Čisař Č., Šik O., Šilhan V., Slavík O., Hrdinová L., Matějíček V., Kabrna B., Hejzlar Z., Litera J., Goldstücker E., Vojáček B., Hiňi M., Moc Z., Šimeček V., Husák G., Zrak J., Taťky A., Sádovský S., Colotka P., Turček J., Pavlenda V. a Zamek A.
2. Plénum ÚV KSČ zvolilo jednomyslně prvním tajemníkem ÚV KSČ s. Alexandra Dubčeka.
3. Plénum ÚV KSČ zvolilo člena předsednictva ÚV KSČ soudruha V. Šilhana tajemníkem ÚV KSČ a pověřilo jej řízením předsednictva ÚV po dobu nepřítomnosti prvního tajemníka soudruha Dubčeka.
4. Plénum ÚV KSČ přijalo pro nejbližší období politická a organizační opatření k řešení vážné politické situace v zemi.
5. Plénum ÚV KSČ, které je jediným právoplatným vedoucím orgánem strany v období mezi zasedáními sjezdu, žádá všechny nižší stranické orgány, aby se ve své činnosti řídily výhradně pokyny tohoto legálního ÚV a jeho předsednictva.

Provolanie ku slovenským komunistom a slovenskému národu

Mimoriadny XIV. sjazd KSČ sa schádzal za veľmi ťažkej situácie a veľmi ľutujeme, že sa na rokovanie mimoriadneho zjazdu bez vlastnej viny doteraz nedostavili všetci právoplatne zvolení delegáti zo Slovenska. Delegáti mimoriadneho zjazdu, ktorí sa na výzvu vlacarých stranických organizácií republiky zišli na poradu pod tarchou mimoriadnej situácie zapríčinenej okupačnými vojskami ako aj nesprávnym chovaním niektorých členov doterajšieho ústredného výboru strany a vzhľadom k tomu, že sa zišlo 1170 riadne zvolených delegátov s hlasom rozhodujúcim mohlo sa začať rokovanie Mimoriadneho XIV. zjazdu KSČS. Zjazd potvrzuje a ubezpečuje slovenský ľud a slovenských komunistov, že plne trvá na tom, aby sa uskutočnil akčný program strany, aby boli riešené základné otázky rovnoprávnosti našich národov formou socialistickej federácie, ktoré zafiaľ na zjazde prerokovány nebuli.

Požadujeme od vás, aby ste v plnom rozsahu podporovali prijaté uznesenia a výsledky tohto zjazdu a v duchu rokovania zjazdu aktivizovali prácu všetkých slovenských komunistov, národných výborov i celého slovenského národa.

Len v pevnej jednote všetkého ľudu našej vlasti môžeme odstrániť dôsledky tragédie, ktorá postihla naše národy, jednotným a pevným postojom i aktívnou prácou vytvoriť i na Slovensku podmienky pre aktivizáciu slovenského ľudu a komunistov v tejto osudovej chvíli našich národov.

Ubezpečujeme vás, že všetky výsledky rokovania mimoriadneho zjazdu budú dodatočne prerokované s neprítomnými delegátmi mimoriadného zjazdu zo Slovenska.

Prítomní delegáti mimoriadneho zjazdu KSČ zo Slovenska považujú prijatie záverov rokovanie zjazdu slovenskými komunistami a celým slovenským národom za základný predpoklad jednotného postupu celej strany. Prijaté uznesenia i ostatné dokumenty mimoriadneho zjazdu KSČS sa musia stať najpevnejším putom medzi slovenskými a českými komunistami vo vzniklej politickej situácii i pri jej riešení. Plňte pokyny zvoleného ústredného výboru KSČS. Vyzývame komunistov tvoriacich slovenskú reprezentáciu v tomto ústrednom výbore, aby v duchu týchto záverov organizovala aktívny politický život na Slovensku i činnosť Komunistickej strany Slovenska.

Súdruhovia, pochopte, že v Prahe zasedá i naďalej časť bývalého Ústredného výboru, ktorého platnosť bola rokovaním mimoriadneho zjazdu zrušená, čím rozbíjajú jednotu strany a našich národov. Stanoviská niektorých členov bývalého Ústredného výboru dezorientujú prácu komunistickej strany najmä činnosť komunistov na Slovensku. Títo súdruhovia odmietli pozvanie na rokovanie mimoriadneho zjazdu a ďalej pokračujú v zasedaní.

Pochopte mimoriadnou vážnosť tejto situácie, organizujte slovenských komunistov pro plnenie úloh prijatých mimoriadným zjazdom KSČS. Slovenskí delegáti prítomní na rokovaní zjazdu urobie všetko pro prijatie správnych záverov.

Slovenskí komunisti, slovenský národ, príslušníci národnostných menšín!

Českí i slovenskí komunisti prítomní na rokovaní XIV. mimoriadneho zjazdu KSČS myslia na vás a sú presvedčení, že prijímajú závery i opatrenia podľa svojho komunistického presvedčenia a komunistickej cti, vedení jediným cieľom — podporiť s. Dubčeka, Svobodu, Černíka a Smrkovského a tvrať na vytvorení normálnych podmienok pre práca stranických a štátnych orgánov, ktoré riadia.

Verte nám a urobte všetko pre zodpovedný, ale najmä aktívny postup slovenských komunistov.

MIMORIADNY XIV. ZJAZD KSČS

*

V pátek časně ráno se po značných obtížích dostavili do Prahy na mimořádný XIV. sjezd KSČ další řádně zvolení delegáti slovenských krajů. Po základní informaci o setkání se členy nového ÚV KSČ podepsali toto prohlášení:

Podepsaní řádní delegáti XIV. mimořádného sjezdu, kteří se dostavili z dopravních důvodů opožděně, byli informováni o jednání sjezdu členem předsednictva ÚV KSČ soudruhem J. Litorou a prohlašují: Žádáme, abychom byli považováni za řádně přítomné účastníky sjezdu.

Ing. Otto Pezlar (Svidník), J. Gula (Spišská N. Ves), Ing. Karol Járek (Nové Zámky), Choma (Košice), Lupták (Zvolen), Tamáš (Košice), Požgay (Detva), ing. Viktor Roth (Michalovce), Medel (Zvolen), Ján Marojka (Čadca), Štefan Chovance (Čadca).

*

Delegáti mimořádného XIV. sjezdu KSČ a plénum východoslovenského KV KSS v Košicích se sešli na společné schůzi 22. srpna 1968. V jejich prohlášení se praví:

Protestujeme proti okupaci a kategoricky žádáme, aby se vojska Varšavské smlouvy sálila za hranice ČSSR ...;

důrazně žádáme, aby bez průtahů byla umožněna normální práce předsednictva ÚV KSČ v čele s prvním tajemníkem soudruhem A. Dubčekem, kterého jako část mimořádného XIV. sjezdu KSČ potvrzujeme v jeho funkci ...;

odmítáme a nedáváme svůj mandát jakékoli skupině v předjezdovém ÚV KSČ, ani žádné jiné skupině, která by se pokoušela povýšit se na vedení strany nebo na vládu tohoto státu ...;

žádáme v Praze jednající většinu delegátů mimořádného XIV. sjezdu KSČ, aby toto naše stanovisko pokládal za právoplatný hlas.

Z PROJEVU SOUDRUHA F. VODSLONĚ NA ZÁVĚR PRVNÍHO ZASEDÁNÍ SJEZDU

Mimořádný sjezd se sešel za velmi pohnutých událostí. Jeho konání je výrazem schopnosti a pohotovosti komunistické strany, stejně jako výrazem mínění našich národů i všech vrstev lidu. Nemožné se stalo možným. Sjezd se uskutečnil a řádně projednal naléhavé otázky. Vyjádřil vůli lidu, když co nejrozhodněji protestoval proti okupaci naší země těmi, kterým jsme dosud důvěřovali a nazývali je bratry ... Strana potřebuje pro svou činnost důvěru všeho lidu. Svým rozhodným a příkladným jednáním si musíme každou hodinu a každý den tuto důvěru získávat a posilovat. Dokážeme to svou aktivitou, statečností, svým charakterem, hrdostí i svým internacionalismem. My, českoslovenští komunisté, zůstaneme věrni prohlášení předsednictva ÚV KSČ, vydaného v noci z 20. na 21. srpna. Ve svém úsilí neustaneme, pokud bude naše země násilně okupována!

STANOVISKO NOVINÁŘŮ: VYTRVÁME!

Dne 23. srpna se v Praze sešlo předsednictvo Svazu českých novinářů, rozšířené o představitele deníků, se zástupci koordinačního výboru tvůrčích svazů a přijalo toto usnesení:

Znovu vyslovujeme plnou podporu Svobodovi, Dubčekovi, Černíkovi i Kriegelovi. Stavíme se jednoznačně za nový ústřední výbor, řádně zvolený na XIV. mimořádném sjezdu. Tento ústřední výbor chápeme jako jediný oprávněný vedoucí orgán strany. Jiné tak zvané orgány nemají právo nikoho zastupovat; jsou to orgány nejenom bez pravomoci, ale také bez cti. Jsou to orgány zrádců.

Dále jsme projednali podmínky pro vydávání svobodných novin a informací. Apelujeme na všechny novináře, aby poskytovali největší možnou podporu svobodnému tisku. Znovu vám připomínáme, že jakákoliv služba v televizi, rozhlasu a tisku, jež umožňuje zveřejňovat zprávy cenzurované, nařízené nebo přímo koncipované kolaboranty, znamená zradu. Kdo takto zradí, i kdyby své úmysly jakkoli před sebou a lidem chtěl vysvětlit, bude okamžitě všemi prostředky oznámen a přestává být členem Svazu českých novinářů.

Děkujeme těm, kteří s nesmírnou obětavostí a pochopením umožňují, aby noviny vycházely, rozhlas hlásil a náhradní televizní vysílání pokračovalo. Děkujeme pracovníkům spojů, rozhlasu a televize, děkujeme zaměstnancům tiskáren a PNS, děkujeme dobrovolným kolportérům. Věříme, že i nadále v této vlastenecké činnosti vytrvají.

Z VOLBY NOVÉHO ÚSTŘEDNÍHO VÝBORU

Soudruzi Dubček, Svoboda a Černík byli zvoleni naprosto jednomyslně; s. Kriegl — jeden hlas proti, pět se zdrželo hlasování, Smrkovský — jeden proti, Císař — 4 proti, deset se zdrželo, Šimon — 5 se zdrželo, Špaček — jeden proti, 3 se zdrželi (hlasovalo celkem 1192 přítomných delegátů).

*

XIV. sjezd KSČ vydal hned při svém zahájení výzvu všem členům bývalého ústředního výboru, aby se dostavili na sjezd. Dostavit se nemohli pochopitelně internovaní soudruzi, dále pak někteří poslanci, kteří nemohou opustit budovu Národního shromáždění. XIV. sjezdu KSČ se zúčastnilo 29 členů bývalého ÚV a 9 členů ústřední kontrolní a revizní komise.

*

Delegáti z Trenčína přinesli sjezdu pozdrav matky soudruha Dubčeka a její výzvu, aby všichni delegáti i členové strany byli ve svém jednání pevní a rozhodní.

DOPIS Č. CÍSAŘE XIV. SJEZDU

Vřele vítám a velmi oceňuji vaše rozhodnutí a usnesení a děkuji Vám za důvěru, se kterou jste mě zvolili za člena ústředního výboru KSČ. Jsem připraven splnit všechny úkoly, které mi budou svěřeny. Zatím je mi to znemožněno. Byl jsem 21. 8. zadržen, ale podařilo se mi uniknout. Jsem u dobrých českých komunistů, českých vlastenců. Žádám Vás, abyste pomohli zabezpečit činnost České národní rady. Musíme zabezpečit všechny povinnosti spojené s přípravou nového státoprávního uspořádání i za těžkých podmínek. Umožnit svolání pléna České národní rady. Předpokládám, že mi to bude umožněno a že mi bude umožněno toto zasedání řídit. Předpokládám, že mi bude umožněno účastnit se práce nového ústředního výboru a jeho předsednictva. Očekávám, že se sjednotí úsilí strany, Národní fronty a všeho lidu v čele s novým ústředním výborem, s ústavními orgány Československé socialistické republiky, dosáhnout stažení všech okupačních jednotek, plně obnovit suverenitu a vytvořit podmínky pro normální život v naší vlasti. Posílám Vám bojový pozdrav a přeji úspěch Vaší práci. Na shledanou, soudruzi a soudružky.

ČESTMÍR CÍSAŘ

NOVÝ ŠÉFREDAKTOR RUDÉHO PRÁVA

OLDŘICH ŠVESTKA ZBAVEN FUNKCE

Předsednictvo Ústředního výboru KSČ přijalo usnesení, ve kterém zprošťuje funkce dosavadního šéfredaktora Rudého práva Oldřicha Švestku a jmenuje šéfredaktorem dosavadního prvního zástupce šéfredaktora s. Jiřího Sekeru. Do funkcí zástupců šéfredaktora jmenuje soudruhy Emila Šípa a Zdislava Šulce. Zároveň pověřuje soudruhy Sekeru, Šulce a Šípa zajistit chod redakce a vydávání Rudého práva jako ústředního orgánu Komunistické strany Československa.

Předsednictvo ústředního výboru KSČ přijalo usnepřevzít dosavadní svobodný vysílač Městského výboru KSČ jako orgán ÚV KSČ.

President SVOBODA

ODLETĚL DO MOSKVY

Zpráva vysílaná pražským svobodným rozhlasem, jemuž byla dodána telefonicky spolehlivou osobou presidentovy kanceláře na Hradě: President republiky odletěl v pátek dopoledne do Moskvy. Doprovázejí ho 2—3 členové vlády, stejný počet členů nového ÚV KSČ, jeho zeť dr. Klusák a dr. Novák, přednosta Kanceláře presidenta republiky. President si přál, aby celá čs. veřejnost věděla, že se tato cesta uskutečňuje na jeho přání. Prohlašuje, že odolal nátlaku, že věří, že jeho jednání povede k dobrým výsledkům; ujišťuje, že nepodepsal návrhy na kolaborantskou vládu.

Národní shromáždění zasedá

Na schůzi Národního shromáždění v pátek dopoledne, jíž se zúčastnilo 170 poslanců a 2 členové České národní rady, byl přečten dopis Národního shromáždění novému ÚV KSČ, zvolenému na XIV. sjezdu 22. srpna. Poslanci se v něm s upřímnou radostí vyslovují pro závěry XIV. sjezdu, jehož delegáti reprezentují všechny stranické organizace.

Místopředseda Národního shromáždění Jozef Valo informoval poslance o ranním jednání s presidentem republiky. Národní shromáždění projednalo informaci o odletu presidenta Ludvíka Svobody do Sovětského svazu. President výslovně požádal, aby Národní shromáždění až do návratu nepřijímalo žádná usnesení. Národní shromáždění, používajíc ústavního práva, vyjádří se k otázce znovu po presidentově návratu.

President slíbil, že bude jednat osobně.

Národní shromáždění se plně ztotožnilo s presidentovým názorem, že je třeba zachovat rozvahu, abychom neztěžovali jeho jednání, jež — jak sám zdůrazňuje — nesmí vést ke kapitulaci.

V závěru dopolední části zasedání poslanci vřele ocenili činnost pracovníků rozhlasu, televize, spojů, spojovacích prostředků a tisku.

V půl jedné byl obsazen i poslední neoficiální vchod do parlamentu, u jehož zdi stojí tanky.

Z jednání předsednictva NS

V pátek v 8 hodin se sešlo k jednání předsednictvo Národního shromáždění, aby projednalo zprávu o situaci v zemi, dále dopis NS presidentu republiky, provolání k pracovníkům všech hromadných sdělovacích prostředků a zároveň k pracovníkům na úsecích potravinářského průmyslu a v zásobování, provolání k pracovníkům ve zdravotnictví, dopravě, energetice a službách. Předsednictvo NS vyslechlo také zprávu delegace NS o jednání s presidentem republiky a rozhodlo ustavit pracovní skupinu pro přípravu dopisu, který má být adresován České národní radě.

Dopis novému ÚV KSČ

Národní shromáždění poslalo v pátek nově zvolenému ÚV KSČ dopis, v němž sděluje, že poslanci všech stran Národní fronty se staví celým srdcem za politická prohlášení 14. sjezdu KSČ. Zjišťujeme v těchto prohlášeních — píše se v dopise — pokračovala politické linie lednového pléna ÚV KSČ, obohacené o všechny pozitivní rysy demokratického socialismu, v kterém se v souladu s akčním programem KSČ uplatňují demokratické a humanistické tradice národů naší socialistické vlasti.

Poslanci dále konstatují, že se plně ztotožňují s novým ÚV KSČ v hodnocení současné situace a odmítají hrubé porušení suverenity ČSSR vpádem okupačních armád.

Stranická skupina komunistů-poslanců NS

Poslanci NS — komunisté na své schůzi ve čtvrtek zaujali stanovisko k současné situaci a žádají:

1. okamžité propuštění představitelů KSČ, kteří jsou internováni;
2. obnovení možnosti regulérní činnosti stranických orgánů na všech stupních i normální práce ústavních orgánů;
3. okamžitý odchod všech zahraničních vojsk a obnovení suverenity čs. státu;
4. vytvoření všech potřebných podmínek pro normalizaci života v ČSSR.

Prohlášení tiskového tajemníka NS

ke zprávě TASS ze dne 20. srpna

Tiskový tajemník NS z pověření předsednictva NS sděluje: Národní shromáždění znovu prohlašuje, že k protiprávnímu neoprávněnému obsazení ČSSR vojáky SSSR, BLR, NDR a MLR došlo bez souhlasu Národního shromáždění, presidenta republiky a ostatních ústavních orgánů ČSSR.

Protest u „spojenců"

Z prohlášení tiskového tajemníka Národního shromáždění vybíráme několik faktů. Delegace předsednictva NS se dopoledne dostavila na velvyslanectví SSSR, aby tu odevzdala dopis předsednictva NS, adresovaný presidiu Nejvyššího sovětu SSSR. Dopis kromě jiného požadoval umožnění normální práce ústavním orgánům a propuštění soudruhů Dubčeka, Černíka, Kriegla, Smrkovského. Mluvčí delegace zdůraznil, že v parlamentu zasedá přes 160 poslanců NS, tedy jeho kvalifikovaná většina, která nedala souhlas pro vstup cizích vojsk na naše území. Jde tedy o okupaci, o nezákonný akt, o narušení Ústavy ČSSR.

Velvyslanec SSSR, který po průtazích dopis přijal a slíbil předání do Moskvy, se ohradil proti kvalifikaci obsazení ČSSR jako okupace. Zanedlouho stejná delegace znovu navštívila velvyslanectví SSSR, aby tentokráte předala dopis, který přijalo plénum NS, reprezentované 169 přítomnými poslanci. Dopis byl adresován Nejvyššímu sovětu SSSR a obsahoval stejné požadavky: ukončení okupace, propuštění čs. činitelů... Po dalším čekání přijal delegaci pouze třetí tajemník velvyslanectví.

Se stejným dopisem se vydaly jiné delegace NS na velvyslanectví zemí, jejichž vojska okupují naše území. Polský velvyslanec dopis přijal, vymlouval se však, že nemá spojení s Varšavou. Maďarský slíbil dodat telefonicky do Budapešti. Na velvyslanectví NDR odmítli dokumenty přijmout, na bulharském velvyslanectví se službu konající diplomaté pozastavovali nad slovem „okupace". Tvrdili, že vojska pěti zemí přišla na pomoc, o kterou je požádali „ústavní a stranični činitelé". Neodpověděli však na dotaz, kteří to byli.

Takováto jsou tedy fakta. Nejvyšší orgány v SSSR, Polsku, Maďarsku a Bulharsku mají a měly by znát stanovisko našeho nejvyššího zastupitelského orgánu — Národního shromáždění. S NDR je to poněkud jiné — je však těžko učit číst někoho, kdo chce zůstat negramotným.

Stojme za vedením naší strany

29

Ve čtvrtek zahájil své zasedání XIV. mimořádný sjezd KSČ. Během několika hodin se za těch nejobtížnějších podmínek sjelo do Prahy 1192 delegátů z řádně zvolených 1543, tedy skoro 80 %. Další, kteří se nemohli na sjezd dostavit, zejména ze Slovenska, poslali sjezdu ujištění o své solidaritě. Pro tyto vážné chvíle, které prožívá celá naše země a celý pokrokový svět, přijali delegáti na své první schůzi závažná rozhodnutí, která mají napomoci při řešení situace vzniklé nezákonnou a brutální okupací ČSSR armádami pěti socialistických států.

Je nesporné, že okupace ČSSR znamená v dosavadních více než stoletých dějinách mezinárodního dělnického hnutí nejvážnější úder proti socialismu. Sjezd proto přijal prohlášení ke všem komunistickým a dělnickým stranám světa, v němž zdůrazňuje, že vojska Sovětského svazu, Polska, Maďarska, Bulharska a NDR znemožnila nám pokračovat v nastoupené cestě obrody socialismu. Naše strana žádá podporu mezinárodního komunistického hnutí, projednání tohoto hanebného činu na poradě představitelů komunistických a dělnických stran všech zemí. Můžeme soudruhy v celém světě ujistit, že si zachováme své svědomí a svou čest, že budeme bránit lidskou tvář socialismu. Je to naše internacionální povinnost.

Žádná kotrarevoluce u nás není a nebyla, socialistický vývoj u nás nebyl ohrožen. A když, tak jedině ozbrojeným zásahem interventů. Vzniklé problémy, vyplývající z obrovských úkolů obrodného procesu, byla naše strana a náš lid schopni vyřešit si sami, bez cizí pomoci, jak to také prokázala nebývalá důvěra, které se nové vedení strany, reprezentované soudruhem Alexandrem Dubčekem, těšilo. Vytvářela se nová jednota našeho lidu se stranou, její vedoucí úloha rostla do nové kvality, začala se stávat neformální, nenadekretovanou, skutečnou. Teprve po lednu se v plné míře začaly u nás naplňovat základní představy Marxe a Lenina o spravedlivě uspořádané společnosti, které také odpovídají humanistickému cítění našeho lidu, demokratickým představám našich národů.

Sjezd se proto obrací zejména k naší veřejnosti, ke všem komunistům, k celé národní frontě, ke všem občanům naší republiky, jejíž suverenita byla hrubě porušena. Žádá, aby byl i nadále zajišťován klid, pořádek a disciplína, aby nedošlo k nerozvážným činům. Ty by jen naši situaci ztížily, mohly by vést ke krvavému masakru, zpomalit řešení tragické chyby stran a vlád pěti socialistických zemí.

Zvolil také nový ústřední výbor ze spolehlivých soudruhů, kteří jsou zárukou, že se dostane z kritického stavu, že naše svaté věc zvítězí. Jedině ti mají nyní právo mluvit jménem strany.

Máme tedy nové stranické vedení, které má naši důvěru. Stůjte za ním a plňte jeho příkazy! Z naší cesty nemůžeme ustoupit. Žijeme v zemi tisícileté tradice, se slavnou, i když pohnutou historií, v zemi, která si již před půltisíciletím jako první vydobyla právo samostatného výkladu bible. Přátelé, nelekejte se, na množství nehledětel

I my, v redakci Rudého práva, se připojujeme k spontánnímu volání, které se ozývá od Chebu k Černé nad Tisou a je určeno všem soudruhům, kteří pracují ve vedení naší strany, i těm, jimž je výkon jejich funkcí dočasně znemožňován:

Jsme s vámi, buďte s námi!

Soudruh Svoboda je s námi

Dopis NS presidentu republiky

Vážený a milý soudruhu presidente, chceme Vám v této vážné chvíli našich dějin především poděkovat za Vaši neutuchající oddanost právu a svobodě naší země, poděkovat Vám za to, že tak pevně a rozhodně hájíte touhy našich lidí po socialismu s lidskou tváří, po suverenitě a nezávislosti.

Ujišťujeme Vás znovu, jak to už mnohokrát učinili členové našeho předsednictva, nejen za sebe, ale za všechen československý lid, svou oddanost i svou pevnou vůli setrvat za všech okolností v boji za dodržování ústavy republiky, zákonů a práva.

Slibujeme, že zůstaneme věrni Vám, naší zákonné vládě v čele s ing. O. Černíkem, našemu předsedovi J. Smrkovskému, předsedovi ÚV NF dr. F. Krieglovi, prvnímu tajemníkovi ÚV KSČ A. Dubčekovi a dalším představitelům našich vrcholných institucí a orgánů.

U vědomí historické zodpovědnosti nás všech za další život naší země, v nejužší součinnosti s nejširšími vrstvami československého lidu prosíme Vás, vážený soudruhu presidente, abyste i nadále věnoval svů síly společnému boji, který částně vejde do dějin našich národů a bude vždy světlou stránkou světových dějin.

Tisknemo Vám srdečně ruku, přejeme Vám dobré zdraví a srdečně Vás pozdravujeme.

Národní shromáždění
Československé socialistické republiky

V Praze dne 22. srpna 1968

Tento dopis měla předat presidentu republiky tříčlenná delegace NS.

L. Svoboda: Nikdy neuznám jinou vládu než Černíkovu!

Veřejnost vzrušeně hovořila také o tom, že se připravuje kolaborační vláda, jejíž sestavení bude předloženo presidentu L. Svobodovi k podpisu.

President republiky v odpovědi na dopis Národního shromáždění, ve kterém vysoce oceňuje jeho statečnost a nesmlouvavý postoj, dal zcela jasnou a srozumitelnou odpověď. Podle vysílání svobodného legálního rozhlasu vyjádřil president republiky L. Svoboda potěšení nad jednotou našeho lidu a Národního shromáždění, nad jednotnou vůlí ubránit svobodu naší vlasti. **Zároveň prohlásil, že nikdy a v žádném případě nepodepíše jmenování žádné nové vlády. Uznává jen demokraticky a právoplatně zvolenou vládu, v jejímž čele stojí ing. Oldřich Černík.**

Pevné a nekompromisní stanovisko presidenta ČSSR znovu potvrdilo, že jednota lidu a jejich představitelů se nedá ničím a nikým rozbít.

ZPRÁVA Z OLOMOUCE:

Podle telefonického sdělení prý sovětský vojenský velitel Olomouce vydal rozkaz obyvatelstvu odevzdat všechny zbraně, včetně loveckých. Zakázal dnešní generální stávku a hrozil, že přinutí naše pracující pracovat, i kdyby k tomu měl použít zbraní. Ohlásil to městský rozhlas — nelze vyloučit, že je v rukou kolaborantů.

DIVADELNÍ UMĚLCI K SITUACI

Pražští představitelé Svazu čs. divadelních umělců, kteří jsou v těchto dnech ve stálém styku, se sešli 23. t. m., aby posoudili současnou politickou situaci. Za nejvýznamnější pozitivní politickou událost této chvíle považují uskutečnění mimořádného XIV. sjezdu KSČ a zvolení nového legálního ÚV. V závěru svého prohlášení vyzývají spoluobčany, aby měli na paměti, že jedinou naší zbraní je jednota činů v duchu prohlášení ÚV KSČ.

SÍLÍCÍ HLAS

Od pálečních ranních hodin se po hlavním městě skloňuje jedno slovo — NEUTRALITA. Je na nesčetných plakátech, na podpisových listinách, také na prsou lidí.

„Neutrální Čs. socialistická republika — Svoboda!" — zní jeden nápis. A další: „Neutralitu — konec okupaci!" — „Chceme neutralitu!" Nejčastěji čteme jen strohé a nesmlouvavé: Neutralitu!

Fronty podepisujících jsou na mnoha místech — ve středu města i na jeho okraji. Na jednom archu je tato výzva presidentu republiky: Je zřejmé, že dále nebude možné setrvávat v přátelské spolupráci se zeměmi Varšavské smlouvy, tak jak jsme si to představovali před 21. srpnem 1968. My, občané republiky, žádáme okamžité vyhlášení neutrality, neboť v tom vidíme řešení.

Podobné výzvy podepisují a vyvěšují rovněž kolektivy pracujících, různé hospodářské, státní, stranické a odborářské organizace.

Podpisů nepřetržitě přibývá...

KRÁTCE Z PRAHY

● SEBEVRAŽDU spáchal jeden z mladých sovětských vojáků. Tuto zprávu přinesl ve čtvrtek večer legální Čs. rozhlas. A komentář? Pokládejme onoho mladého chlapce za další oběť té politiky vedení SSSR, která vyústila v hrubé porušení suverenity socialistického Československa a v okupaci našeho území. Je totiž už z dřívějška známo, že velká část sovětské mládeže zaujímá kritický poměr k politice sovětské strany a vlády. Chlapec, který proti sobě zdvihl vlastní zbraň, pochopil její tragické důsledky.

● HOFFMANOVA ZRADA. Legální Čs. rozhlas přinesl v noci na pátek rozhovor jednoho z pracovníků spojů s předsedou NS J. Smrkovským. Rozhovor se uskutečnil kolem půl páté ráno, tzn. ještě před odvlečením čtyř členů předsednictva ÚV KSČ z obležené budovy ústředního výboru. Na dotaz pracovníka spojů, zdali předsednictvo strany ví o rozhodnutí Karla Hoffmana vyloučit vysílačky z provozu, soudruh Smrkovský řekl, že to Hoffman dělá za zády předsednictva a že jeho jednání je protistátní a protistranické. Potom s. Smrkovský informoval o situaci kolem budovy ÚV KSČ. Rozhovor byl zachycen na magnetofon a stal se dokumentem o zradě jednoho z členů bývalého ÚV KSČ.

ZATÝKÁNÍ NA HLAVNÍ SPRÁVĚ VB

Podle sdělení očitých svědků přijely v pátek před polednem k budově Hlavní správy Veřejné bezpečnosti v ulici Na Perštýně automobily s vysokými sovětskými důstojníky — příslušníky NKVD. Ptali se po náčelnících hlavní správy, a když je nenašli, prohlásili, že naší Veřejné bezpečnosti pomohou při udržování pořádku v Praze. Před budovou stojí dva ozbrojení vojáci vojsk Varšavské smlouvy. Proslýchá se, že k zatýkání našich předních činitelů a odpovědných pracovníků naziskoli okupanti nikoho z příslušníků Státní bezpečnosti, a proto si podobnou činnost zajišťují sami. Vedoucí pracovníci Hlavní i městské správy VB byli včas varováni a krátce před příchodem okupačních důstojníků odešli do bezpečí.

Plénum hlavního výboru KSČ při ministerstvu vnitra projednalo na své mimořádné schůzi současnou situaci a vyslovilo podporu našemu vedení strany a státu v čele se soudruhy Dubčekem a Svobodou. Nesouhlasí s nesmyslným obsazením území bez vědomí a proti vůli všech našich stranických a státních orgánů a všech občanů. Předsednictvo hlavního výboru prohlašuje v souhlase s názory všech útvarových výborů, že se nenechá zneužít k akcím, které by byly v rozporu se zájmy československého lidu. Plně souhlasí s výzvou branného a bezpečnostního výboru NS, a zvláště pokud jde o činnost bezpečnostních sborů, obrací se na s. Šalgoviče, aby jako řádně jmenovaný náměstek ministra respektoval příkazy našich legálních státních a stranických orgánů a pracoval v souladu s akčním programem KSČ a platnými zákony. Vyzývá příslušníky Bezpečnosti, aby plnili jen ty úkoly, které jsou jim ukládány příslušnými legálními státními a stranickými orgány.

ZRÁDCOVSKÁ SKUPINKA

Jak se ukázalo, věděla už od prvních hodin okupace na ministerstvu vnitra určitá skupina pod Rezkovým vedením, co se děje a co má přijít. Dejte si to do souvislosti se zprávou o autech, která jezdí po Praze s nebezpečnou posádkou, jež zatýká! Ohromná většina pracovníků ministerstva vnitra, včetně STB, je spolu s námi a na svých místech, ale zrádci se také vyskytli. Buďte proto bdělí.

JEDEN Z AGENTŮ

Podplukovník Šalgovič, který se pokládá za jediného představitele čs. Státní bezpečnosti, věděl o chystané okupaci naší vlasti předem. Připravil skupinu vybraných pracovníků, která obsazovala letiště, aby umožnila hladké přistání a vyložení bojové techniky okupačních vojsk. Vydal rozkazy k likvidaci tajených legálních vysílaček. Po protestech a odmítnutí splnit rozkaz bylo vydáno prohlášení o pasivní rezistenci pracovníků bezpečnosti. Přesto existují tajné skupiny vybraných pracovníků Státní bezpečnosti, které spolupracují s orgány sovětské tajné policie. Jejich štáb je v kanceláři ppik. Šalgoviče v Praze-Dejvicích v Sadové ulici.

... A V PATÁCH SAMOPALNÍKY

31

Chceme za každou cenu doručit Rudé právo naší vládě a delegátům sjezdu. Cesta k nim je dlouhá, tmavá, světla na ulicích mnohde nesvítí. Kolem projíždějí obrněné vozy okupantské armády. Před vchodem do budovy, kde se koná sjezd, stojí rozkročmo muž, ruce za zády. Náš rozhovor je krátký a hned nato stvrdí ruky a slib, že Rudé právo předá delegátům okamžitě.

Ale tak jednoduché jako před továrnou, kterou střežili dělníci, to před budovou vlády nebylo. U všech vchodů stojí tanky, hlavně namířené do okolí. Plíží se ozbrojené hlídky, zda mohu něco předat. Odpovědí: Něl Něl Něl!

Chce se křičet do tváří těchto mladých chlapců, že jejich tátové nás osvobodili, že jsem je vítala s kyticí bezu a polibky, že jsem plakala jako malé dítě při loučení s nimi, když se vraceli do své vlasti, že každým rokem se svými dětmi nosím květy na hroby sovětských hrdinů, kteří u nás padli, že..... Ale nemá to cenu hovořit o lásce a přátelství, jestliže naproti tobě stojí nic nechápající samopalník.

Na strohé n ě t odpovídám, že je to naše vláda, naše země. Rozkázal „Uchodíte!" a poučil mě — „Vaše, vaše, vy si myslíte, že všechno je vaše!

A ne?!

Ale já Rudé právo musím předat. V otevřeném okně budovy jsem zahlédla, že mi nějaký soudruh dává rukou znamení. Vracím se a informuji ho, že přináším Rudé právo. Zase posunky: mám prý počkat opodál. A tak stojím a čekám. Pět, deset, patnáct minut. Najednou z budovy vychází malá postava, takový pidimuž, a v patách za ním sovětský voják — hora v peleríně a za ní ještě další s namířenými samopaly.

Chtěli vědět, co předávám. S napětím jsem očekávala, co bude. Ale ten drobný človíček, jehož jméno neznám, odpověděl: „Noviny, no!" A ke mně potichlasem: „Bože, proč jsi toho přinesla tak málo."

Strana třetí:

Jsme hrdi na XIV. sjezd KSČ

Ještě nikdy v historii se nekonal sjezd naší strany za tak těžkých podmínek. Je nepředstavitelné, jak obrovské překážky dokázali delegáti sjezdu a jeho organizátoři překonat.

Až za mnoho let dokážeme ocenit nadčasový význam tohoto činu. Ale už dnes je jasné, že sehrál historickou roli.

Zvolil především jediný legální ÚV strany, který zůstává ÚV Dubčekovým. Tento ÚV jediný má právo mluvit jménem komunistů a jejich jménem se také postavil zemi jednoznačně proti okupaci naší země a znovu tak dokumentoval naprostou protiprávnost postupu signatářů varšavského dopisu. Nikdo sem okupační vojska nezval a také nyní je sjezd KSČ vyzývá k okamžitému odchodu.

Na jednom z plakátů, jimiž je ověšena celá Praha, jsem přečetl heslo: „Podporujeme komunisty, ne lokaje." Včera se v Praze sešel sjezd komunistů, kteří měli morální právo mluvit jménem všech našich lidí.

Každý komunista, který nechce zradit svou zemi a stranu, je nyní povinen plnit usnesení tohoto sjezdu, své strany a pokynů dubčekovského ústředního výboru.

Komunisté byli proti Mnichovu v roce 1938 a získali si svým postojem autoritu celého národa. Stojí i dnes s celým národem a bojují za svobodný, socialistický rozvoj naší vlasti.

ARMÁDA ROZVÁŽÍ POTRAVINY

Pracovníci potravinářských závodů a obchodu sdělují všem Pražanům, že zásoby ve skladech a podnicích jsou. Není žádných důvodů k přemrštěným nákupům. Ve zpracovatelských závodech se pracuje naplno a případně někde jsou nedostatky, snaží se je urychleně odstranit. Své služby k rozvozu zboží do obchodů nabídla armáda. Obracíme se ale naléhavě k zemědělským podnikům v okolí Prahy, aby vyorávali brambory. V městě jich nedostatek. Zemědělci, pomozte a pokud můžete, přivezte brambory vlastními prostředky.

RUDÉ PRÁVO POD HLAVNĚMI DĚL

Třetí den okupace opět lidé netrpělivě očekávali každé číslo novin. Vyšly všechny. I my, bez kamelotů. Stačilo, když malý dodávkový vůz přibrzdil u okraje chodníku a ruka vydala z okénka chodcům balík novin. Sami si rozdali zvláštní číslo Rudého práva, které informuje o zasedání mimořádného XIV. sjezdu strany. Oči čtenářů klouzají především po sloupcích se jmény nových členů ústředního výboru strany. A souhlasí. „To je dobré," říkají, „je tam Dubček, Černík, Svoboda a také Goldstücker, Hanzelka..."

Hlad po novinách, informacích je velký. Z oken parlamentu, který je obklíčen okupantskými tanky, na nás volají, abychom jim poslali noviny. Že tam mají jen jedno Rudé právo. I poslanci chtějí mít informace černé na bílém. Ale jak jim tam dopravit balík novin, když nás pozorují vojáci a hlavně děl jsou namířeny na budovu?

I tady se našlo řešení. Lidé úplně neznámí, které člověk viděl poprvé a snad možná je už ani nepotká, se nabízejí sami, ochotně. Mají nápad a také ho hned realizují. A tak balík s legálním dubčekovským Rudým právem se dostal bezpečně, pod hlavněmi tanků a samopalů do budovy Národního shromáždění. Jak už nám z oken jen zamávali, že noviny mají ..

Rudé právo se dostalo ve větším počtu i do závodů, okrajových čtvrtí i do Kolína.

Vycházíme pod heslem Za Dubčeka — Za Svobodu — Za Černíka. Jsme s vámi, buďte s námi.

POZOR NA PROVOKACI S ČÍSLY!

Po Praze se v pátek objevilo na zdech, letácích a automobilech upozornění, že ta a ta čísla osobních vozů patří těm, kdo zatýkají naše občany. Upozornění se šířilo s fantastickou rychlostí a lidé uvedená čísla pečlivě hledali. Snad se na některé z těchto čísel upozorňuje právem, ale máme potvrzeno, že mnohá z nich patří nevinným občanům, kteří nemají s okupací a zatýkáním nic společného. Například Cortina poznávací značky ABA 71—19, kterou lidé v Perlové ulici na Starém Městě zdemolovali a jejího řidiče ohrožovali, patří pokrokovému architektovi. Podobný případ se stal i s vozem AJ 08—44. Žádáme občany, aby se nedali vyprovokovat k nepředloženostem, mohly by být využity proti nám, a aby zbytečně neobtěžovali svým spoluobčanům. Mají-li o funkci některých vozidel a jejich osádek pochyby, lze je zadržet a prověřit bez násilností.

OSTRAVSKÉ RUDÉ PRÁVO

vyšlo v pátek spolu s ostatními deníky ve společném osmistránkovém vydání. Redakce dalšího stranického deníku, plzeňské Pravdy, byla dnes v ranních hodinách obsazena okupanty. VYLEPUJTE NA NÁROŽÍCH výtisky Dubčekova RP a ostatních deníků. Jejich náklady jsou nízké — ať se tedy tímto způsobem dostanou k širšímu okruhu čtenářů.

SOVĚTSKÝ SVAZ NEPATŘÍ NA OLYMPIÁDU!

Celý sportovní svět prožívá letošní rok jako rok olympijský. Po celou historii novodobých olympijských her a také letos v Mexiku nejde jen o zlaté medaile, nýbrž především o oslavu tělesné i duchovní kultury národů a jejich přátelské vzájemné vztahy, tak jak to vyjadřuje olympijská charta. Násilné činy proti národům byly vždy olympijským hnutím odsouzeny a provinilé země byly z účasti na OH vyloučeny.

Posledním případem bylo vyloučení JAR pro nespravedlivé chování její vlády vůči černochům. Sovětský svaz byl jedním z nejaktivnějších propagátorů vyloučení JAR.

V těchto dnech však vystupuje Sovětský svaz v roli mnohem hanebnější. Násilná okupace ČSSR je v takovém rozporu s humánním posláním olympijské myšlenky, že Sovětský svaz tím ztratil právo účasti na XIX. olympijských hrách v Mexiku.

Ať žije vznešená olympijská myšlenka a nechť naši českoslovenští sportovci jsou jejími nadšenými nositeli.

Zasloužilý mistr sportu
Emil Zátopek v. r.

Pátek, 12.00 hodin — vyklidit ulice

Od Národního muzea jde dolů Václavským náměstím řada mladých. Drží se za ruce a volají: „Vyklidte ulici!" Za nimi zůstává prázdná široká plocha náměstí. Začínají houkat sirény, klaksony. Vojáci v tancích se rozhlížejí kolem. Nevědí, co se děje. Pozorují budovy po obou stranách pátrají po oknech. U některých tanků se uzavírají poklopy. Kulomety a děla se otáčejí, hledají cíle. Ale není na koho střílet, nikdo neprovokuje. Lidé, celý národ vstoupil do generální stávky, kterou vyhlásila naše Komunistická strana.

Václavské náměstí je najednou pusté, jen prach zvedá papíry, plakáty. Zůstávají jen tanky, vojáci. Nikdo kolem nich, žádní naši lidé. Tak ukázněně projevují svůj klid, solidaritu a rozhodnost, kterou chtějí vyjádřit plnou podporu Svobodovi a Dubčekovi.

Ve 13.00 hod se Václavské náměstí znovu zalidňuje. Všichni tleskají a volají: „Dubček, Svoboda!" Od Můstku směrem nahoru se valí proud těch, kteří ukázněně demonstrovali. Generální stávka ukázala smýšlení mladých i starých, mužů i žen: Jsme se Svobodou a Dubčekem, podporujeme nové vedení KSČ.

JEDNOTNÁ GENERÁLNÍ STÁVKA

POLITICKÝ PROTEST PROTI OKUPACI

© Průmyslové závody výtečně organizovány © Provokativní střelba před budovou Rudého práva

Nezvyklé ticho v tak velkém továrenském kolosu, jakým je ČKD. Jsme právě v závodě Elektrotechnika, když sirény zmrazily tovární život, jak o tom svobodně rozhodli zaměstnanci. Stejný obraz ve stovkách továren, na všech pracovištích. Stávkují všichni do jednoho, všichni, kdo jsou dnes ve fabrice. Podaří se nám najít předsedu celozávodního výboru KSČ: „Jsme jednotní — říká hned v úvodu. Jednohodinovou generální stávku chápeme jako politický protest a důkaz jednoty obou našich národů proti násilné okupaci republiky. Jsme jednotní — což jsme také vyjádřili v našem stanovisku celozávodního výboru KSČ a ve shodě s míněním našich zaměstnanců — i v podpoře nového ústředního výboru strany a soudruha A. Dubčeka, právě tak plně podporujeme vládu soudruha Černíka, Národní shromáždění s předsedou J. Smrkovským. Také presidentu republiky L. Svobodovi v plné důvěře v jeho jednání přejeme navíc hodně zdraví. Tak jako my, i ostatní vysočanské závody stojíme za usnesením XIV. sjezdu a stranické organizace se ve své práci budou řídit jedině pokyny nového, sjezdem zvoleného ústředního výboru."

Příchod do budovy ČKD Dukla v Karlíně nemohl v pátek kolem poledne nechat nikoho na pochybách, že průmyslové závody jsou již dokonale zorganizovány a připraveny čelit jakémukoli provokativnímu činu lidí, kteří by se do jejich závodů chtěli dostat za jiným účelem, než určuje každému čestnému občanu této země skutečnost, že žijeme v okupaci.

Před budovu stojí pracující závodu a zadrží každého. Teprve po důkladném ověření totožnosti zajišťuje spojka styk s vedoucími funkcionáři strany a odborů. Přesně tak tomu bylo i v pátek v poledne, kdy jsme do závodu přicházeli pohovořit o připravované generální stávce. Představitel stávkového výboru soudruh Dvořák nás ubezpečil, že na všech provozech ve všech třech závodech tohoto podniku jsou stávkové hlídky, složené z funkcionářů i hospodářských pracovníků. Stávka, které se zúčastnili všichni zaměstnanci, se však nestala jen výrazem solidarity lidí této země, stojících za soudruhy Dubčekem, Svobodou, Kriegelem, Císařem, Smrkovským, ale i první velkou prověrkou funkce organizace pro případ pokusu o násilné přepadení závodu. Ukázalo se, že by se nikomu nepodařilo funkcionáře zatknout. Generální stávka to plně potvrdila.

Za hukotu sirén se v oknech budovy Rudého práva na Poříčí, naproti obchodnímu domu Bílá labuť, objevuje podle očitých svědků brigadýrka a lodička sovětských okupantů, kteří se usídlili uvnitř ústředního orgánu KSČ. Výstřely z jejich samopalů protrhly hluk sirén. A sovětští okupanti, hlídající na ulici před budovou Rudého práva, jako když na tyto výstřely čekali. Na nic se neptali. Na průčelí Rudého práva se snesla ostrá několikaminutová palba. Její pozůstatky jsou novou „ozdobou" budovy Rudého práva a vedlejšího obytného domu z těchto pohnutých dnů od těch, kteří podle svých slov přišli chránit stranu, a tedy i její ústřední orgán. Obrázek nepřinášíme. Našemu fotoreportérovi, který se snažil zachytit památku na tyto dny, byl zabaven film.

Nikdo neví přesně, zda šlo jen o náhodu nebo o vyprovokovaný incident, ale bezohlednost a tvrdost, s jakou byla zahájena odveta, nenechává nikoho na pochybách o postupu okupačních jednotek.

Zpráva ze zasedání vlády

Vláda Československé socialistické republiky pokračovala ve svém jednání dne 22. srpna 1968 i ve večerních a nočních hodinách za předsednictví svého místopředsedy s. dr. L. Strougala. Zasedání vlády se zúčastnilo 22 jejích členů. Na svém zasedání vyslechla informace přednesené jednotlivými ministry a zabývala se podmínkami pro svou další činnost a konstatovala, že stále nepracuje v normálních podmínkách, zejména proto, že dále pokračuje okupace země vojenskými silami pěti zemí Varšavského paktu, že se její práce nemůže zúčastnit předseda vlády ing. O. Černík a je znemožněna účast některým dalším členům vlády, že vládě není umožněn normální vzájemný styk s NS, že nemá možnost získávat dostatek informací o životě v zemi, že některé vládní budovy jsou obsazeny tak, že vláda nemá k dispozici potřebné technické prostředky.

Za této situace se může vláda zabývat pouze běžnými záležitostmi na základě individuálních informací svých jednotlivých členů a dbát o to, aby život země mohl i ve ztížených podmínkách pokračovat. Za tím účelem vyvíjí maximální úsilí, aby byla ochráněna práva občanů a zabráněno dalším ztrátám. Vláda proto jednala s presidentem republiky L. Svobodou, který je shodného názoru, že základní podmínkou pro další činnost ústavních a politických orgánů je uvolnění jejich čelných představitelů, Dubčeka, Černíka, Smrkovského, Kriegla a dalších dosud internovaných soudruhů.

President republiky informoval vládu, že po vyčerpání všech možných prostředků, jimiž se snažil dosáhnout tohoto cíle jednáním v Praze, rozhodl se vést toto jednání v Moskvě a požádal vládu, aby určila dva členy vlády do jeho doprovodu.

Tímto úkolem vláda pověřila svého místopředsedu soudr. dr. G. Husáka a ministra národní obrany soudr. gen. Dzúra. Současně byla vláda informována o jednání předsednictva ústředního výboru Národní fronty, které určilo do presidentova doprovodu svého člena, ministra spravedlnosti dr. Kučeru. Další složení presidentova doprovodu vláda neprojednávala.

Po odletu presidenta republiky se vláda rozhodla dále pokračovat v řešení běžných otázek života země. O dalším svém postupu rozhodne vláda po návratu presidenta republiky. Vláda se plně cítí vázána svým programovým prohlášením z dubna 1968 ve všech jeho souvislostech, které vycházejí z akčního programu KSČ a byly schváleny Národním shromážděním, na jehož základě dostala vláda důvěru lidu.

Vláda se proto znovu obrací ke všem občanům, aby za všech okolností zachovali klid a nedávali možnost vzniku konfliktních situací. Vzhledem k tomu, že došla zpráva o nenormální situaci ve vedení Státní bezpečnosti, žádá vláda na návrh ministerstva vnitra, který se jednání vlády trvale účastní, aby se náměstek ministra vnitra V. Šalgovič neprodleně hlásil Vojenské kanceláři presidenta republiky, která mu neprodleně zprostředkuje styk s vládou. Podle článku 65 ústavy přísluší po dobu nepřítomnosti presidenta republiky na území ČSSR výkon jeho funkce vládě.

Vláda ve svém jednání dále pokračuje.

Generál IVANOV neví

Delegace MNV Brno s náměstkem předsedy Švábenským protestovala u velitele okupačních vojsk generála Ivanova proti postupu okupantů. Generál Ivanov obviňoval občany Brna z činění „obtíží". Řekl, že musíme počítat s tím, že na provokace s naší strany bude odpovídat on jako velitel nařízeními vojenského charakteru a nařízeními přísnými. Jako příklad uvedl, že může vydat okamžitě nařízení, aby obyvatelstvo odevzdalo všechny zbraně, které má. Že může vydat zákaz pohybu obyvatelstva. Nebo tento pohyb omezit ve večerních a zejména nočních hodinách. Že podle potřeby může vydat ještě přísnější rozkazy a opatření.

Dále oznámil, že nesouhlasí s požadavky, které mu předložila rada městského národního výboru 22. srpna, s požadavky uvolnit zátarasy na výpadových silnicích a některé důležité objekty ve městě. Splnil prý požadavky, aby byl umožněn normální život ve městě. Řekl, že oni neustále vyhovují našim požadavkům, zatímco místní národní výbor není ani s to udržet pořádek ve městě. Žádají, abychom sovětské vojáky nenazývali okupanty, že oni nás neokupovali, že tu jsou na požádání našich vedoucích činitelů. Naše delegace se ohradila proti tomuto stanovisku generála Ivanova. Žádali jsme kategoricky, aby nám generál Ivanov odpověděl, proč 21. srpna byli v Brně sovětskými příslušníky zastřeleni naši lidé. Generál Ivanov odpověděl, že toto slyší poprvé, že nic takového mu jako veliteli není známo. My jsme konstatovali, že to je doklad toho, jak málo je informován o činnosti jednotek v našem městě.

VÁCLAVSKÉ NÁMĚSTÍ,

Čtvrtek, 17.00 hodin

35

Čekali jsme na tuto hodinu napjatě...

Dlouho před ní Václavské náměstí obklopily okupantské tanky. U Muzea vytvořily dokonalou zeď. Děla a kulomety mířily na chodníky. Tváře vojáků byly zachmuřené a tvrdé.

A na Můstku a podél chodníků se kupily stále větší hloučky lidí, hlavně mladých chlapců a děvčat. Kdosi rozšířil po Praze zprávu, že v pět hodin odpoledne bude na náměstí manifestace. Ta zpráva se ukázala jako provokace, demonstrace měla okupantskému velení poskytnout záminku k tvrdému zásahu a především zdůvodnění své agrese. Ale kdo to ví? Pražané přijížděli na náměstí v nákladních autech ozdobených vlajkami, hloučky rostly, vzrušení narůstalo...

Dojde k masakru?

Legální rozhlas varuje, upozorňuje na provokaci, jeho výzvu nesou mnozí lidé na velkých plakátech... Ale pátá hodina se blíží.

Pár minut před pátou dorazily na náměstí vozy VB. Z reproduktoru zní tátovský hlas: „Kluci, neblbněte, rozejděte se, nač okupantům dávat záminku, pochopte, co chtějí..."

Vozy neustále objížděly náměstí, zdálo se, že donekonečna.

V Jindřišské ulici okupantský tank točil věží, jako by už hledal cíl.

A potom přece: pomalu, dost neochotně, ale přece jen se hloučky rozcházely. Po půl hodině byl na náměstí klid.

Výborně! Rozum zvítězil. V klidných ulicích vyhlížejí tanky hrozivěji. A jsou také ještě zřetelnější důkazem agrese proti svobodnému a pokojnému lidu.

Strana čtvrtá:

Životopis soudruha V. Šilhana

tajemníka ústř. výboru Komunistické strany Československa, pověřeného ústředním vyborem řízením prací předsednictva ÚV do doby, než se znovu vrátí soudruh Alexandr Dubček do své funkce prvního tajemníka, do které byl zvolen mimořádným XIV. sjezdem KSČ.

Narodil se 12. února 1927. Vyučil se strojním zámečníkem a jako dělník pracoval ve Válcovnách trub v Chomutově. V roce 1948 byl organizačním tajemníkem OV KSČ Ústí n. L. Vystudoval hospodářskou fakultu Vysoké školy politické a sociální. Absolvoval vědeckou aspiranturu oboru ekonomiky průmyslu v Leningradském finančně ekonomickém institutu. Je zaměstnán na Vysoké škole ekonomické ve funkci ředitele Výzkumného ústavu ekonomiky průmyslu a stavebnictví. V roce 1965 byl jmenován vysokoškolským profesorem. Členem strany je od dubna 1946. Prošel řadou funkcí ve straně i v odborech. Je vyznamenán řádem 25. února II. stupně. V roce 1968 byl zvolen členem městského výboru strany v Praze. Mimořádný XIV. sjezd strany jej zvolil do ústředního výboru KSČ.

Pražští dopraváci k chodu dopravy

Na základě pokynů legálních představitelů našich orgánů, aby byl zachován nerušený chod života našeho hlavního města, obrátili se zástupci DP hl. m. Prahy na velitelství okupačních jednotek s tímto jednoznačným požadavkem:

1. Městská hromadná doprava slouží obyvatelstvu hl. města k cestě do zaměsnání a domovů. Požadují proto, aby okupační jednotky uvolnily trasy linek tramvají, autobusů a trolejbusů, a tím umožnily jejich průjezdnost.

2. Provoz městské hromadné dopravy vyžaduje nutnou údržbu, která je v současné době o to naléhavější vzhledem ke škodám, které v jejich síti způsobily okupační jednotky. Požadují to proto, aby našim zaměstnancům údržbářských čet vrchního vedení, údržby tratí a dopravním dispečerům byla umožněna pracovní činnost i v době zákazu vycházení.

Zástupci DP byli přijati na velitelství okupačních sil, které sídlí v objektech velvyslanectví SSSR, zástupcem velitele gen. maj. Kljujevem, který přislíbil splnění přednesených požadavků. Na dotaz našich zástupců, jaké záruky mohou okupační jednotky v tomto směru poskytnout, odpověděl, že za jejich dodržení ručí svým slovem a slovem každého vojáka, kterým předá příslušné rozkazy.

Dodržení slov sovětských vojáků mohou všichni Pražané sledovat.

Československý rozhlas vysílá

Ani třetí den okupace se nepodařilo vetřelcům a zrádcům umlčet svobodný hlas československého rozhlasu. Od chvíle, kdy v tu osudnou noc jsme na vlnách pražského rozhlasu oznámili smutnou zprávu o vpádu vojsk na naše území, jsme prakticky až na malé přestávky nezmlkli. Již se ozývala střelba na dvoře rozhlasu a stále jsme ještě stáli kolem mikrofonu, dokud nás četa sovětských automatčíků nevyhnala s odjištěnými samopaly ze studia. Pak v době kdy si okupanti udělali svoje ležení v hale, vysílali jsme těsně za jejich kříky a trvalo dost dlouho, než nás vyslídili. Přišla další studia, velice improvizovaná, studia legálního rozhlasu v ilegálních podmínkách. V těchto okamžicích všichni ti, kdo pomáhali, projevovali maximální obětavost, poslouchali jste jejich hlasy, jediné spojení se světem, a jediné spojení světa s námi. Nevysílá pouze Praha, ale také Brno, Ostrava, Plzeň, Ústí n. L., Č. Budějovice, Hradec Králové, s kterými jsme si předávali a předáváme hlas. Hlas pravdy a svobody se nedá umlčet. Celému světu říká pravdu o naší situaci, odhaluje cynické lži Tiskové agentury Sovětského svazu, goebbelsovské výmysly představitelů NDR, Polska, SSSR, Maďarska a Bulharska na mezinárodním fóru. Včera operovaly na území Prahy dokonce tři svobodné vysílače, mezi nimi i vysílač Městského výboru KSČ. Věřte, dokud jim mikrofon nebude vyrván z ruky, dokud bude jediná možnost, budou k vám promlouvat.

Do naší země však také doléhá hlas zrádných okupantských vysílaček, operujících pod názvem Vltava. Nevěřte těm, kdo na jejich vlnách promlouvají, nevěřte jim a žádáme všechny radioamatéry, aby se naladili na jejich vlnu a rušili jejich vysílání. Nenechme se dezorientovat!

Převzato z „r" (svobodný legální rozhlas)

Až do konce

Velmi těžko včera spouštěli kováci v hradeckém ČKD výrobu. Druhý den okupace dolehl na všechny lidi. Vedle jejich závodu po hlavní silnici se projíždějí okupační ovjska. Ne, ne, nedá se říct, že by lidé v této továrně propadli zoufalství. Právě naopak. Jsou odhodlání nevzdát se boje a vytrvat až do konce. Konečně svoje odhodlání projevili i na včerejším shromáždění v jedné hale.

Vyslechli slova ředitele závodu: Nabádal dělníky i ostatní, že současnou největší zbraní je zachovat klid, a rozvahu a dál vyrábět. Denní produkce výroby v naší republice představuje kolem dvanácti miliard korun a každý výkyv ve výrobě by mohl být záminkou k zásahu a ovlivňování výroby okupačními vojsky. Zástupce velitele Lidových milicí zase ujistil, že stojí na straně dělníků a nikdy zbraně proti nim nepoužije. Jejich nejvyšším velitelem je stále soudruh Dubček. Žádné příkazy od nikoho jiného nebudou přijímat. Padlo tam také slovo stávka. Vzápětí zazněl burácející potlesk. Však také jinou možnost dělníci nemají, prohodil tam někdo. Když bude tedy zapotřebí, kováci se připojí k jiným závodům a začnou stávkovat. Rovněž i rezoluce byla přijata s velkým nadšením.

Ano, dělníci z hradeckého ČKD nepropadli panice! (Z Pochodně)

Na 160 kilometrech

O masovém odporu našeho obyvatelstva vůči aktu okupace ČSSR se může snad přesvědčit každý, kdo — jako náš zpravodaj — absolvoval více než 160 km dlouhou cestu po hlavní silnici E 4 z jihočeského pohraničí přes Vimperk, Strakonice, Milín do Prahy. Četní dobrovolníci z jednotlivých osad a obcí účelně využili asfaltu, aby vyjádřili opravdové smýšlení lidí. Pod kola motorového vozidla ubíhají stovky nápisů v češtině i ruštině: „Jděte domů!", „Proč jste přišli?", „Svobodu Dubčekovi!", „Chceme svobodu!" Podobně hovoří ručně malované plakáty po stranách silnic. Vyskytly se i takové, které srovnávají okupaci ČSSR s agresory USA ve Vietnamu. Nechyběli ani transparenty, například ve Vimperku standarta přes výpadovku hlásala v ruštině „Celý národ do vězení neposadíš".

V mnoha obcích se motoristé zastavovali u narychlo instalovaných stolků, aby s místními občany podepsali prohlášení okresních i místních stranických a veřejných orgánů na podporu legitimně zvolených státních institucí a s požadavkem okamžitého odchodu okupačních vojsk a propuštění internovaných čs. činitelů. Bylo tomu tak například v malé obci pod Boubínem v Horní Vltavici.

Zpravodaj se přesvědčil, že lidé nastoupili do práce, zachovali rozvahu, že zásobování je zatím uspokojivé, že všechny restaurační provozovny jednoty a benzinová čerpadla jsou v provozu. Všude fungoval také veřejný rozhlas.

ČSTV v Praze k současné situaci

Jsme rozhořčeni nad neslýchaným počínáním okupačních vojsk, působících nejen materiální hodnoty, působících nenapravitelné morálně politické škody, ale měnících i lidské životy. Zvláště rozsáhlé škody jsou způsobeny na našem obvodě v okolí Československého rozhlasu, na nábřeží B. Engelse i Karlově nám.

Nikdy jsme nebyli a nejsme proti socialismu. Učiníme vše, co je v našich silách, pro důsledné uskutečnění akčního programu KSČ a programového prohlášení naší jediné ústavní vlády. Českoslovenští představitelé dali v Čierné nad Tisou a Bratislavě dostatečně a jednoznačně najevo, že ČSSR chce nadále být členem Varšavské smlouvy, pevnou součástí společenství socialistických zemí, ale s plnou státní suverenitou.

Litujeme a odsuzujeme, že nyní došlo k okupaci a okupační vojska si u nás počínají tak, jako by jednala s nepřáteli.

Pevně stojíme za vedením KSČ v čele se soudruhem Dubčekem, za presidentem ČSSR soudruhem Svobodou, vládou v čele se soudruhem Černíkem a Národním shromážděním v čele se soudruhem Smrkovským a Českou národní radou v čele se soudruhem Císařem.

Jsme pobouřeni neslýchanými zákroky proti některým našim představitelům vrcholných orgánů KSČ, vlády, Národního shromáždění a Národní fronty.

Vážení spoluobčané!

Vysoce oceňujeme a jsme hrdi na váš pevný a jednotný postoj; velikou obětavost a pohotovost informací pracovníků televize, tisku a zejména Čs. rozhlasu. Tohoto postoje a záslužné práce si velice vážíme. Všem vám děkujeme za klidné a důstojné jednání, pochopení mimořádné situace a plnou důvěru orgánům KSČ a státu.

Obracíme se na vás, vážení občané, s prosbou:

Zachovejte nadále pevnou jednotu, klid, důstojnost a rozvahu. Nezavdávejte důvod k incidentům, nenechte se nikým vyprovokovat, neboť to by mohlo mít nenapravitelné tragické důsledky.

☆

Jaroslav Kozel, vedoucí ideologického odd. ÚV KSČ, odevzdal písemně 21. 8. prohlášení J. Lenártovi, že vyslovuje zásadní nesouhlas s okupací a plně vyslovuje souhlas s Dubčekovým vedením strany a dává se mu plně k dispozici.

☆

Redakce teoretického časopisu ÚV KSČ Nová mysl nám zaslala prohlášení, v němž se jednoznačně staví za nový ústřední výbor zvolený na 14. sjezdu strany.

VOLÁME MLÁDEŽ

Prosíme vás, chlapci a děvčata, pomozte odstranit z Malostranského náměstí, přilehlé Letenské ulice i okolí Masarykova nádraží, bulharské hákové kříže, psané po domech křídou. Nejde jen o to, že naše domy nesmějí být znesvěceny takovým potupným znamením, jako je hákový kříž. Ale dáváme do rukou okupační armády i zbytečné argumenty o našem domnělém spojenectví s NSR. Víte dobře, že nám, mimo jiná nepravdy, vyčítají, že jsme chtěli otevřít německým revanšistům západní hranice. Nezapomínejte, že řadoví sovětští vojáci většinou vůbec nevědí, o co u nás jde! Hákové kříže jim nemohou nic vysvětlit, naopak vidí v nich jen potvrzení své pravdy. Obracíme se hlavně na mládež, žijící poblíž jmenovaných míst, odstraňte, prosíme vás, plakáty s hákovými kříži, smyjte fašistická znamení z fasád domů. Nedovolte, aby byl zneužit jejich dvojí výklad.

UKAŽTE JIM ZÁDA!

V pátek po skončení generální stávky asi dva tři těžké okupantské vozy s vojáky v pohotovosti vezly Václavským náměstím zřejmě sovětské civilisty — filmaře. Kamera běžela naplno a snímala Pražany, kteří pískali a zvedali pěst proti jedoucím vozům. Je nejpravděpodobnější, že sovětský žurnál pro sebe a pro země armád Varšavské smlouvy, které okupují naši socialistickou republiku, získávají takto „důkazy" o „československé kontrarevoluci". Jde jim o to, aby tzv. dokumentačním filmovým materiálem legalizovali nemožné: že tu jsou oprávněně, na ochranu socialismu. Je to podlé. Nebiedte jim do kamer, ukažte jim svá záda!

RUDÉ PRÁVO — NYNÍ SKLADIŠTĚ MUNICE?

Večerní Praha — také jako RP tištěná v jiné tiskárně už dřív — přinesla v pátek tuto zprávu:

Dnes dopoledne jsem se došel podívat do našeho sídla — budovy Rudého práva Na poříčí, odkud nás vytlačily samopaly okupantů.

Celý areál obsadila sovětská vojska. Zřídila zde jakýsi štáb, jemuž velí jeden major, a zásoby munice. Okupanti přísně arsenál střeží, hlavně redakční místnosti. Pracovníkům koncernu vstup do budovy nepovolují, na otázky, jak dlouho ještě tento stav potrvá, neodpovídají.

U hlavního i obou dalších vchodů zatím mohli zůstat někteří členové závodní stráže, závodní rady a výboru KSČ. Při rozhovoru mě ujistili, že ani jeden z pracovníků Rudého práva nebude v žádném případě s okupanty dobrovolně spolupracovat. Podle neověřené zprávy je v budově Rudého práva prohlížena kancelář za kanceláří, zásuvka za zásuvkou.

Armáda na straně lidu

Noční rozhovor s generálem Stanislavem Procházkou, velitelem západního vojenského okruhu, a plukovníkem Mlýnkem, náčelníkem politické správy.

— Co má armáda dělat v těchto těžkých hodinách?

— Důsledně plnit rozkaz presidenta republiky Ludvíka Svobody.

— Jaké máte spojení s velitelem ČSLA?

— Nepřetržité a dobré.

— Jaká je nálada u vojska?

— Bojová — naši vojáci jsou plně přesvědčeni o tom, že vojska, která k nám vstoupila, učinila tak zcela neprávem a proti platným zákonům naší republiky.

— Co je z vašeho hlediska nejdůležitější?

— Zachovat chladný rozum, klid a rozvahu. Vojáci mohou plně důvěřovat svým velitelům.

Generál Procházka ještě jednou výslovně zdůraznil, že splní všechny rozkazy presidenta republiky Ludvíka Svobody. Pozitivní je, že dosud nedošlo ke střetnutí našich a cizích vojsk. Lid ČSSR může naší armádě plně důvěřovat. Armáda nebude poslouchat žádné jiné rozkazy než rozkazy vrchního velitele čs. ozbrojených sil armádního generála Ludvíka Svobody.

Příslušníci rozvědky se nedají zneužít

Rozšířené plénum celoútvarového výboru KSČ na československé rozvědce projednalo na svých zasedáních dne 22. a 23. srpna 1968 současnou situaci v naší republice. Vyjadřuje své politování nad neslýchaným bezprecedenčním porušením mezinárodních dohod a práv a odsuzuje jednostranný násilný akt okupace naší republiky armádami pěti členských zemí Varšavské smlouvy a žádá odchod okupačních vojsk. Tváří v tvář této realitě vyjadřuje rozšířené plénum celoútvarového výboru naprostou podporu zákonným a ústavním činitelem našeho státu a voleným členům vedoucích orgánů strany odhodlaným věrně plnit akční program KSČ v čele se soudruhem DUBČEKEM, SVOBODOU, ČERNÍKEM a SMRKOVSKÝM. Současně žádá jejich okamžité propuštění z internace, aby jim bylo umožněno nerušené vykonávání jejich funkcí.

Rozšířené plénum CÚV odsoudilo nezákonná opatření provedená v prvních hodinách okupace náměstkem ministra vnitra ŠALGOVIČEM k paralizování činnosti vedení rozvědky a jejího stranického orgánu.

Komunisté čs. rozvědky zdůrazňují, že nebyli a ani nikdy v budoucnu se nedají zneužít proti ústavním a stranickým orgánům ČSSR a československému lidu.

Rozšířené plénum CÚV se plně ztotožňuje s prohlášením Hlavního výboru KSČ ministerstva vnitra. Vítá usnesení XIV. sjezdu a vyslovuje plnou podporu novému ÚV KSČ. S tímto stanoviskem se plně ztotožňují všechny základní organizace KSČ československé rozvědky.

POZOR!

Po stáncích PNS a po prodejnách tabákového průmyslu, kde se prodávají také noviny a časopisy, chodí od dnešního rána blíže neznámí lidé, česky mluvící, kteří od vedoucích prodejen žádají seznamy stálých odběratelů Literárních listů, Reportéra a dalších podobných časopisů. Obracíme se na Poštovní novinovou službu nebo na vedoucí prodejen. Jde zřejmě o provokaci a nebezpečnou možnost zneužít těchto seznamů. Zničte seznamy!

Dostali jsme rovněž upozornění, že neznámí lidé vymáhají na pražských závodech seznamy komunistů. Nevydávejte je!

NEZAPOMÍNEJTE NA BEZMOCNÉ!

V těchto vážných chvílích, které všichni prožíváme, nesmíme zapomínat na ty občany naší republiky, kdož jsou především ve velkých městech sami, nemocní a opuštění. Jde především o staré lidi, kteří se nemohou pohybovat, nemohou postávat v dlouhých frontách na nejdůležitější životní potřeby. Jsou i takové případy, že tito lidé jsou bez finančních prostředků.

Pomáhejte jim, navštěvujte je, dodávejte jim odvahu a naději do příštích lepších dnů.

PEKÁRNY PRACUJÍ NEPŘETRŽITĚ

Pražské pekárny zastavily všechny méně důležité provozy a soustředily se na pečení jednoho druhu chleba a jednoho druhu pečiva. Mouky mají dost, zásobování chlebem a pečivem bude tedy v pořádku. Budou péci v sobotu i v neděli ve dne i v noci a mají dohodu s obchodem, že chleba a pečivo se bude prodávat rovněž v sobotu i v neděli. Je tedy zbytečné kupovat chleba do zásoby. Pro naše obyvatelstvo bude dost

DÍK DÁRCŮM KRVE

V prvních dvou dnech okupace, kdy se na pražské dlažbě octla bratrovražedně prolitá krev, přihlásilo se dobrovolně 600 dárců, kteří svou krev bezplatně nabídli, aby pomohli zachránit postřelené spoluobčany a pomohli vytvořit krevní zásoby pro každý případ. Mezi dárci byli i cizinci, většinou delegáti Mezinárodního kongresu geologů, kteří tímto lidským gestem chtěli vyjádřit svou solidaritu s námi. Jak nám sdělili z fakultní transfúzní stanice v Praze-Vršovicích, kde se krevní zásoby soustřeďují, mají v záznamu další řadu dobrovolníků, kteří chtějí svou krev darovat. Kéž by této velkorysé nabídky našich dobrých lidí nebylo již zapotřebí!

S okupanty se nediskutuje - okupanti se ignorují

Vysílání Vltavy = nachalstvo

Drzému člověku, který se ničeho nešítí a neostýchá, říkají Rusové nachal a jednání, které z takového charakteru vyplývá, nachalstvo. Takové nachalstvo je vysílání Vltavy. Sovětské sesterské stanice Vltavy od našeho ledna zkresleně, nepravdivě nebo také vůbec neinformovaly o Československu, aby národy Sovětského svazu náhodou neporozuměly demokratizačnímu procesu v ČSSR, aby zůstaly nevědomé a souhlasily s okupací naší republiky v tu chvíli, kdy sovětská propaganda udělá z bílého černé: z demokratických státníků agenty imperialismu, z volání po demokratickém socialismu volání kapitalismu. Vltava v tomto duchu pokračuje i dnes! Ignoruje všechny surovosti, které v naší vlasti provádí vojenské samozvané samodržaví, a lže, když hlásí do éteru, že sovětská armáda a další vojska Varšavského paktu pomáhají chránit československé továrny, úřady, ústavy a občany před kontrarevolucionáři a imperialismem. Mezi vysíláním pouští častušky, české dechovky a Dvořáka, aby se zdálo, jak radostně se v přítomnosti cizích vojsk cítíme. A vědí dobře, že žádný poctivý občan naší republiky není už dnes s to nazvat zelené samopalníky Sovětskou armádou, nýbrž jen a jen okupanty!

Hlasatelé Vltavy ve svých nachalských komentářích používají stejných termínů jako my: progresivní vedení, leden 1968, demokracie, socialismus. Nedejte se zmást těmito slovy! Dejte si pozor: Nikdy nevyslovují jména Svoboda, Dubček, Černík, Smrkovský, Kriegel! Dejte si pozor! Ztrácí-li se vám legální svobodné vysílání Čs. rozhlasu a na týchž vlnách uslyšíte náhle češtinu nebo slovenštinu, neozvou-li se tato jména, neřekne-li hlasatel, že naše národy pevně stojí jen za těmito představiteli strany, vlády a Národní fronty, nevěřte! Nevěřte, nebudou-li jejich zprávy a komentáře znít v duchu hlubokého opovržení nad kolaboranty a zrádci typu Indry, Koldera, Biľaka!

Soudruzi, občané, vlastenci!

Vltava co chvíli něžným hlasem komentuje, že se přátelsky bavíte s vojáky u tanků a obrněnců a že tak projevujete vděčnost za jejich příjezd. To je pro vás momentem: IGNORUJTE JE, NIC JIM NEVYSVĚTLUJTE! Nepomůžeme si tím, naopak nahráváme jejich vůli, jejich smutně proslulé, proradné propagandě, kterou chtějí dezinformovat vás a nadále falešně informovat mnohamiliónové obyvatelstvo států okupačních vojsk.

Oni mají děla a rakety. Naší zbraní je křída, pero, slovo a důsledné ignorování! V pochopení tohoto způsobu odboje projevíte velikost a hrdost ducha národa.

Nenašli žádného Emanuela Moravce

Vybavil se mi před očima šot televize při bratislavské schůzce, kdy na peróně nádraží podává soudruh Dubček ruku Podgornému, docela prostě a obyčejně, ale Podgorný se na Dubčeka vrhá, aby ho plamenně objal a „poceloval". Dubček, zdálo se mi, zkoprněl a odklonil se. Pak si jistě všichni vzpomínáme, jak Brežněv a Kosygin zvedají ruce soudruha Svobody, tisknou je nad hlavami a září úsměvy na důkaz porozumění. Pochybuji, že tak rozsáhlá a tvrdá vojenská okupace mohla být provedena bez příprav — cítí nepochybuji, že se o ní uvažovalo už v té době velkého objímání. A pak přijeli. Auto sovětského velvyslanectví jim ukázalo cestu k budově ÚV KSČ, našli parlament, vládu, Hrad. Brutálně zničili část Vinohradské třídy, stříleli do lidí i do historických budov. Všechno se jim povedlo, všechno šlo jak na drátku. Jen jedno se jim nepovedlo, to hlavní! Po uplynutí více než 4 hodin — jak oni říkají „dvuch sutok" — se jim nepodařilo najít tolik zrádců a kolaborantů, kteří by ze sebe mohli udělat loutkovou vládu. A potřebovali by k tomu pouze asi 25 Emanuelů Moravců! Ba dokonce ani z těch už nám známých jidášů — Biľaka, Indry, Koldera a dalších — nenašel nikdo odvahu předstoupit před národ ve vysílačce Vltava, aby řekl otevřeně nebo zahaleně — já, plným jménem ten a ten, vítám okupanty a budu s nimi spolupracovat ve vládě, kterou si nadiktují, neboť jsem proti Dubčekovu vedení, proti Černíkově vládě a proti hrdinovi Sovětského svazu presidentu Ludvíku Svobodovi. I kdyby se v šedesáté či sedmdesáté hodině okupace přece jen nějaký Moravec našel, pravda zůstane pravdou: že dva dny, dvě noci a jeden půldon bojuje zemička ve středu Evropy s ozbrojenou velmocí klidem, rozvahou, jednotou, láskou k svobodě, demokracii, vlasti. A neustane, dokud ji budou ohrožovat ty statisíce samozvaných lžidimitrijů.

Z JAKÉHO DŮVODU?

Nevíme, jak jinde v republice, ale v Praze okupační vojska jsou až na skutečné výjimky — bez označení. Tanky, obrněná vozidla, nákladní auta i tzv. gazíky mají jen bílý pruh. Místo, kde se dá tušit, zejména pak u tanků, znak příslušného státu, je „cudně" zalepeno umělou fólií. Leckterá už však vzala zčásti za své, a tak prokukuje znak, například pětiúhlá hvězda SSSR. Nevím, zda mají vojska Varšavské smlouvy nějaká zvláštní označení, nevím o něm. Onen bílý pruh či zmíněná fólie to však určitě není. Proč tam tedy jsou?

Dopis matce Nikolaje Semjonoviče

Ten Váš chlapec, paní, a možná i soudružko, se vám již nevrátí živ. Skončil svůj mladý život v Praze v nemocnici Na Františku za rozbřesku dne, který patří k nejčernějším v dějinách Československa, 21. srpna 1968.

Slyšela jsem, jak umřel. Jenom slyšela a neviděla. To byly ty první výstřely. Neuvěřitelné výstřely. Do nás, do Čechů, střílejí Rusové...

Dobíhali jsme k budově ústředního výboru KSČ, obklíčenému vašimi tanky a výsadkáři v červených čapkách. Nechtělo se nám věřit. Snad jenom do vzduchu, snad jenom na poplach. Nebudou přece střílet do svých!

A když jsme doběhli, houkala sanitka. Dojela k tanku a obklopili ji lidé. Muži, ženy, ale většinou mládež. Mihla se československá vlajka. Sanitka odjela.

První oběti okupace Prahy. Možná, že odvážel vašeho Nikolaje. Možná, že to byl Jindra Krahulec, anebo vezli oba společně. Nevím, znám jenom záznam z nemocnice, kde se praví, že oba přivezli ještě živé. Brzy však zemřeli.

Zemřeli stejnou zbraní, paní. Sovětským samopalem. Ten náš byl zabit z úmyslu, váš chlapec nešťastnou náhodou. Byli první. A teď jsou jich desítky. Našich. Dnes, 23. 8. 1968, v 10.30 hodin přivezli právě do této nemocnice postřelenou starší paní...

O vašem chlapci mluvit nemohu. Nic víc o něm nevím než jméno a otčestvo. Další v nemocnici nezapsali. Nebyl asi čas. Ale o Jindrovi Vám povím, že byl asi stejně stár jako ten Váš chlapec. Měla jsem v rukou jeho občanskou legitimaci — dvacet let. Železničář. Rodilý Pražan. V legitimaci měl i průkaz branec.

Co provedl, že ho zastřelili? — Vyskočil na sovětský tank. To byl jeho prohřešek. Od malička ho totiž učili, že sovětský tank je záruka bezpečí. Už jako dítě vídal fotografie z příchodu Rudé armády v roce 1945, kde naši lidé byli zavěšeni na sovětských tancích jako mouchy a objímali se s vašimi vojáky. Myslel, že se to smí. Vodili ho jako kluka k onomu legendárnímu tanku č. 23, který vjel roku 1945 první do Prahy. Ten tank byl symbolem svobody a přátelství. A na podobném tanku ho stihla smrt...

V to ráno jsme umírali všichni. Radši se nedožít, radši se nedožít!!!

Nám, komunistům, bylo nejhůře. Škrtali jsme z života třiadvacet posledních let, kdy jsme se rvali za společnou myšlenku s vámi. — Kdo co nalhal Vašemu Nikolajovi a poslal ho střílet do našich mladých chlapců? Proč jste to udělali?! Proč?! Zničili jste všechno, pošlapali.

V to ráno plakali mužové hlasem a odcházeli od místa střelby, od místa neskonalé zrady. Se státní vlajkou, politou první krví, projížděla mládež městem. A jiný muž vyskočil na tank a odhalil si prsa. Střílejte, střílejte!

Tak jsme to znali z vašich filmů o hrdinech. A vaši na něj namířili, ale nestřílejí. Snad je samé ohromilo to, co se stalo. V tu chvíli, paní, a možná i soudružko, Váš Nikolaj volal v nemocnici „tovaryšči, tovaryšči!" a myslel asi, že ho zasáhla kulka kontrarevolucionáře. V tu chvíli dohasínalo světélko života i Jindrovi Krahulcovi.

I teď se střílí, paní a možná i soudružko. 23. srpna 1968 ve 12 hodin 35 minut. Vaši strhávají naše státní vlajky z aut. Proč jim překáží symbol naší samostatnosti?

Je mi Vás líto, maminko, Vás a mladých životů, i té třiadvacetileté legendy o přátelství, kterou jsme si tak hýčkali, pěstovali a nedali si nikým na ni sáhnout. Teď jste nám ji sami rozbili. Ani nevíte, jak to strašně bolí...

Houkají sanitky, paní a možná i soudružko. Zase. Před chvílí se přece střílelo...

UPOZORNĚNÍ ORGÁNŮ VB

Protože ne všichni občané Prahy vědí, že velitel okupačních sil ve městě vyhlásil zákaz vycházení od 22. hodiny do 5. hodiny ranní, upozorňují příslušníci VB znovu na tuto okolnost a žádají, aby to občané respektovali. Podle názoru VB a ze zkušeností z uplynulých večerů se po jednotlivých občanech nestřílí. Horší to mají podle informací z kruhů VB samotní příslušníci Bezpečnosti. I když výjimečně, přece jen se mezi námi vyskytly živly, které zneužívají situace ke krádežím a rabování.

V noci na pátek se pokusili neznámí pachatelé o krádež v bufetu Jizera na Václavském náměstí, vnikli do jedné prodejny tabáku, chtěli se vloupat do Masny apod. Obtíž tkví právě v tom, že zatímco tyto pachatelé nechávají hlídkující jednotky bez povšimnutí, mají příslušníci VB zásah velmi ztížen. Riskují život právě vzhledem k okupačním jednotkám. Bez ohledu na to zadržela VB během noci ze čtvrtka na pátek 13 pachatelů. Vyzýváme proto občany, aby svou bdělostí pomohli v nesnadné práci naší bezpečnosti.

☆

Upozorňujeme na jména NAZAROV a BĚLOTURKIN, kteří jsou pracovníky NKVD ve Státní bezpečnosti a pracují jako sovětští poradci. Dále na jména ŠALGOVIČ, KOŽUCH a RYPL, kteří jako pracovníci ministerstva vnitra také kolaborují. Ppk. Štefan Hubina jezdí po Praze ve volze a zaměřuje vysílačky.

Včera v noci byla na VB schůze, kde se 500 pracovníků MV vyslovilo pro Dubčeka, 200 lidí se zdrželo hlasování.

ČESKOSLOVENSKO NA RTECH SVĚTA

RIO DE JANEIRO: Před sovětským velvyslanectvím v Brazílii vybuchla puma, která vyteskla všechna okna budovy. Několik dynamitových náloží objevila policie i u velvyslanectví polského.

BĚLEHRAD: V této chvíli je v Jugoslávii na 50 000 čs. turistů. Nejvíc je jich na pobřeží, mnoho tisíc v Bělehradě. Od pracovníků čs. velvyslanectví jsou informováni o událostech doma. Stovky turistů se usadily ve stanech poblíž jugoslávsko-maďarské hranice. O všechny se starají jugoslávské organizace.

PAŘÍŽ: Člen sekretariátu řecké demokratické levice EDA A. Brillakis, jeden z vedoucích pracovníků řeckého odboje v zahraničí, odsoudil okupaci ČSSR a prohlásil, že rozpory mají být řešeny jednáním.

BĚLEHRAD: Čs. zámořským lodím byla adresována výzva, aby se nevracely do mateřských přístavů (Gdyně, Rozteky atd.) a pluly do jugoslávského Splitu, kde jsou připraveni na jejich přijetí.

DIPLOMATICKÁ AKTIVITA V BĚLEHRADĚ. Velvyslanci SSSR, Bulharska, Maďarska, Polska a NDR byli v pátek pozváni na jugoslávské ministerstvo zahraničních věcí, kde jim bylo předáno prohlášení jugoslávské vlády. V prohlášení se žádají vlády výše uvedených zemí, aby učinily okamžitá opatření pro likvidaci okupace Československa. Zástupce Bulharska odmítl toto prohlášení přijmout.

FRANCOUZSKÁ VEŘEJNOST JE INTENZÍVNĚ INFORMOVÁNA o událostech v ČSSR. Podle agentury AFP jsou nepřetržitě odposlouchávány všechny svobodné československé rozhlasové stanice, jejich relace nahrávány na magnetofonové pásky a překládány českými specialisty pro potřebu všech francouzských komunikačních prostředků.

ITALSKÁ VLÁDA BYLA SVOLÁNA k mimořádnému zasedání, na němž vyzvala SSSR a další země, aby stáhly svá vojska z Československa a umožnily tak obnovení legálního stavu. Nazvala invazi porušením přirozených práv národů.

GENERÁLNÍ TAJEMNÍK ITALSKÉ KS L. LONGO se vrátil včera do Říma z Moskvy. Cestou se zastavil v Paříži a hovořil s Waldeckem Rochetem, generálním tajemníkem FKS. Po návratu do Říma Longo řekl, že IKS považuje vojenskou intervenci pěti zemí proti ČSSR za neospravedlnitelný akt, že přísluší čs. komunistům a vládě zavčít obranu socialistické soustavy. Potvrdil právo každé strany na autonomii a nezávislost. — Výkonný výbor KS Velké Británie vydal prohlášení proti intervenci; v sobotu se sejde na plenárním zasedání.

K PROJEDNÁNÍ SITUACE V ČESKOSLOVENSKU a vojenské intervence se scházejí v těchto dnech nejvyšší orgány také belgické, rakouské a francouzské komunistické strany.

ČS. VELVYSLANEC V MOSKVĚ KOUCKÝ odevzdal prý včera náměstku sovětského ministra zahraničí Kuzněcovovi dvě protestní nóty proti vojenské intervenci v ČSSR. První nóta, která byla podepsána čs. vládou, byla sovětským MZV zamítnuta. Druhá, odevzdaná večer a podepsaná čs. MZV, sice Kuzněcov přijal, ale řekl prý současně, že i tato bude pravděpodobně po prozkoumání sovětskou vládou zamítnuta.

PEKING PODPOŘIL ZAUJAL OFICIÁLNÍ STANOVISKO k událostem v Československu. Rozhlas vysílal zprávu Zen min ž'pao, v němž byl vpád vojsk do ČSSR označen za neslušný akt.

ČS. VELVYSLANEC VE FRANCII DR PITHART se včera sešel v Paříži s francouzským prezidentem de Gaullem, kterého informoval o situaci v Československu. Výsledky jednání nejsou prozatím známy.

GENERÁLNÍ TAJEMNÍK KS SVÉDSKA Hermanson prohlásil v rozhlasovém projevu: Žádáme okamžité odchod okupačních vojsk a vyzýváme všechny komunisty na světě, aby čs. stanovisko bezvýhradně podporovali.

OKUPACI NAŠÍ VLASTI ostře odmítl též předseda kubánské vlády a první tajemník ÚV KS Kuby Fidel Castro, a komunistické strany Rakouska, Belgie, Norska, Dánska a řady dalších zemí.

VOJENSKÁ INTERVENCE PROTI ČESKOSLOVENSKU zasadila drtivou ránu pokrokovým silám v západní Evropě, které bojovaly za zrušení nebo alespoň revizi Severoatlantického paktu. Socialistická internacionála a jiné proatlantické síly teď používají vojenské intervence pěti zemí proti nám za důkaz, jak je nutné upevňovat NATO. V tomto smyslu hovořil např. Pietro Nenni na zasedání Internacionály ve čtvrtek v Bruselu.

SKOTSKÝ TÝM CELTIC GLASGOW odmítl utkání s maďarským mužstvem Ferencvaroš, které se mělo konat v těchto dnech v soutěži Poháru mistrů. Současně vyzval všechny sportovní kluby, aby odmítaly mezinárodní utkání s kluby zemí, které napadly Československo.

VIDĚL JSEM SLZY V OČÍCH ŽEN

Ne, milý čtenáři, nejde o citát z historické básně, je to surová skutečnost těchto dnů. Naších dnů? Nikoliv! Jejich dnů, které my musíme žít. A my je žijeme a přežíváme.

Před pěti rokem jsme začali být hrdi na to, že máme tak statečné komunisty. Dnes již jsme hrdi i na to, že máme tak statečnou mládež, že máme tak statečný celý národ.

Národ statečný přesto, že mezi námi mají slzy v očích, jako ta žena, mladá žena, která šla po Vinohradské a plakala. Postavil jsem tranzistor a na otázku nevěřil vlastní sluchu. Anebo stařenka, která stojí nedaleko prostřeleného chlapce — dnes se mi zdá, že v dvanáctém — a pláče. Snad v patnáctém. Snad i pětatřicátém. Ošetřovala raněného ruského chlapce, snad s kyticí šeříku přitlačenou ty, kteří nám na svých tancích přinesli svobodu. Mohl mezi námi být otec tohoto přestřeleného chlapce. Život je — snad bohužel, ale je — takový. Ten, co stříl, mohl být jeho bratr. Kajkův Zámek mi ukázal, že musíme číst a prožívat v dvojím. Tato skutečnost musíme žít v naší současné Praze.

Nikdy bych nevěřil, že je možné účinně mlčením. Přesvědčil jsem se. Hlasem zcela neprozaickým. A v dlani tank nerozmáčknes. Ale opovržení, být mlčenlivě, pozná každý i ten, který nerozumí česky a neví, v které zemi je a na kolho míří svým samopalem. Ať je z Kazachstánu, od Bajkalu, z Lipska, od Krakova nebo z jižního pobřeží Bulharska...

Začali houkat. Generální stávka. Máme mnoho hudbu. Tancovat, bity beat i dechovku. Teď s dojetím postoucháme strhaný projev jejich prostřednictvím pracující této země mluví ke svým „osvoboditelům": Jděte domů!!!

Vítáli jsem slzy v očích žen... Vím také, že znají heslo našich kolegů: Jsme s vámi, buďte s námi!"

Sovětské veto v Radě bezpečnosti

42

V pátek v ranních hodinách našeho času skončilo mimořádné zasedání Rady bezpečnosti, na němž sovětský delegát vetoval návrh rezoluce „sedmi" o Československu.

Jak známo, sedm členů Rady bezpečnosti (Brazílie, Kanada, Francie, Paraguay, Velká Británie a Spojené státy) navrhovalo odsoudit vojenskou akci pěti zemí Varšavské smlouvy a žádat okamžitý odchod zahraničních vojsk z území Československa. Jednání se jako pozorovatel zúčastnil úřadující vedoucí delegace ČSSR v OSN Jan Mužík, který Radu bezpečnosti seznámil se stanoviskem čs. ústavních orgánů.

V debatě o situaci v Československu mluvili mj. zástupci Sovětského svazu, Maďarska, Spojených států, Velké Británie, Alžírska aj. Sovětský delegát Jakov Malik měl v radě dlouhý projev, v němž se snažil zdůvodnit opatření pěti států; jeho argumentace však byla vyvrácena především vystoupením čs. pozorovatele. Sovětský delegát mj. nedopověděl na otázku, kterou mu položil britský diplomat, jak je to s osudem zadržených čs. představitelů.

Proti návrhu rezoluce hlasovaly pouze SSSR a Maďarsko, Alžírsko se podle nepotvrzených informací zdrželo hlasování.

Tím skončila první fáze projednávání „čs. otázky" v budově OSN. Soudí se, že nyní přijdou na řadu kroky směřující ke svolání Valného shromáždění. Jako první se této iniciativy ujalo Japonsko. Doporučit svolání Valného shromáždění může ovšem i Rada bezpečnosti, přičemž při hlasování o takové procedurální otázce právo veta neplatí.

Ministr Hájek v Bruselu

Ministr zahraničních věcí ČSSR prof. Jiří Hájek, se při své cestě na zasedání OSN zastavil v Bruselu, kde podle francouzských pramenů poskytl interview. Na otázky novinářů, zda se vrátí do ČSSR, odpovědět, že to závisí na okolnostech. Sovětský novinář J. Hájkovi řekl, že už není ministrem zahraničí, že tedy nemá právo mluvit jménem československá vlády. S. j. Hájek sušo odpověděl: „Jsem stále členem legální vlády ČSSR, zodpovídám jedině prezidentu Svobodovi a Národnímu shromáždění."

SVÉRÁZNÝ VÝKLAD

V pátek odpoledne oznámily zahraniční tiskové agentury zprávu, která veřejnost a vlády na celém světě přímo šokovala. Vláda SSSR protestovala u OSN proti tomu, že tato organizace se chce zabývat situací v ČSSR. Označila to — a nyní čtěte dobře — za vměšování do vnitřních záležitostí Československa!

Ze světa i z domova

T. ŽIVKOVA, předsedu Rady ministrů Bulharské lidové republiky, odmítly skandinávské země přijmout na oficiální návštěvu. Živkov měl přijet do Skandinávie v nejbližších dnech.

L. LONGO, generální tajemník Italské KS přijel do Paříže k rozhovorům s představiteli Francouzské KS o okupaci Československa armádami některých zemí Varšavské smlouvy. Obě strany okupaci Československa odsoudily.

200 000 OSOB se zúčastnilo velká demonstrace v Bělehradě na podporu Československa a proti znásilnění jeho svrchovanosti. Hlavní řečník označil skutečnost, že Československo bylo okupováno armádami některých socialistických zemí, za těžký úder světovému komunistickému hnutí.

N. CEAUŠESCU promluvil ve čtvrtek v rumunském Národním shromáždění a znovu velmi ostře odsoudil vpád vojsk pěti zemí Varšavské smlouvy do Československa a označil jej za hrubé porušení všech norem platných v mezinárodních stycích, zvláště pak mezi socialistickými zeměmi.

MÍSTOPŘEDSEDA ČS. VLÁDY Ota Šik žádal v Bělehradě, aby se sešla schůzka komunistických stran, ale nejen stran ze socialistických zemí, nýbrž ze všech zemí světa. Schůzka by jednala především o nutnosti zajistit znovu suverenitu ČSSR.

SVOBODNÝ VYSÍLAČ Střední Slovensko oznámil, že v nejbližších dnech se patrně sejde mimořádný sjezd Komunistické strany Slovenska.

ZÁKAZ VYCHÁZENÍ v době od 20 hodin večer do 5 hodin ráno oznámil prý velitel sovětských okupačních sil v Brně.

Rozvahou, klidem a jednotou proti okupantům!

RAKOUSKO USNADŇUJE PRŮJEZD TURISTŮM

Rakouská ministerstva vnitra oznámila, že bude udělováno průjezdní vízum všem československým turistům, kteří k návratu do vlasti zvolí cestu přes Rakousko, zejména aby se vyhnuli cestě po maďarském území. Rakouský ministr zahraničních věcí Waldheim oznámil, že čs. turistům bude v Rakousku poskytována všestranná pomoc, především bezplatná ubytování a stravování. Obdobnou pomoc nabídl rakouský odborový svaz a organizace Socialistická strany Rakouska.

Z NAŠICH KRAJŮ

Z CESTY KE HRANICÍM

Včera jsem se vydal s několika soudruhy na okružní jízdu z Liberce Frýdlantským výběžkem. Odjeli jsme kolem 16 hodiny a naše cesta vedla k hranicím naší republiky. Hned za Mníškem ve směru k Albrechticím jsme se setkali s několika poškozenými vozidly okupační armády, u kterých stály hloučky našich lidí a diskutovaly s vojáky.

Před Frýdlantem jsme si přečetli hesla připevněná ke kmenům stromů, vyzývající okupační armádu k návratu domů. Do města jsme přijeli ve chvíli, kdy jednalo plenární zasedání městského národního výboru. Zrovna se schvalovalo usnesení, které bylo ještě večer doručeno do všech bytů Frýdlantu. V usnesení se říká, že frýdlantští poslanci svou pravomoc nikomu nepředají, že stojí za Dubčekem, Svobodou, Černíkem a Smrkovským a že neposkytnou okupačním vojskům žádné služby.

Za Novým Městem pod Smrkem jsme se setkali s další kolonou vojáků. Zastavili jsme a požádali o rozhovor. Vysvětlujeme, že všechen náš lid podporuje naše legální stranické i ostatní orgány a jejich zákonné představitele. Důstojníci i vojíni mlčí a pak nám vysvětlují, že nás ve všem nechápou, ale že to je jejich věc. My je také nechápeme a znovu vysvětlujeme, že je nutné zachovat klid, nestřílet, že nerozvážnost některých vojáků okupační armády si v Liberci vyžádala devět lidských životů. „Věříme vám, ale nechte tento spor vyřešit obě naše vlády," říká jeden z důstojníků a hned také dodává, že jejich jednotka nezavdá žádnou příčinu ke sporu.

Pochopil jsem, že nemají v úmyslu v debatě pokračovat a tak jsme odjeli blíž k hranicím. V obcích byl klid a tak jsme se vrátili zpět do Liberce, kde mezi tím skončila opět jedna z večerních klidných protestních manifestací.

(Ze severočeského Průboje)

PRO OKUPANTY NENÍ!

Do redakce Pochodně přišli dopoledne přátelé z Východočeských mlékáren závodu 02 v Hradci Králové se skutečně krásným a pro nás v současné situaci tolik potřebným darem — máslem, mlékem a sýrem. K daru, za nějž jsme jim vděčni, připojili dopis: Jsme na vás hrdi, vydržte co nejdéle! Zvýšeným úsilím zaměstnanců zajistíme i nadále plynulé a dostatečné zásobování našeho obyvatelstva. Okupačním armádám zboží, bez použití násilí z jejich strany, nevydáme!

Ještě jednou vedení závodu Vč. mlékárny děkujeme, třebaže si nejsme jisti, zda náš dík budou ještě moci přečíst. Slibujeme však, že vytrváme, jak nejdéle budeme moci.

(Z Pochodně)

ZAJÍMAVOSTI Z MORAVSKO-SLEZSKÝCH DENÍKŮ

Páteční vydání spojených deníků Severomoravského kraje: Nová svoboda, Práce, Sport, Rudé právo, Glos ludu a Mladá fronta, jež se nám dostalo do rukou, přináší zajímavé zprávy. Zvláště zajímavé je prohlášení 21 000 členů polského kulturně osvětového svazu v ČSSR, kteří vyjadřují podporu Dubčekovu vedení, čs. vládě a odsuzují agresory.

Dvacet sedm pracovníků polské národnosti z farem Státního statku v Novém Bohumíně zaslalo polské vládě toto poselství: „Nám, Polákům, žijícím v ČSSR, jste přinesli hanbu."

V polštině vycházející list Glos ludu vyzývá polské vojáky, aby opustili Československo.

Toto zvláštní vydání spojených moravskoslezských listů přináší také rozhovor s rodiči předsedy vlády O. Černíka a dále zprávy, týkající se protestů proti Kolderovi.

Voliči z volebního obvodu D. Kolděra prohlásili, že nevyjádří-li se Kolder do 18 hodin proti okupantům, zbaví ho poslaneckého mandátu.

Známí sportovci proti okupantům

Naše přední gymnastka Věra Čáslavská ve svém prohlášení na soustředění gymnastek v Šumperku se ostře vyslovila proti okupaci. Olympijský mistr ve skoku na lyžích J. Raška řekl: „Okupace je pro mne největší porážkou, s níž se nikdy nesmířím."

TJ MEZ Frenštát žádá ve svém dopise Olympijskému výboru, aby se Olympijské hry konaly bez okupantů.

Strojvůdci: S okupanty nejedem

Jeden očitý svědek, který v nočních hodinách cestoval do Prahy vlakem z České Třebové, nám oznámil, že na nádraží tohoto železničního uzlu viděl vlak se sovětskými rušičkami. K vlaku byla připojena řada lokomotiv, ale nenašel se ani jeden strojvůdce, který by chtěl tyto lokomotivy řídit.